

Jiddish teater i København 1906-56

Thing, Morten

Publication date:
2012

Document Version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Thing, M. (2012). *Jiddish teater i København 1906-56*. Roskilde Universitetsbibliotek. Roskilde Universitetsbiblioteks Skriftserie Nr. 55

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain.
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact rucforsk@kb.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

MORTEN THING

Jiddish Teater i København 1906-56

MORTEN THING

Jiddish Teater i København 1906-56

ROSkilde UNIVERSITETSBIBLIOTEKS SKRIFTSERIE NR. 55

Jiddish Teater i København 1906-56

© Morten Thing 2012

Omslag og grafisk tilrettelægning: Anne Houe

ISBN 978-87-7349-803-3

ISSN 0105-564x

INDHOLD

FORORD 5

JIDDISH TEATER 6

Periodisering 7

Teater og stykker 8

De første forestillinger 9

Den jiddishe teaterkultur 12

1. PERIODE 1906-21, REGISTRANT 15

FORESTILLINGERNE I PERIODEN 1921-1926 91

2. PERIODE 1921-1926, REGISTRANT 92

FORESTILLINGERNE I PERIODEN 1927-39 116

Vagabondstjerner 117

FORESTILLINGERNE I PERIODEN 1921-1926 116

3. PERIODE 1927-38, REGISTRANT 121

FORESTILLINGERNE I PERIODEN 1940-56 198

4. PERIODE 1940-1956, REGISTRANT 199

OVERSIGT OVER 50 ÅRS STYKKER OG OPFØRELSER 216

LITTERATUR 217

SKUESPILLENE ALFABETISK 219

Ikke-jiddishe skuespil – Danske skuespil 221

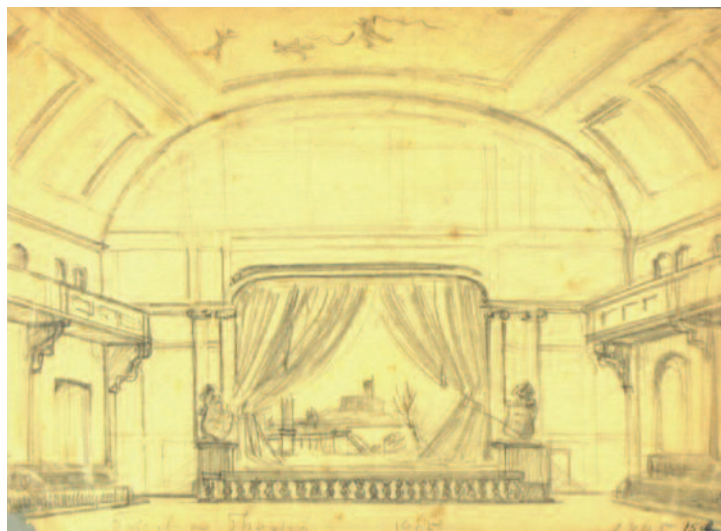
Hebraiske skuespil 222

Russisk skuespil 222

Tysk skuespil 222

De mest spillede skuespil 222

NOTER 223

Østerbros Teater

FORORD

I min bog *De russiske jøder i København 1882-1943* skrev jeg om det jiddishe teater, som de jødiske indvandrere udviklede efter, de kom til landet, som en del af et jiddishsproget teater, som også fandtes i de andre lande, hvortil de russiske jøder emigrerede i årene 1881-1920. Jeg har siden gennemgået kildematerialet om det jiddishe teater i København og har revideret antallet af opførelser, således at historien omfatter 50 år fra 1906 til 1956. Denne bog fortæller historien og bringer en oversigt over de kilder, jeg bygger på. Det gælder ikke mindst de programmer og plakater, som blev fremstillet til de fleste forestillinger. Bogen består derfor både af en fortællende del og af en registrant med oplysninger om de enkelte forestillinger. Det skal tilføjes, at periodiseringen også er ændret.

Jeg har også registreret teaterstykker i det jødiske miljø i København på andre sprog. De er registreret med et bogstav foran deres nummer for det sprog (D: dansk, H: hebraisk, R: russisk, T: tysk), opførelsen benyttede.

De fleste programmer, plakater og andre kilder er på jiddish. Jeg har transkriberet efter YIVO's system. Ofte kan titlen på stykket imidlertid også stå på dansk, eller programmet er helt igennem tosproget. I disse tilfælde gengiver jeg den transkription, kilden har brugt. Jeg har dog forsøgt at bruge én transkription til forfatternavne, så de er lettere at identificere.

JIDDISH TEATER

Det er et helt overset kapitel i dansk teaterhistorie, at der blev spillet jiddish teater i København fra 1906 til 1956.¹ Det var de russiske jøder, som fra 1905 begyndte at komme til byen i lidt større antal, der var initiativtagere, skuespillere og publikum. For at danne mig et indtryk af omfanget af denne institution har jeg lavet et register over alle de forestillinger, der findes oplysninger om.² I dette register er der 267 forestillinger. Det er mere end 5 forestillinger i gennemsnit pr. år for disse 50 år. Det er uden tvivl helt enestående i dansk teaterhistorie, at en minoritet gennem teater over så mange år søger at fastholde sin kulturelle identitet. Hvad mere er: det er i vid udstrækning et træk som går igen ved de russisk-jødiske immigrant-grupper rundt om i verden, at netop *teatret* kom til at spille denne strategiske rolle.³

Denne rolle for teatret udsprang *ikke* af traditionen. I den jødiske tradition findes godt nok Ester-spillene til purim.⁴ Blandt de tyske jødiske oplysningsfolk, maskilim som de kaldtes, blev der også spillet teater. En dansk jøde, Isaak Euchel (1756-1804), skrev således, mens han boede i Berlin, i 1793 stykket *Reb Henoch, oder: Woß tut me damit*, et rationalistisk stykke på vestjiddish (jüdischdeutsch), som mere end Ester-spillene peger frem mod det moderne jiddishe teater.⁵ Men det moderne jiddishe teater opstod først sent i 1800-tallet i et meget fortættet forløb, som vidner om den komprimerede sociale betydning, der ligger i netop det jiddishe teater.

Første jiddishe teaterforestilling fandt sted i Jassy i Rumænien i 1876, da Abraham Goldfaden (1840-1908) slog sig sammen med Israel Gradner. Goldfaden var kendt som sang-forfatter og -komponist, og Gradner var en såkaldt *broder zinger*. Broder zingers var en lokal underholdnings-

Abraham Goldfaden (1840-1908)

form fra Brody i Polen, som bestod i komiske optrin og sange. Broder zingers optrådte tit til bryllupper. Goldfadens fortjeneste var at forene denne underholdningsform med teatrets muligheder for at fortælle en historie. Det blev en succes, og Goldfaden udvidede sin trup og satte flere stykker op, som man blev ved med at spille på den jiddishe scene.

Denne nye kulturelle form blev født ind i den tidlige periode af den jødiske exodus fra Østeuropa, og allerede i 1882 fandt den første jiddishe teaterforestilling sted i New York. New York blev meget hurtigt centrum for det jiddishe teater. Da masseimmigrationen var toppet i USA 50 år senere, var der elleve jiddishe teatre i New York, fire i Chicago og tre i Philadelphia. Når det udviklede sig så hurtigt og som et immigrantforhold, skyldes det også, at den antijødiske bølge, som skyllede over Rusland efter mordet på Aleksandr 2. i 1881, i 1883 førte til et forbud mod jiddish teater i Rusland. Det første center var imidlertid ikke New York, men London. Det var i London, den nye teaterform fik sit vestlige snit. Det blev ikke mindst Jacob Gordin (1853-1909) som blev det tidlige jiddishe teaters forfatter nr. et. Han omskrev en lang række klassikere til jødiske forhold, og hans stykker blev også i København de mest spillede. Men gennem kontakten til det moderne, realistiske teater (Strindberg, Ibsen) formidlede Gordin ikke mindst forbindelsen frem mod det jiddishe avantgardeteater, som opstod i 20erne.⁶

Det jiddishe teater opstod samtidig og parallelt med den jiddishe presse og det jiddishe litterære sprog. I en fortættet periode fra 1860-1890 udvikledes i Østeuropa kimformerne til en *jødisk modernitet*. Teatret, pressen og skønlitteraturen var ikke-traditionelle former for jødisk offentlighed, som brød med religionens dominans, og som i et vist omfang anviste ikke-patriarkalske veje bl.a. ved at udvide det rum, som var kvinders. Det nye offentlige rum og frem for alt det sprog, som benyttedes nemlig jiddish, gjorde disse modernitets-kimformer til sårbare angrebs-

steder for den tsaristiske undertrykkelse. Af præcis denne grund og fordi den store exodus fandt sted samtidig, blev den jødiske modernitet udfoldet i Vesteuropa og USA. Efter Litauen og Polen var blevet udskilt af det russiske rige efter revolutionen, udvikledes den også her, mens den i Sovjet (og Ukraine som blev en del af Sovjet) blev underkastet en ligeså indgribende kontrol som under tsaren.

PERIODISERING

Det er klart, at det jiddishe teater i København på grund af publikums størrelse adskilte sig fra det i New York eller Warszawa. Det skal også understreges, at det skiftede karakter i løbet af de 45 år som følge af integration, intern udvikling og påvirkning fra det jiddishe teater udenfor Danmark. Vi kan inddele historien i 4 perioder: 1906-21, 1921-27, 1927-39 og 1939-56.

Den første periode, 1906-21 er den centrale periode for jiddishkulturen i København. Det er i en del af denne periode (dvs. 1911-21), der findes jiddishe aviser. Det er i denne periode, der er en lille gruppe af halvprofessionelle skuespillere i København. Det drejer sig om ægteparret Morris og Glike Bilavski, som er her fra 1908-1921 og om Adolf Timianov, som er her fra 1909-15, samt i kortere perioder fru Timianov og hr. Rothstein. Ikke mindst perioden, hvor Adolf Timianov dominerede scenen, er en frugtbar periode. I 1912 var der 12 forestillinger, i 1913 9, i 1914 12 og i 1915 15. Efter Timianov emigrerede til New York faldt antallet af forestillinger til omkring 4 om året 1916-19, mens der 1920-21 kom en opblomstring med henholdsvis 7 og 13⁷ forestillinger. Samlet ser antallet af opførelser således ud for perioden 1907-21; først antallet af stykker, derefter antallet af forestillinger:

	<i>Stykker</i>	<i>Forestillinger</i>
1906	2?	2?
1907	2	2
1908	6	6
1909	4	3
1910	7	6
1911	3	3
1912	12	12
1913	9	9
1914	12	12
1915	15	15
1916	8	7
1917	9	4
1918	6	3
1919	4	3
1920	10	7
1921	6	6
<i>I alt</i>	115	100

Som vi siden skal se, så blev årene i midten af trediverne imidlertid den periode med de fleste opførelser. Igen var det tilrejsende skuespillere, der var den drivende kraft.

TEATER OG STYKKER

I begyndelsen var Østerbros Teater, Ryesgade 106, rammen om de fleste jiddishe teaterforestillinger. Også Harmonien, Nørrevold 23 blev brugt, men Østerbros Teater var afgjort centrum indtil 1916. Fra 1904-16 ejedes

ejendommen Ryesgade 106 af afholdslogen 'Den Nordiske Good Templar Orden', som bl.a. indrettede en teatersal, som blev til Østerbros Teater. Så vidt vides var der ikke andre teaterselskaber, der brugte salen end de jiddishe.⁸ "Salen var virkelig stor og meget smuk, husker jeg tydeligt. På hver side af scenen var der anbragt en kæmpemæssig løve. Forgylt, rejst på to ben, det så meget flot ud. Rundt om i salen var der røde plydssofaer, og der løb et galleri hele vejen rundt i salen."⁹ Efter 1916 var det bl.a. Casinos lille sal i Amaliegade, Haveselskabets Selskabslokale, Haveselskabsvej 3 og en tid lang Afholdslokalet, Rantzausgade 58. I 30erne var det ofte Palælokalerne, Klerkegade 2, men også mindre lokaler, som det Jødisk Arbejderkultur Forening havde i Guldbergsgade.

Formatet på en teateraften var i de første mange år sådan, at først opførtes et teaterstykke, hvorefter der var bal til fx kl. 2. I begyndelsen var gennemsnitsalderen på immigrant-befolkningen ret lav, og ballet bagefter vidner om, at man slog to fluer med et smæk: man skulle underholdes på sit eget sprog og træffe nye mennesker (herunder af det modsatte køn). Med tiden skiltes ballet ud fra forestillingen. Men teaterforestillingen kunne (ikke mindst som enaktere) indgå i større arrangementer sammen med fx musik og sang eller i 30erne brydeopvisninger.

Ser vi på de stykker, der blev opført, så var repertoireet i høj grad jiddish i den forstand, at jiddish teaters grand old mand, Jacob Gordin, tegner sig som forfatter til 50 af stykkerne, mens dramatiseringer af Sholem Aleykhems historier udgør 22. Herefter kommer Schalom Asch med 14 og J.L. Peretz og Peretz Hirschbein hver med 11, Mark Arnstein 8 og Avrom Reyzen 6. Det betyder ikke, at der ikke også var oversættelser til jiddish blandt opførelserne. En del af Gordins stykker var 'oversættelselån' som *Den jødiske kong Lear* (*Der yidisher kenig Lir*) efter Shakespeare eller *Kreutzer sonaten* (*Kreytser sonate*) efter Tolstoj. Men også egentlige oversættelser som Strindbergs *Faderen* (*Der foter*), der opførtes 4 gange,

og Ibsens *Et dukkehjem* (*Puppenhoys*) var på programmet. Der er også enkelte eksempler på stykker, der blev skrevet direkte til den københavnske scene af herboende forfattere. Den jiddishe scene var altså ikke en scene, der lignede én af de andre danske scener (det traditionelle teater, det moderne teater eller underholdningsteatret), det er i høj grad et selvforsynende teater. Der er selvfølgelig udveksling mellem det jødiske og det ikke-jødiske teater i den forstand, at fx modernismen også kommer ind i det jiddishe teater, ikke mindst via den polske modernisme i mellemkrigstiden. En væsentlig modsætning internt i det jiddishe teater går mellem 'bavuster literarisher teater' og 'shund', eller mellem 'seriøst teater' og 'underholdning slet og ret'. Shund svarer til det engelske udtryk 'trash' og er især knyttet til den amerikanske, jiddishe scene. Herfra bredte fx operetten sig, også til København, men også de lette lystspil. I trediverne kom der nye impulser med de forskellige gæsteoptrædener, såsom det hebraiske 'Habimah' fra Moskva eller repræsentanter fra gruppen 'Di vilners', som oprindeligt kom fra Vilna, men siden flyttede til Berlin. Sådanne former som talekor, didaktisk proletarisk teater og den revyprægede 'levende avis' kom hertil med det kommunistiske teater fra Tyskland, Polen og Sovjet.

Når det drejer sig om udførelsen ved vi utrolig lidt. Det skyldes paradoksalt nok, at der var tale om et minoritetsteater, som ikke var tilgængeligt for udenforstående. Ikke blot kom der ingen ikke-jøder, også de danske jøder så ikke jiddish teater. Vi har næsten kun udsagn fra miljøet selv i form af anmeldelser og kommentarer. Nogle af disse kommentarer er sig tydeligt bevidst at kende til normer for teater også udenfor det jiddishe teater. Der er en hel række eksempler på kritik, som enten retter sig mod udførelsen for at være for amatøragtig eller for unuanceret eller som kritiserer publikums teaterkultur for at være plump og uciviliseret. Selvom man næppe kan drage den konklusion, at der var tale om storslået teater af internationalt format, er der afgjort et skridt til som Bent Blüdnikow,

der stempler Timianov og Bilavski som 'frikadeller'.¹⁰ Der er ganske enkelt ikke kildemateriale, som sætter os i stand til at fælde en sådan dom.

For Timianov kunne man sige nærmest tværtom. Han var faktisk én af dem, der havde erfaring. Han var født 1886 i Polen og kom 18 år gammel på en tysk operaskole. Efter nogle år begyndte han at rejse rundt med en jødisk teatertrup, enten 'Kaminska-truppen' eller 'Sierotski og Vaysman'. Han spillede i København i 1909 under navnet Timjanka og rejste derefter til London, hvor han spillede på 'Yidishe folks teater', hvor den kendte skuespiller Jacob Adler var direktør. I 1912 kom han tilbage til København og hed nu Tamianov. Senere blev navnet til Timianov, det navn han blev kendt under i Amerika, da han emigrerede dertil i 1915. Først var han i Canada, knyttet til grupper i Toronto og Montreal, senere i USA. Han optrådte ofte i sommersæsonen i Europa. I 1927 kom han på gæsteoptræden i København, hvor han fejrede sit 25-års jubilæum. Han må altså have debuteret i 1902. Også i 1931 var han her på en kort visit.¹¹

Hvad angår Morris Bilavski, blev han født 1881 i Kutne i Polen. Han spillede allerede skuespil, mens han gik i kheyder, den jødiske, religiøse grundskole. Som 16-årig kom han med noget familie til London, hvor han blev medlem af Samuel Goldenburgs dramatiske klub. Han begyndte at spille jiddish teater og optrådte bl.a. i Paris. I 1907 tog han tilbage til Polen og optrådte. Her mødte han Glike Degensheyn (født 1891 i Zhikhlin), og de forelskede sig i hinanden. Da han var bundist, måtte de flygte og besluttede at tage til København, hvor de efter et stykke tid blev gift. De tog begge en dramatisk uddannelse i Danmark; Morris Bilavski læste således med Holger Rose, og de begyndte begge at spille teater både på jiddish og på dansk. Morris Bilavski optrådte på Dagmar teatret og Glike Bilavski på Casino. Hun var også en del brugt af Nordisk Film.¹² I 1921 emigrerede de til Amerika. Især Morris Bilavski var meget aktiv, både i New York, i provinsen og i Canada. 1925-28 spillede han og var

stage-manager på Irving Place Theatre og 1929-30 på Zats' folks-teater.¹³ Fra deres tid i København stammer denne beskrivelse fra *Jødisk Samfund*:

“Det store Publikum, der Aften efter Aften fylder Teatrene aner ikke, at der her i vor kære Hovedstad eksisterer den store Komædie, det uskoledé Talent, det blodrøde, hjertevarmeste Naturel.

Det er Herr og Fru Bielawski. Det desværre uskoledé Talent bor ude paa Islands Brygge og ernærer sig til daglig Brug ved Mellemhandel med Cigarer og Cigaretter – Dilettanter altså, vil Læserne altsaa udbryde; nej, netop ikke, derimod Skuespillere uden Engagement, men ikke uden Publikum.”

Det oplyses også, at “For Tiden er Hr og Fru Bielawski fast engageret ved Dania Biofilm. Herr Bielawski optrådte i en rolle paa Dagmar-teatret i Narredans.”¹⁴

DE FØRSTE FORESTILLINGER

Første forestilling fandt formentlig sted i begyndelsen af 1906. *Berlingske Tidende* skrev i forbindelse med den første offentlige jiddische forestilling i 1907: “Andre steder [end New York og London], hvor mange russiske Emigranter er samlede, og hvor man ikke har faste Teatre, gives der lejlighedsvis dramatiske Forestillinger i Jargon [jiddish] af Dilettant-Selskaber. Dette har ogsaa været Tilfældet hos os, hvor for halvandet Aarstid siden en tilfældig samlet trup her i Kjøbenhavn gav en eller to private Forestillinger.”¹⁵

Den første offentlige forestilling løb af stablen den 10. november 1907. Et par dage før forestillingen blev lægen Louis Fränkel interviewet i *Politiken*. Han var den, som havde fået tilladelsen til opførelsen af stykket.¹⁶ Han fortalte:

“I Londons, Amsterdams og Varshavs Jødekvarterer finder Teaterforestillinger i den ejendommelige Jiddisch-Dialekt hyppigt Sted, hvorimod det vistnok er første Gang, at en saadan Komædie opføres offentlig i Danmark.

De medvirkende Skuespillere er alle Haandværkere, mest Vævere og Skræddersvende, der har faaet Idéen til Opførelsen paa deres aftenlige Sammenkomster her i Toynbee-Hallen; de har selv besørget alt Forestillingen vedrørende; ja, de har endog ingen fremmed Hjælp haft til Indstuderingen, hvorimod jeg har bistaaet dem lidt med Leje af Lokale og Ansøgning om Polititilladelse.”¹⁷

Til forestillingen blev der fremstillet et hektograferet program med tekst paa såvel dansk som jiddish, den danske var maskinskrevet, den jiddische håndskrevet. Man havde endnu ikke trykkerier i København, som kunne trykke jiddische tekster. Stykket hed *Herzele mejuchos oder Jekel ba'lagolah*. (*Den fine Herz og Jacob Kusk*) og var skrevet af Moses Richter. Instruksen var af Hr. Podiewski, og der medvirkede 9 personer. Af disse var mændene angivet med efternavn, mens de kvindelige var angivet med et 'Frk.' og et stort bogstav. Årsagen til denne forskel er uklar og ophørte hurtigt. Forestillingen blev opført i Prins Wilhelms Palæ paa Skt. Annæ Plads, og der var en voldsom søgning. Ifølge *Jødisk Tidsskrift* var alle billetter “revet bort ved Forsalget, og Lørdag Aften var alt udsolgt”.¹⁸ Selvom danske tilskuere ikke forstod sproget, blev forestillingen alligevel omtalt i flere aviser. *Politiken* skrev:

“Kuriøse Forestilling vil man vanskelig komme til at opleve i Kjøbenhavn. Publikum, Skuespillere, de fremmede Tungemaal, der taltes saavel paa Scenen som i Salen, alt virkede saa fremmedartet, at man kunde tro sig hensat til en By i Galicien eller Polen eller de halvasiatisk Grænsedistrikter, hvorfra Franzos har hentet Stof til sine jødiske Fortællinger. Naturlig-

vis maatte man nøjes med væsentlig pantomimiske Indtryk. Det Blandingsprog, Stykket er skrevet i, umuliggjorde selvfølgelig enhver intimere Forstaaelse.”

Den Franzos, der omtales, er den østrigske forfatter Karl Emil Franzos.¹⁹ Dagbladet *Dannebrog* havde en længere redegørelse for handlingen og opfordrede skuespillerne til næste gang at lave et kort indholdsreferat. “Thi vel er Stykket i sin Fremmedartethed ganske interessant, men at opfordre mine Læsere til at kaste sig over Studiet af “Jeddisch” for at forstaa” stykket ville han dog ikke. *Ekstrabladet* skrev:

“Det kan uden Overdrivelse siges, at det er den mærkeligste Komædie, der længe er set herhjemme. Men det maa tilføjes, at denne Forestilling, som udførtes af jævne Haandværkere og spillede paa en latterligt lille Scene med umulige Dekorationer, ingenlunde virkede ilde. [...] De russiske Dilettanter bør gentage Forsøget. De bør ikke standse ved dette første Skridt. Det kunde være interessant at se endnu en Prøve paa, hvad de kan præstere. Navnlig naar de næste Gang sørger for en bedre Luft i Salen, end der var denne Gang.”²⁰

Opførelsen var en sådan succes, at den måtte gentages den 8. december samme sted.

Allerede i februar gik det løs igen. *Jødisk Tidsskrift* skrev: “For at lette Publikum Forstaaelsen af Stykket vil der paa Programmet være trykt en Redegørelse for Handlingen i hver Akt.” Man havde læst anmeldelsen i *Dannebrog*, og til denne forestilling fik man *trykt* et program, en praksis man fulgte siden hen. Her var der givet et tættrykt handlingsreferat *på dansk*. I det hele taget var programmet trykt på dansk, og vidste man ikke bedre, ville man tro at stykket var på dansk. Programmet kostede

10 øre, mens en billet kostede fra 50 øre til 2 kr. Stykket der blev sat op var *Der vilde mentsh* af Jacob Gordin, og på dansk blev det kaldt *Den forrykte Søn*. I *Jødisk Tidsskrift* stod der også: “Forestillingen er sat i scene af den jødiske Skuespiller *Belawsky* fra London, og han udfører selv Titelrollen.”²¹ *Politiken* skrev om forestillingen:

“Den jødiske Forestilling i Aftes havde fyldt Wittmacks Lokale med et meget interesseret Publikum, der hovedsagelig bestod af russiske Emigranter, og saaledes besad Forudsætningerne for at forstaa det mærkværdige Sprog, i hvilket den spændende Handling oprulledes. Hovedrollen udførtes af en indkaldt dramatisk Kraft, en londonsk Skræddersvend, der spillede den rige Korn-Købmands aandssvage Søn; det var ham, der hævnedes hele Familien paa den onde og utro Stedmoder, som den aldrende Fader havde været svag nok til at gifte sig med, og til sidst borede den straffende Dolk i hendes Hjerte.”²²

Ifølge *Jødisk Tidsskrift* havde man solgt næsten 500 billetter, og Louis Frænkel syntes, at selvom stykket ikke bød på noget særligt indholdsmæssigt, “interesserede det dog ved det flinke Spil, og man havde foruden de fra tidligere Forestillinger kendte Kræfter Lejlighed til at bemærke Hr. *Belawski* og Frk. *Degenschein* som intelligente Fortolkere af denne specielle Kunst.”²³ Mærker man her et lille ekko af kultursammenstødet? Den danske, højtuddannede jøde syntes nok at underholdningen var lidt rå. Men set med indvandrerens øjne var der tale om en soleklar succes. De havde lavet to forestillinger og havde til begge forestillinger trukket næsten hele miljøet af huse. De havde fået et tiltrængt tilskud, da Morris Bilavski og Glike Degenschein var kommet med fra stykke nummer to. Og frem for alt: de havde etableret deres egen kultur i det fremmede på deres eget sprog, selvom danskerne syntes det alt sammen var meget fremmedartet.

Ved opførelse af David Pinskis *Familien Zwi* i april 1908 skrev *Mosaik Samfund* bl.a.: “Kolonien Medlemmer, der udgjorde den væsentligste Del af Publikum var meget tilfredse, men hvis man ønsker at se et større Publikum udenfor Kolonien, maa Programmet bringe langt mere detaljerede Oplysninger, og Forestillingen maa helst afkortes noget.”²⁴ Her hører vi igen en stemme, som kan identificeres som ’dansk jødisk’. Den havde det svært ved at være sat udenfor, og set med indvandrerens øjne var det dem selv, de havde fokus på og ikke tilskuere, som ikke forstod jiddish. Derfor begyndte man også, da det blev muligt fra 1911, at trykke programmerne på jiddish. I begyndelsen både på dansk og jiddish, men efterhånden fortrinsvis på jiddish, ligesom det udførlige referat fra de første programmer afkortedes og til sidst forsvandt.

Den 15. november 1908 opførtes i Prins Wilhelms Palæ *Dora eller Millionæren som Tigger*. Vi kender til opførelsen fra *Politikens* omtale. Heri karakteriseredes publikum således:

“Det vilde være haabløst at skildre Gangen i det mærkelige Stykke. Det er nok at sige, at det vakte Jubel hos et taknemmeligt Publikum af russiske Emigranter, paa hvem det tydeligt mærkedes, at de ikke er forvante med festlige Glæder. Et vist aktuelt Sving fik den gamle Folkekomedie straks paatrykt, idet et Par af Tilskuerne, da Skurken i Stykket allerede i første Akt trak Revolveren frem, udbrød i et gemytligt: “Ballotti!”, der øjeblikkelig fik Latteren til at runge og gjorde det umuligt for Skurken Resten af Aftenen at blive taget alvorlig.”²⁵

Ballotti (el. Bullotti) var dæknavnet for en russer, som netop en uge i forvejen var blevet arresteret for mordet på en proprietær på Højbjerggård i Nordsjælland. Aviserne var fulde af historierne om afhøringerne af ham og hans bande i dagene omkring teaterforestillingen.

I slutningen af 1909 dukkede Timianov op i København under navnet Timjanka. Den 19. december var han instruktør på Gordins *Di shkhite* [slagtningen] sammen med Jødisk Dramatisk Forening “Progres”. Ifølge programmet ville han efter stykket “forestille “den Forrykte paa Hospitalet” af Gogol oversat af Dranoff”. Bagefter var der bal. Et stykke tid ser det ud til, at der var et konkurrenceforhold mellem Timianov og Bilavski, men fra 1912 begyndte de at optræde sammen, endda med fotos af dem begge på programmet. Ida Weisdorf, som var et barn, da Timianov kom hertil, fortalte i begyndelsen af 1980'erne om ham: “Han var utrolig dygtig til at iscenesætte, og selvom han skældte dem bælgen fuld og sagde, at de ikke duede til noget og ville ødelægge det hele for ham, så elskede de ham endnu mere og gjorde sig mægtig umage. For at gøre det så godt som muligt.”²⁶

Der er eksempler på kritik af fx det snævre miljø omkring de tre professionelle skuespillere, men også det modsatte. Som fx når de under verdenskrigen indvandrede jøder bliver belært i *Vokhen blat*:

“For at også ikke-københavnere skal forstå det rigtigt, må man gøre opmærksom på, at det jiddishe teater i København spiller en gang for hver tre eller fire uger, og bortset fra tre professionelle skuespillere er de andre optrædende dilettanter. Selv de professionelle kan ikke leve af deres små gager. Man må derfor behandle dem moderligt og ikke så hårdt som på andre jiddishe scener.”²⁷

DEN JIDDISHE TEATERKULTUR

Et særligt forhold var publikums opførsel under forestillingen. Det kom der en del klager over. En mere udførlig kritik kom fra A.K., Abram Krotoschinsky:

“Når man ser på jiddishe teateropførelser, må man indse, at vi har meget lidt æstetisk sans, og at den danske presse har ret: vi opfører os asiatisk.²⁸ Man hører at vores opførelser er usympatiske. Behøver en jiddish teater-forestilling at være en slags kro? Nej! det gør den ikke! [...] Har man hos andre folk set, at man tager små børn på 1 år med i teatret? Ikke alene forstyrrer de forestillingen, men efterhånden som de udmattede falder i søvn, ligner det en ventesal om natten. På galleriet giver en mor sit barn mælk. En gang fortabte hun sig i scenen, og det regnede ned med mælk, og det endte i tummel. Ved siden af hende sidder en familie, som indtager et helt shabes-måltid. Med en gevaldig appetit, som giver lyd fra sig [...] Nedenunder tager en ung mand støvlerne af, fordi de er for snævre og stiller dem fra sig. [...] Et stykke tid kriges to om en plads. Børn leger og jager hinanden. En ung mand er træt af at sidde og lægger benene op på en stol, som tjener ham som fodskammel [...].

I pausen bliver der solgt aviser og samlet penge ind, uddelt opråb, man grupperer sig, og salen ligner nu en polsk rigsdag.”

Han forslår: 1) At man begynder til tiden, og ikke som nu to timer senere. 2) At det skal være strengt forbudt at tage børn under fem år med. 3) I salen skal der være fire ansvarlige mennesker til at opretholde orden, og er der nogen, der forstyrrer, må de forlade salen. Han henviser til, at ved koncerter hersker der bedre orden, men måske skyldes det, at dér kommer der et andet publikum.²⁹

Noget kunne tyde på, at disse forhold måske ikke alle ændrede sig. I en anmeldelse af 50 års festen for digteren Halpern Leivick (1888-1962) i 1939 skrev Krotoschinsky til slut:

“Kan vi ikke i Fremtiden blive fri for det evige Rend op og ned ad Salens Midtergang, medens der er Optræden paa Scenen? Eller at stille sig op

foran Scenen hele Aftenen som en “Cæsar”? – vise sit Skyggebillede bag Fortæppet eller Søgen og Raaben efter en Optrædende gennem hele Salen-?

Alt dette bidrager kun til, at man bringer hele Aftenens Milieu ned paa et Niveau, der totalt ødelægger Helhedsbilledet...”³⁰

Tonen i anmeldelserne var tit ret kritisk. S.B., som er Samuel Beilin, anmeldte et stykke, som var annonceret som “den sensationelle komiske operette, som har haft stor succes i Amerika og Warszawa, *Zayn vaybs man* [Hans kones mand], med sang og dans” således:

“Alt var som det plejede. Vi var i vores bedste shabestøj, og lokalet var fuldt af cigaretrøg, og alligevel var det anderledes. Både publikum og skuespillere var tilfredse. Publikum sang med med begejstring. En sand amerikaner-sukces. Det er synd at så gode kræfter spildes på et sådant sensationsstykke.”³¹

Et andet forhold berøres også i flere anmeldelser, som her i en dansk anmeldelse af hr. og fru Bilawski den 29. oktober 1916 i Casino med *Shma Yisroel* [Hør Israel] af Dimov og *Mazl tov* [Tillykke] af Sholem Aleykhem:

“De fremmedartede Skuespil virkede meget ejendommelig paa en Dansker, især gjorde Fru Bilawski ved sin voldsomme – men i dette Tilfælde naturlige – Ageren et stærkt Indtryk. Af de øvrige Rollehavende fortjener især Souffløren Ros for sin distinkte Oplæsning. Han kunne høres til den fjær-neste Plads i Salen.”³²

Souffløren var tit vigtig, og skulle nogle gange tale meget højt, fordi der var så megen larm fra publikum.

Mange forestillinger var benefice-forestillinger, hvor overskuddet gik til de nødlidende i Polen, til Læsesalen eller andre gode formål. I marts 1915 opførtes “den populæreste operette i Warszawa og New York *Di lustige amerikanerin* [Den lystige amerikanerinde] til benefice for Timianov. S.B. anmeldte og syntes, det var en god aften, men samtidig tav han bevidst om indholdet og sluttede: “Videre frem en smule mere respekt.” Og tænkte måske både på Timianov og på teatret.³³ I en anmeldelse af Gordins stykke *Di neshume khapers* [Sjælefanget] skrev han, at det var godt at havde gode dekorationer. “Det kunne alt sammen være i orden, hvis publikum ikke havde hysset og brummet.”³⁴

Indsamlet penge blev der i større stil. Den såkaldte frivillig-gruppe, som samlede ind til de jøder i Østeuropa, som led under krigen, meddelte fx, at forestillingen den 27. november 1915 havde givet 744,31 kr. i netto overskud, mens forestillingen den 18. december havde givet 380,01 kr. og forestillingen den 15. januar 1916 243,66 kr.³⁵ Den 20. oktober 1917 blev der spillet 600 kr. ind.³⁶

Alle forestillinger var på jiddish. Men ikke alle indvandrerne var jiddishister. I det zionistiske *Yidishe folkshtime* kunne man læse: “Den 5.

december 1915 så det jødiske publikum i København for første gang en hebraisk forestilling. Det tjener Hoivri hazoir til ære, at de ikke havde skyet nogen møje for at vise det hebraiske sprogs naturlighed og levedygtighed for den jødiske offentlighed.”³⁷ Forestillingen var en enlig ideologisk demonstration, som ikke blev gentaget før langt senere.

Teaterforestillingerne var i de fleste tilfælde organiseret gennem en af de jødiske teaterforeninger, kun undtagelsesvis organiserede skuespillerne selv forestillinger. I den første periode var der tre foreninger som dominerede: Yidisher dramatischer dilettanten ferayn, Yidisher dramatischer ferayn “Progres” og Dramatischer ferayn “Kultur”. I anden periode var det især Hoivri Hazoirs dramatischer grupe og Yidisher handwerker-ferayns dramatischer grupe, der satte forestillinger op. Begge grupper var vokset ud af eksisterende foreninger. Mod slutningen af tyverne var det Jødisk Dramatisk Forening “Progres”, Jødisk Dramatisk Klub og Jødisk Teaterforening. I 30'erne var det Jødisk Teaterforening af 1935, Ikors Teatergruppe, Yidisher yugent teater, Yidishe kultur-scene, Zukunft og JAKFs Teatergruppe. Det var fra disse grupper amatørskuespillerne blev rekrutteret.

1. PERIODE 1906-21

REGISTRANT

Oplysningerne kommer i denne rækkefølge:

Titel/forfatter/trup/instruktør/teatersal/dato

Første jiddishe forestillinger fandt formentlig sted i begyndelsen af 1906. *Berlingske Tidende* skrev i forbindelse med den første offentlige jiddishe forestilling i 1907: “Andre steder [end New York og London], hvor mange russiske Emigranter er samlede, og hvor man ikke har faste Teatre, gives der lejlighedsvis dramatiske Forestillinger i Jargon [jiddish] af Dilettant-Selskaber. Dette har ogsaa været Tilfældet hos os, hvor for halvandet Aarstid siden en tilfældig samlet trup her i Kjøbenhavn gav en eller to private Forestillinger.”³⁸

1. *Herzele mejuchos oder der jekel bal agolah* [*Rige Hertz og kusken Jacob*] af Moses Richter:
Hebraisk russisk dramatisk Forening/Podiewski/Prins Wilhelms Palæ/10.11 + 8.12.1907

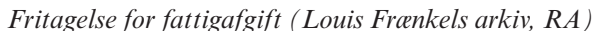
[illegible]

Fra „Hebraisk russisk Dramatisk Forening“s Forestilling
i gaar.

Jekel Kurk
Likke Hantskane
Herzele mejuchos
Jekel bäl agoleh
Chajim Joel
E. H. 1898

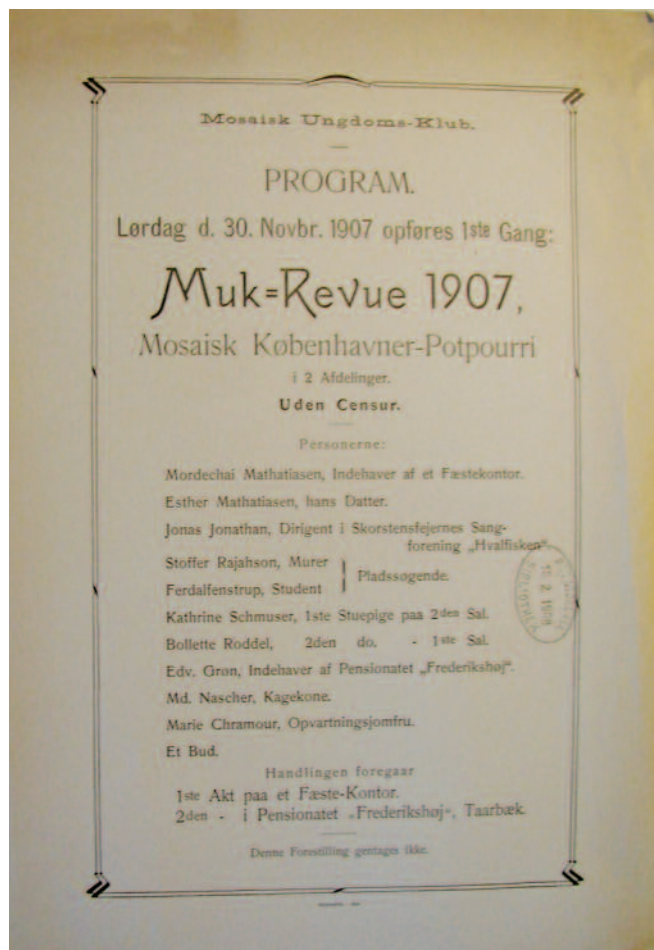
Personerne i „Herzele mejuchos oder Jekel bäl agoleh“.

Hebraisk russisk dramatisk Forening opførte iafte i „Prins Wilhelms Palm“ for et Publikum, der næsten udelukkende bestod af indvandrede russiske Jøder: *Herzele mejuchos* og *der Jekel bäl agoleh*, paa Dansk: *Rige Herz og Kusken Jacob*. Kuriosere Forestilling vil man vanskelig komme til at opleve i Kjøbenhavn. Publikum, Skuespillere, de fremmede Tugemaal, der taltes suavel paa Sonnen som i Salen, alt virkede saa fremmedartet, at man kunde tro sig henvist til en By i Galicien eller Polen eller de halv-asiatiske Grænsedistrikter, hvorfra Franzos har hentet Stof til sine jødiske Fortællinger. Naturligvis maatte man nøjes med væsentlig pantomimiske Indtryk. Det Blandingsprog, Stykket er skrevet i, umuliggjorde selvfølgelig enhver intimere Forstaaelse. Handlingen var imidlertid saa traditionel, at man uden Vanskelighed kunde faa fat paa den og følge den. Og selve Spillet interesserede, fordi ogsaa det virkede fremmedartet og ejendommeligt.

D1. Muk-Revue 1907.

Mosaik Ungdoms-Klub/??/??/30.11.1907

Russisk-Jødisk Teater/[Morris] Belavsky/ Wittmacks teatersal, Holmens Kanal/16.2.1908

Schmue|Leiblach, den rige 60 aarige Kornhandler, der tidligere har været gift, gifter sig med den 25 aarige Selda, der har en Elsker, Dagdriverten Wladimir. Af første Ægteskab findes 4 Børn, Datteren Lisa 40 Aar en Søn Simon, der er Student, en anden, Alexander der passer Forretningen og en tredje, Lemech, der er forfaldt.

Schmue overræser den unge Kone med Præsentier, som han har købt af Hjemmet. Der udtrykkes sig et spændt Forhold mellem hende og Datteren og Faderen tager Korens Parti, vil endog prygle Datteren.

Wladimir kommer paa Besøg; den unge Kone faar Manden til at tage ham som Forretningsfører, i hvilken Anledning Sønne Simon forlader Hjemmet. Wladimir benytter sig af Chieffens Fraværelse til at drikke sig selv, Alexander, den forrykte Søn og Tjenestepigen fuld, Lemech forstaar ikke, hvad der foregaar i Huset omkring ham, men er meget ophidses af det. Lisa søger at trøste ham. Da den unge Kone kommer ind, kommer det alt til en Schene mellem hende og Datteren; Faderen jager Datteren hjemmefra og forlader Hjemmet med en lang Replik om, at hun, der er opdraget som, den rige Mandes Datter aldrig har lært noget, hvorved hun kan klare sig paa egen Haand. Konen fingerer at være syg og faar derved Manden til at udlevere Nøglerne til Pengeskassen. Den forrykte begriber Intrigen og vil med Vold tage Nøglerne fra hende; hun undslipper, Faderen kommer til, den forrykte Søn faldt i Afmægt. Tjenestepigen; der skal hente Doktoren, mener, at Prygl vil kurere bedst Faderen slaar løs paa Lemech; men Simon, der kommer hjem i det samme for at se til sin Broder, træder mellem. Simon vil tage Broderen til sig; men Faderen vil ikke af med ham, da han elsker ham mest af alle Børnene. Han fortryder nu at han har givet Konen Nøglerne, vil have dem tilbage og løber afsted.

Simon søger at overtale Broderen, til at forlade Hjemmet men han vil blive.

Wladimir og Alexander kommer drukken ind og gør Na af Studenten, som fortrækker. Wladimir søger at overtale Alexander til at faa fat i Faderens Penge. Faderen

der hører Sønnen skrike op om Penge, kommer ind og jager ham ud. Wladimir ligger paa Sofaen, passer ikke Forretningen og gør Nar af Schmue, naar han bebrejder ham det. Wladimir anstiller sig selv overfor den unge Kone, men da hun omfavner ham og viser ham Nøglen til Pengeskassen, springer han op og danser med hende. Schmue kommer ind og ser det, Konen klarer Situationen ved en Løgn, og Schmue danser med Lemech falder i Afmægt.

(Et Par Maaneder efter) Lisa, der har maattet friste Livet som prostitueret, kommer og spørger efter den forrykte Broder. Hun fortæller, hvad hun har gjort, Broderen forstaar at Søsteren er uheldig og bryder i Graad Lisa trøster ham. De hører Stedmoderen komme og fortrækker derfor. Selda kommer ind med den drukkne Wladimir. Manden ligger syg i et Sideværelse og kalder paa Konen Men hun sender Pigen ind, da hun selv er optaget af at lave i Stand til Gulde; de skal have en glad Dag. nu, da Manden maa holde sig i Ro. Alexander kommer med Gæsterne, nogle Vagabonder. De synger og drikker. Den syge Mand kommer og heder om Ro, de haaner ham og laver ham til Blindebuk. Lisa og Lemech kommer ind; Selskabet vil vælte sig over hende men Lemech lægge sig i mellem. Faderen faar Bindet fra Øjnene, ser Datteren og bryder i Graad. Wladimir fortæller Schmue, at Datteren er blevet Skoge, Faderen bliver uheldig. Lisa flygter. Faderen vil efter hende men falder. Konen og hendes Elsker bære ham ind i Sideværelset; Selskabet svirer videre, Selda bliver beruset og lægger sig til at sove mens de andre fortsætter Det banker paa Døren. Det er Simon, der kommer for at spørge om Søsteren. Da han ser, hvorledes det staar til i Huset, kaster han Vagabonderne ud og gaar. Faderen kommer ind, ser Konen sove, dækker hende til. Lemech, der allerede længe har været i Seng, maa have hørt Spektaklet; han kommer nu ind afklædt, ser Moderen snappe en Kniv, lukker Døren af, vækker hende og siger at han vil dræbe hende. De kæmper og han stikker hende ihjel, hvorefter han udbryder, at „Nu har jeg ogsaa holdt Bryllup.“

Den jødiske Forestilling hos Wittmack. iaftes

Scene af 1ste Akt: Bryllupsgildet.

1. Hr. Belowsky som Lemech 2. Frk. Degerstein som Lisa 3. Hr. B. som Simon 4. Frk. S. som Sira 5. Hr. Wietensky som Wladimir 6. Frk. D. som Selda 7. Hr. F. som Schmue Leiblach 8. Hr. Kols som Alexander.

Den jødiske Forestilling i aftes havde fyldt Wittmacks Lokale med et meget interesseret Publikum, der hovedsagelig bestod af rumiske Emigranter, og maadtes bestandigt for at forstå det mærkelige Sprog, i hvilket den spændende Handling opspilledes. Hovedrollen udførtes af en jødisk dramatisk Kraft, en london Skuespiller, der spillede den rige Korn-Kobmands aandsvæge Søn; det var ham, der hævdede hele Familien paa den onde og otro Stedmoder, som den aldrende Fader havde været svag nok til at gifte sig med, og til sidst borede den straffende Dolk i hendes Hjerte.

3. Familien Zwi af David Pinski

Russisk jødisk Forestilling/[Morris] Belawski/ Østerbros Teater/28.3.1908

10 Ore.

Russisk jødisk Forestilling

„Familien Zwi“

Tragedie i 4 Akter af David Pinski

Moses Zwi, en from Jøde	Hr. Malkin
Jacob, hans Søn, Forretlingsmand	Hr. F. Bodnia
Mina, dennes Hustru	Frk. Hørborg
Leon (Assimilant)	Hr. Belawski
Inden (Socialdemokrat)	Hr. Sørensen
Lipman (Zionist)	Hr. Killa
Ida, Leons Forlovede	Frk. Maria K.
Banquier Herschmann	Hr. A. Roda
Den unge Herschmann	Hr. A. Bodnia
1. Rabbiner	Hr. Killa
2. Rabbiner	Hr. S. S.
3. Rabbiner	Hr. F. Bodnia
Den tykke Ratlow	Hr. B. Hørborg
Den tynde Ratlow	Hr. Killa
Den røde Jøde	Hr. B.
Hans Kone	Frk. S. S.
Den døve Kone	Frk. S.
Mænd Kvinder og Børn	

Handlingen foregår under de sidste Aars Jødeforfølgelser i Rusland.

Regissør Hr. Belawski

1. Akt.

Familien Zwi's Hjem

Ulykken er over Jøderne i Rusland. Den fromme gamle Moses Zwi anbefaler dem som det bedste Veie med Ulykken. Hans Søn og Sønesøner forfølger hver sin Ide, de Diskussions- og Lærings af Lære paa Gaden. Pogromet morder de. Den socialistiske og zionistiske Søn gaar hver til sin Organisation for at deltage i Forsvaret. Assimilanten bliver hjemme og drøfter med Faderen, hvordan de bedst skal redde deres Indbo. Moses Zwi gaar til Synagogen for at beskytte de hellige Thoraeroller.

Ida kommer. Da hun fortæller, at hun har et nødsyn Forsøg, har hun sig selv, fulder hendes Svigermoder i Almagt, og hendes Forlovede, der hidtil stod som Assimilationens Forløber, bryder med hende.

2. Akt

(I Synagogen)

De to Bøttemænd sidde ved Talmudstudiet, som de afbryder for at konversere hinanden. Moses kommer ind og opfordrer dem til at tage Del i Forsvaret af Helligdommen: men deres Interesse gaar i Retning af at hylde sig selv. Moses dækker deres Føjhed han bringer Jernstænger som de skal bruge til Forsvar for Thoraerollerne, men de foretrækker at gemme sig selv i Kælderen.

(hos Bankier Herschmann)

Ved Hjælp af Penge har Herschmann skaffet sit Hus militær Beskyttelse, og han har der samlet om sig forskellige af Synagogens Embedsmænd for at de kunne være i Sikkerhed. Han drøfter med dem det forfærdelige i, at den Jødiske Ungdom har dannet et Forsvarskorps. Moses Zwi, der har skaffet sig adgang til Huset, søger at formaa Synagogens Tjenere til at følge med og forsvare Synagogen, men møder kun Modstand og Latter, som han afbryder med en af hellig Bøgebinding flammande Tale.

3. Akt

(I Synagogen)

Moses har tænkt Synagogen smalt med at den stormes, han selv falder for en Kugle, og Leon, der er styrtet efter ham for at værne ham finder ham som lig.

4. Akt.

(I Synagogen)

Tilladelse (Louis Fränkels arkiv)

DET JØDISKE DRAMA "FAMILIEN ZWI"

Forrige Lørdag opførte de tidligere ofte omtalte russisk-jødiske Dilettanter et fireakts Skuespil paa Østerbros Teater.

Forestillingen havde samlet godt om end ikke fuldt Hus, og Overskuddet er gaaet til de herboende Russeres Læsestue i Holmensgade.

Skuespillet, hvis Forfatter er David Pinski, er skrevet efter den sidste Jødeforfølgelse i Kischinew 1903 og har været forbudt af Autoriteterne i et Par Aar.

I "Familien Zwi" viser Pinski den nyere Tids Konflikter indenfor det jødiske Folk. Hovedpersonen er en gammel højmodig Jøde, der staar paa den gamle Tros strænge Grund og Ceremoniel, medens de to af hans tre Sønner repræsenterer den yngre Slægts frisindede Anskuelser. Den ene af Sønnerne er Socialist, den anden Zionist, den tredje vil, at Jøderne skal gaa op i den kristne Nation. [...]

Mosaik Samfund 17.4.1908

4. *Kapzensohn und Hungermann eller Den paastaelige Datter* af Abraham Goldfaden
 Russisk-Jødisk Theater/Oscar Jakobsohn/??/3.5.1908

Jødisk dramatisk Dilettantforening"/G. Jakobsen og Wolf Lipsitz/Østerbros Teater/13.9.1908

Yudisher dramatischer diletanten farayn in Kopenhagen
Mitglied's-bukh

6. *Dora eller Millionæren som Tigger* af Slifferstein

Hebraisk-Russisk dramatisk Forening/Jødisk Dramatisk Dilettant Forening/??/
Prins Wilhelms Palæ/15.11.1908

Mosaik Samfund den 6.11.08 skriver, at det er Jødisk Dramatisk Dilettant Forening som opfører *Dora eller Millionæren som Betler* af Slifferstein. Den 20.11.08, at de medvirkende var Fam. Feltstein, fru Srebnik, hr. Wolkowitz og W. Lipsitz.

Politiken 16.11.1908

7. Chofni og Pinchos eller Jehuda-Stammens Bane af A. Scharkanski
Jødisk dramatisk Forening "Progres"/M. Belavski/Østerbro teater/20.3.1909

Jødisk dramatisk Forening
„Progres”
Lørdag d. 20 Marts 1909 Kl. 9 Aften
i Østerbros Teater.

Jødisk Forestilling
(Overskudet gaar til russisk Læsestuen).

Chofni og Pinchos
eller
Jehuda-Stammens Bane
Melodrama i 4 Akter af A. Scharkanski.
Regisor M. Belavski

Personerne:

Anten Zeidenst, en dødt Jøde	Hr. Belavski.
Yodina, hans Kone	Fru Furbertoff.
Helena, deres Datter	Fru Belavski.
Jakov Gotsman.	Hr. [redacted]
Gavriel, hans Sø.	" B.
Officer Zaks.	" Lichten
Chofni	" Drimker
Pinchos	" Markin.
Jehuda	" Lischitz
Gasp Fængselsbetjent	" Ousp
Isachke Isachkevits, Tjener	" Kitz
Borgmester	" Ousp
Politirektor	" S. B.
Dommer	" Ousp
Prokurator	" S. B.

Jøder, Soldater.

Handlingen foregaar i Østrog.
1 Akt i Østrog, det 4 i Palæstina.

Billetpriser: 1,50 1,00 75 og 50 Øre faas i Læsestuen
Linnegade 37 St. o. G. hver Aften fra 7-10, og ved Indgangen
fra Kl. 6.

Vend os.

1 Akt hos Zeidenst.
2 Akt hos Edelman.
3 Akt i Fængsel, 2 Forvandler, hos Zeidenst og i Retten.
4 Akt i Palæstina hos Garriel.

Zeidenst er en dødt Jøde, han vil tvinge sin Datter til at gifte sig med en kristen Officer, hun vil gerne gifte sig med en Jøde, men for at forhindre dette myrder hendes Fader hendes Fremtidssvigerfader og kaster Skylden paa Sønnen og paastaaar i Retten gennem falske Vidner, at Ansagen var at Faderen vilde forhindre Giftmaalet med en kristen Pige. I Retten optræder hans Datter som Advokat og paaviser den Skyldige. De unge gifter sig og rejser til Palæstina hvor de bosætter sig som Kolonister.

Jødisk dramatisk Forening „Progres”

Østerbros Teater

Lørdag d. 20 Marts 1909 Kl. 9 Aften.

Jødisk Forestilling

„Chofni og Pinchos”
eller
(Jehuda-Stammens Bane)

Melodrama i 4 Akter af A. Scharkanski.
Regisor M. Belavski

Billetpriser: 1,50 1,00 75 og 50 faas i Læsestuen
Linnegade 37 St. o. G. hver Aften fra 7-10 og ved Indgangen
fra Kl. 6 Eftm.

Russisk-jødisk Forestilling.

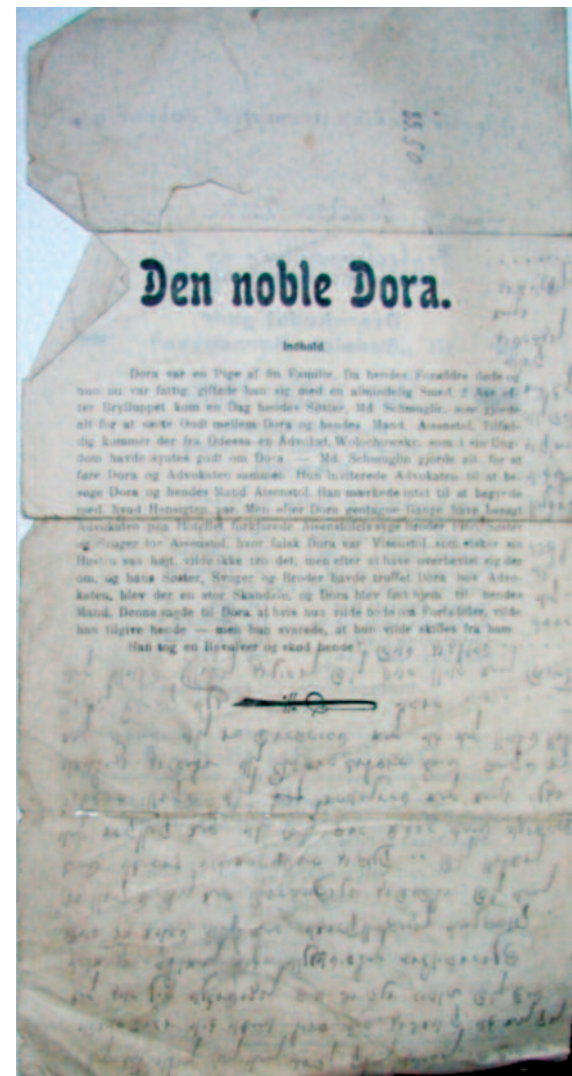

Scenen af 1ste Akt.

Den berømtende russisk-jødiske Forening „Progres” gav iafes en ejendommelig Forestilling paa Østerbros Teater. Der opførtes et Melodrama „Chofni og Pinchos” af den russiske Forfatter A. Scharkanski. Dramoets Grundtanke er, at en dødt Jøde vil tvinge sin Datter til at gifte sig med en kristen Officer for derved at styrke Faderens selskabelige Position. Som Faderen og Datteren havde Hr. og Fru Belavski karakteristiske Masket og udførte deres Roller meget troværdigt. Sufferen var engang imellem lidt vel højrestet, og der var en irriterende Korsat i Orkestret; men den Slags Smaating kan man jo se bort fra. — nemlig da Forestillingen gaves til Indtægt for Læsestuen i Linnegade. I Parkettet bemærkedes bl. a. Direktør Strøm og Sore af den frie Sognes Skuespillere, der gjorde Studier til „Kraheret”. Bifaldet var meget hjerteligt.

Politiken 21.3.1909

Overskuddet gaar til “Russisk Børnehaven”.

Jødisk dramatisk Forening "Progres"/Morris Belawski/Østerbros Teater/8.8.1909.
Overskuddet gaar til "Russisk Læsestue".

11. *Den forrykte paa Hospitalet* af Gogel [Gogol].

Jødisk dramatisk Forening "Progres"/Timjanka [A. Timianov]/
Østerbros Teater/19.12.1909.

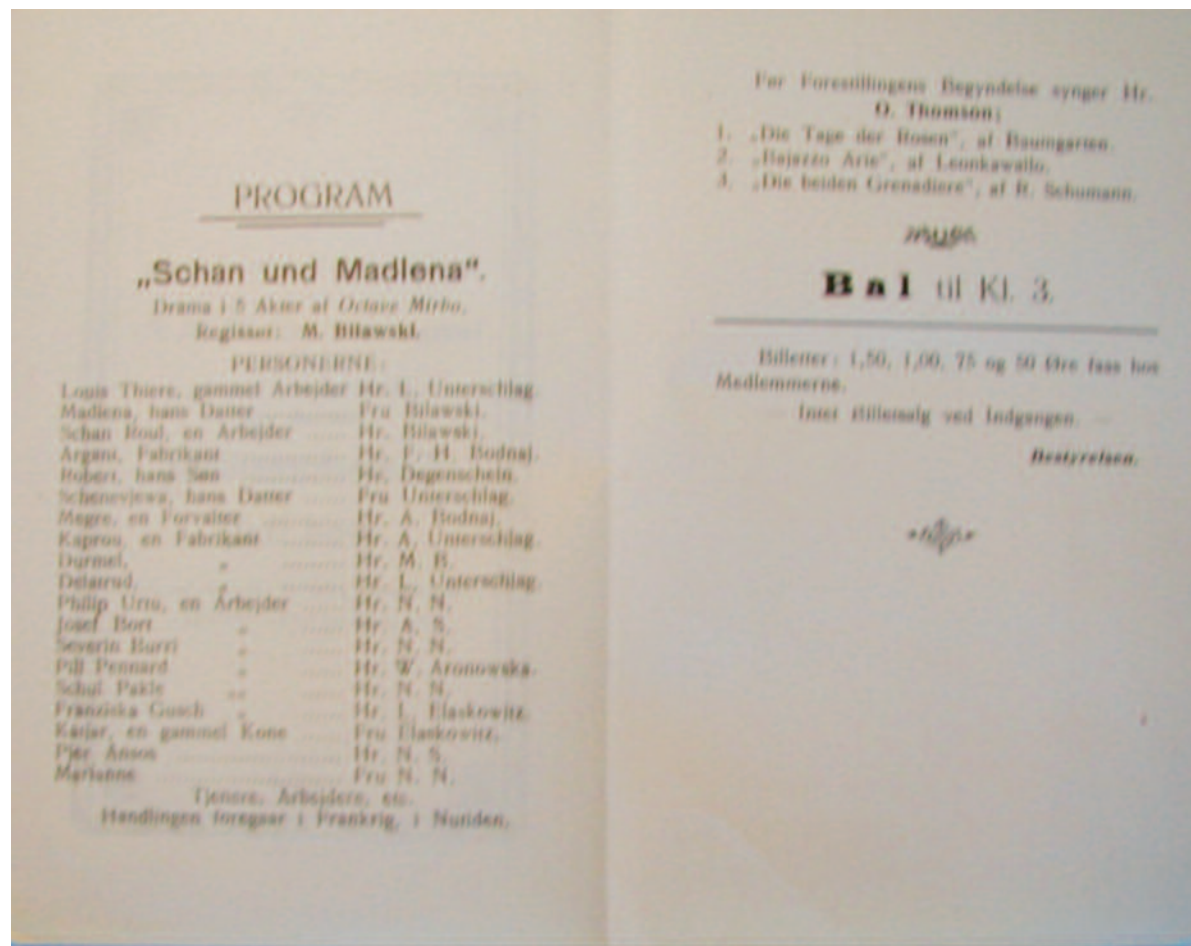
Schchite eller shkhite betyder rituel (kosher) slagtning

12. *Kreuzer-Sonata* af Jacob Gordin
 Jødisk dramatisk Forening "Progres"/Timjanka [A.Timianov]/Harmonien,
 Nørrevold 23/5.2.1910

13. *Schan und Madlena* af Octave Mirbo [Mirbeau].

Russisk-Jødisk dramatisk Forening/M. Bilawski/Østerbros Teater/2.4.1910.

Overskuddet gaar til Fordel for de russiske politiske Forfulgte.

Jødisk dramatisk Forening "Progres"/Timjanko [A. Timianov]/
Rømersgade 22/10.4.1910

32

1. periode 1906-21

16. *Schma Israel* [*Hør Israel*] af Ossip Dimov og

17a. *Den evige Sang* af Mark Arnstein.

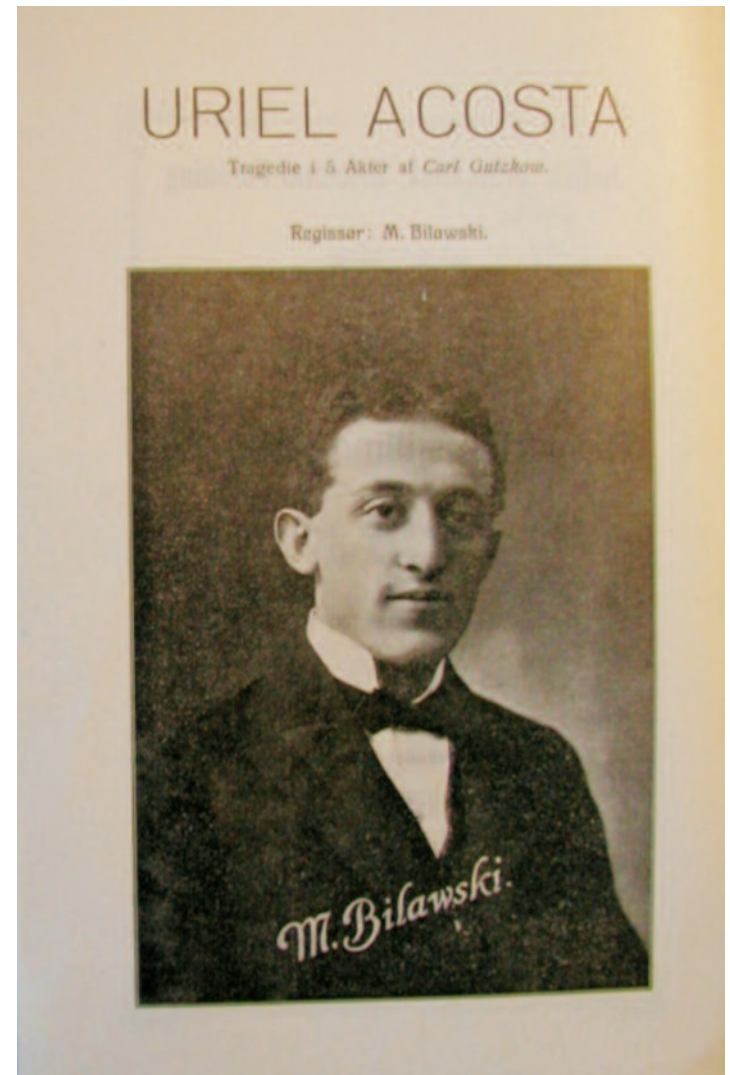
Jødisk dramatisk Dilletant-Forening/Morris Bilawski/Prins Wilhelms Palæ/ 11.12.1910.

Overskuddet tilfalder Jødisk National Skole, København.

17b. *Uriel Acosta* af Carl Gutzkow.

Jødisk dramatisk Dilettantforening/M. Bilawski/??/??.

18. *Der yudishe goluekh* af Jacob Gordin.

Yudisher dramatischer delitanten fareyn/Lubitalis/?? /Østerbros Teater/14.5. og før 21.5.1911.

Der ibershus geht fir der yudisher natsional shule.

I en anmeldelse i *Dos vokhen blat* 21.5.11 kaldes skuespilgruppen

Lubitalis med skuespillerne:

h' Feldshtayn, h' Kerner, h' Bornshtayn, h' Degenshayn, h' Dimant, froylen Keller, her Tshorni, froylen Yakobsen. Gruppen er indbudt til at komme til Malmö den 1.6.11 og spille for jøder dér.

Programmet er det først kendte trykt på jiddish i København. Det er trykt af Josef Lititschevski.

Goluekh er en jøde, som (i strid med jødisk lov)

har barberet sig.

Bund's arbejder lede-sal fir alle i København/Aftenunderholdning med sang, musik og drama/??/Rømersgade 22/17.6.[1911].

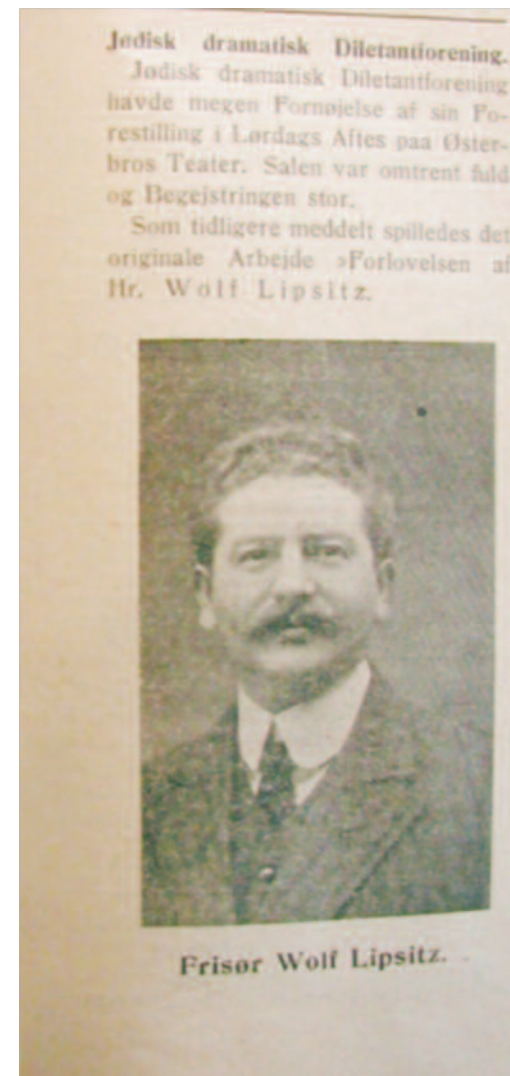

20. *Die Verlobung* [Forlovelsen] af Wolf Lipsitz.

Jødisk dramatisk Dilettantforening /M. Bilawski/Østerbros Teater/21.10.1911.

Overskuddet tilfalder veldædige Øjemed

Mosaik Samfund 28.10.11

21. *Kong Achaschvejreiss* [*Ahasverus*] af Jacob Gordin.
Jødisk dramatisk Forening "Progres"/Timjanka [A.Timianov]/
Østerbros Teater/26.3.[1912].

22. *Motie Meilech der stolier, a lebens bild* [Snedkeren Motie Meilekh et livsbillede] af Z. Kornbluth
Jødisk dramatisk Dilettantforening/Østerbros Teater/6.4.1912.

I Dos vokhen blat 8.3.1912 skriver truppen: "Der ibershus geht direkt oyf literatur farn'n yudishen fe-rayn's bibliotek." Overskuddet går til literatur til Den jødiske forenings bibliotek. Her er der tale om 'Jødisk Folkeforenings Læsestue'. I Di yugend shtime 30.3.1912 skriver en 'Robert': "Hvorfor slår grupperne sig ikke sammen og laver noget som er bedre?"

23. *Mirele Efrot* [*Mirele Efros*] af Jakob Gordin.

Yudish-dramatischer ferayn "Progres"/Lipsitz og Salzman/Østerbros Teater/27.4.1912

Dette program findes tilsyneladende kun i YIVO's arkiv i New York og anden side af den danske version har jeg kun fået med hjem i en halv version. Dos vokhen blat skrev den 19.4.1912 at overskuddet ville gå til Bunds Læsesal. Det er også her at det opgives, at stykket spilles på Østerbros Teater, Rymsgade 106, som imidlertid er svært at skrive på jiddish, hvor det blev: Oysterbrus teater, Riesgade 106.

24. Di vayse shklafen.

Der yudisher dramatischer delitanten ferayn/Timianov/??/efter 31.5.1912

Opførelsen af De hvide slaver kendes kun fra denne annonce i Dos vokhen blat 31.5.12, hvor teksten lyder: "En gæst!!! Endelig efter en længere tid har vi vores elskede og gamle bekendte gæst hr. Tamianov [Timianov] tilbage. Han kommer direkte fra Jødisk Folketeater i London." Vi kender hverken tid eller sted.

25. *A mensh zol men zayn* [*Et menneske skal man være*], opera af A. Shur [Anshel Shorr].

Der yudisher dramatischer deliktanten ferayn/??/Østerbros Teater/29.6.1912

דער ווילנער בעל הבית'ל

אין מארייטשניו די בעזאמסטע ליטערארישע ווערק

פראגראם

א מענש זאל מען זיין

קאממע אפערעטע אין 4 אקטען מיט געזאנג און טענצן אין א יודישן

פערזאנען:

ר' ישראל גראדנער	הר' בילאוסקי	פריד טאטיאנאוו
וועלדע ויין ווייב	" "	יואל קוואטש, א ספרות ביי ישראל טראד
דינה, זייער טאכטער	סרני בילאוסקי	הר' טימאנאוו
בעריל, זייער זון	הר' בוקרינסקי	פריד יאקאבסאוו
	זייער, ווייבער, געסט א. א. וו.	הר' גאלדשטיין

די האנדלונג קומט פאר: די ערשטע 2 אקטען אין רוסלאנד - די לעצטע אין אמעריקא

דאס וואכען בלאט "דער ווילנער" היסטארישע 16 יוסף ליטוויטשעוויטש

I annoncen fra Dos vokhen blat 21.6.1912 står: "Shabes den 29. juni kl. halv 9 pr. opføres den bevidste opera Et menneske skal man være." Ordet 'opera' har man åbenbart anset for så fremmedartet, at der er anført nikudim, dvs. små prikker og streger under det jiddishe ord, fordi ellers ville tegnet נ betyde både o og af og tegnet פ både p og f. Det skete meget sjældent i de jiddishe aviser på denne tid.

Den første af en række forestillinger, hvor Morris Bilavski og Adolf Timianov spillede sammen.

af Zygmund Feinmann.

??/??/??/13.7.1912

1. periode 1906-21

28. *Der vilner balebesl, Cantoren fra Wilna* af Mark Arnstein.
 ??/Bilavski/Østerbros Teater/3.8.1912

“Til alle liebhavere af det jiddishe teater”, skrev *Dos vokhen blat* den 26.7.1912:

“Shabes den 3. August opføres det bevidste litterære drama i fire akter af Mark Arenshtayn med den talentfulde skuespiller Adolf Tamianov. Med agtelse Morris Bilavski”

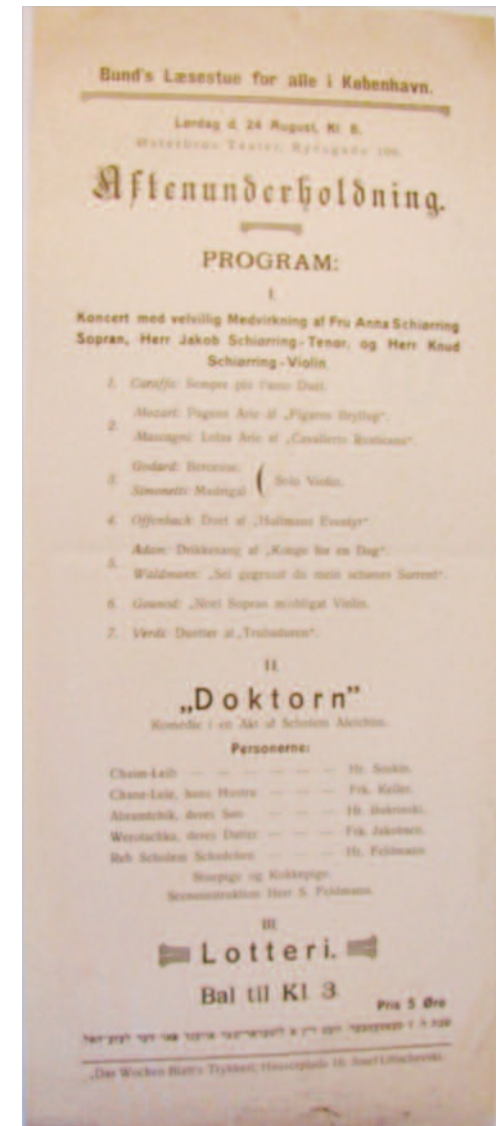
I en annonce i samme nummer blev forestillingen kaldt en “æresaften for den talentfulde skuespiller Adolf Tamianov.”

*Benefice Forestilling til Fordel for den Talentfulde og Folkekære Skuespiller
Adolf Tamianow [Timianov]*

29. *Doktorn [Lægen]* af Sholem Aleykhem.

Bunds Læsestue for alle i København/S. Feldstein/Østerbros Teater/24.8.1912

Bunds Læsesal afholdt aftenunderholdning med koncert, skuespil,
Lotteri og bal.

30. *Di neveyle* [*Det døde dyr*] af Peretz Hirschbein.
 Bundishe leze-sal far alle in Kopenhagen/Morris Bilavski/Harmonien/22.9.1912

בונדישע לעזע-האל פאר אללע אין קאפענהאגען

M. Bilavski.

זונטאג די 22 סעפטעמבער, אום 8 אוהר פרעסיס

וועט אויסגעפירט ווערען די בעסטע ליטערארישע דראמא פון פריץ הירשביין

די נבלה

דראמא אין 4 אקטען אונטער די לייטונג פון רעזיסיטירונג פון

מי בילאווסקי

פערזאנען:

סענזיל (נבלה) } אברושעס 22 אלט מ' בילאווסקי. נחמה-לע } קינדער 16 יאהר פרוי באלעווא שפירוצע, אברושעס ערשטע פרוי 30 יאהר אלט פרוי יערמענסאן N. N. גיטעל 50 יאהר אלט הער פערדמאן סטולער 21 יאהר סטולער 21 יאהר פראן פיינמאן	אברושעס א געוועזענער פערזאנלעכער 30 יאהר אלט הר"ב סאסקין ברוינע, זיין צווייטע פרוי 25 יאהר אלט פירל שפירא רייזעל ווייזער סאכסער 20 יאהר אלט פרוי בילאווסקי
---	---

נאך דער פארשטעלונג קומט מאהר דעקלעמאציען פון הר"ר פרוי בילאווסקי.

באל ביז 3 אוהר

1 „Harmonium” Nørrevoldgade 23.

בילעטן און 50 בעקעטן. ביי הר"ר בילאווסקי, האטענמאדע 22. הר"ר ליטשיק, מיטערינאדע 7. אידן, אין לעזע

האל פון א ביז 10. לינקסמאדע 22.

דאס וואסען בלאטס דריקער, היינט 16. יוסף ליטשיקעוויטש

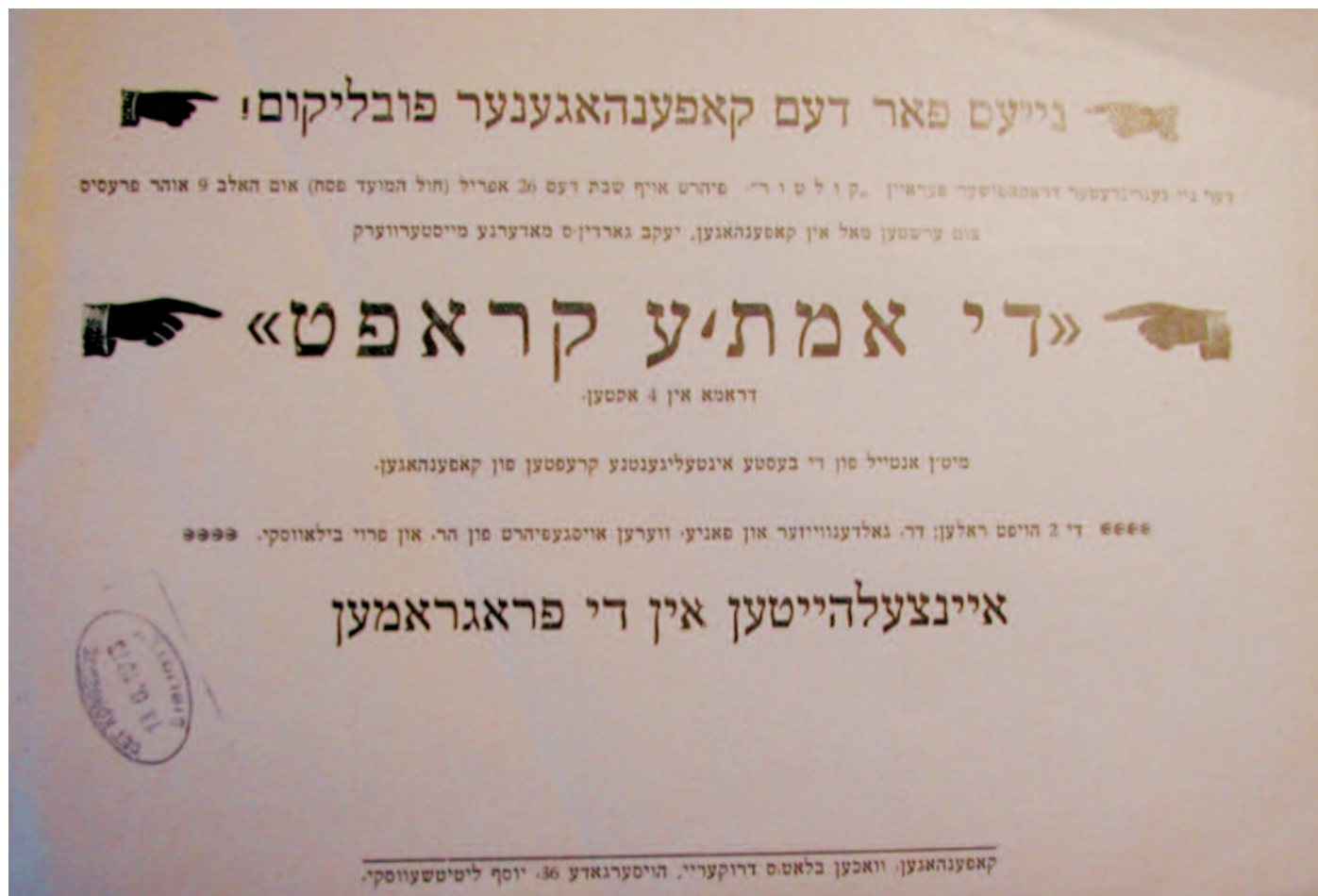
*Stykket blev anmeldt af Dos vokhen
 blat den 11.10.1912, hvor det hedder:
 “Den 22.9.12 opførtes det bedste lite-
 rære drama af Peretz Hirschbein
 “Di neveyle” iscenesat af hr. Morris
 Bilavski. Hr. Bilavski spillede hoved-
 rollen som Mendel og var pragtfuld.
 Fru Bilavski spillede Reyzil og var ud-
 mærket.”*

31. *Shir hashirim* [*Sanges sang, Højsangen*] af Anshel Shorr.
Tamianov/Østerbros Teater/14.12. og 28.12.1912

Overskuddet går til gmiles-khesed, dvs. godgørenhed.

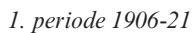

32. *Di emes'e kraft* [*Den sande kraft*] af Jacob Gordin
 Der dramatischer ferayn "Kultur"/M. Bilavski/Harmonien/13.4>23.4.1913

Oprindelig skulle den nygrundlagte teaterforening "Kultur" have spillet Gordins Den sande kraft den 23.3.13, men måtte ifølge Dos vokhen blat den 22.3.1913 udskyde det til den 13.4.1913, hvorved Timianovs udgave blev spillet først, nemlig den 19.4.1913.

Yudisher dramatischer delitanten ferayn/A. Tamianov/Østerbros Teater/19.4.1913

34. *Moyshe Hayt* af Moyshe Richter.
Tamianov/Harmonien/26.4.1913

עקסטרא לכבוד פסח!

ווערט אויסגעפירט שבת ד' 26 אפריל- אום האלב 9 אוהר

איז הארמאניום טעאטער נאררעוואלדגאדע 23

צו ביליגע פרייווען

די גרויסע קאמעדיע מיט טענץ

משה חייט

קאמעדיע אין 4 אקטען פון ריכטער

פערזאנען:

<p>אסנע-טראסט, דינסט ביי חיים פרוי גאלדהאמער</p> <p>יאקעל-שטאט שייגען — הר מילשטיין.</p> <p>העררי טיילאר — — — — —</p> <p>כעקי, זיין פרוי — — — — — פראל-ריוסאן.</p> <p>נחמיל, זייער ערציהונגס-קינד וו. יאקאבסען.</p> <p>געסט: חסידים.</p>	<p>משה חייט, א שניידער — הר אפאטאוסקי.</p> <p>צפרת, זיין פרוי — — — — — פראל בריינין.</p> <p>נחמיל, זייער זון — — — — — הר בוקרינסקי.</p> <p>ר. אברהם-חיים באבאד — הר וואלקאוויטש.</p> <p>פערעלע, זייער טאכטער — פראל יאקאבסען.</p> <p>יוסעף-בחור, משרת ביי באבאד הר טאמיאנאווי.</p>
--	--

ארט די האנדלונג, גאליציען — אמעריקא

באל ביז 4 אוהר.

רעזשיסאר ה' טאמיאנאווי.

וואכען בלאט-ס' דרוקעריי, הויסערגאדע 36, יוסף ליטיטשעווסקי.

35. *Pupenhoyz* af Henrik Ibsen. Ifølge *Yidishe gezelschaft* 30.5.1913 ville foreningen “Kultur” sætte Ibsens *Et dukkehjem* op på Dagmar Teatret. Det vides ikke om det lykkedes.

36. *Kol nidre, oder di shpanishe inkvizitsion* [*Kol nidre eller den spanske inkvisition*], operette.

Yidisher dramatischer delitanten ferayn/A. Timianov/Østerbros Teater/1.6.1913

37. *Yidishe gezelschaft* skrev den 25.7.13, at Dramatischer delitanten ferayn havde sat *Uriel akosta* op den 5.7.13, selv om det havde været opført tre gange før, og der var mange besøgende.

38. *Dos vokhen blat* skrev den 15.8.13, at en gruppe jødiske amatører havde sluttet sig sammen og ville opføre ‘*yudishe neshome*’ [jødisk sjæl].

Om det henviser til titlen på et skuespil, ved jeg ikke. I samme nummer skrev man, at Wolf Lipsitz havde skrevet et nyt stykke *Khana’le*, som skulle opføres af Dilettantforeningen.

39. *Shloymke Sharlatan* af Jacob Gordin.

Yudisher dramatischer diletanten-ferayn/Timianov/??/20.9.1913

Stykket blev anmeldt (formentlig af S. Beilin) i *Yidishe gezelschaft* den 3.10.13: “Udførelsen var i almindelighed ikke spor dårlig. Især hr. Timianov som Shloymke Sharlatan var god. Hr. Feldshtayn og frk. Jakobsen og hr. Bukrinski var forholdsvis ikke dårlige. Frk. Bershtayn var meget svag, mens hr. Goldhammer stedvis var ganske god, men mest svag. Hr. Milshtayn var meget dårlig. Fru Timianov var for god til sin rolle.”

Den 17.10.13 skrev *Yidishe gezelschaft*, at der havde været kunst-aften som afsked for hr. Timianov den 4.9.13

Samme sted kan man læse, at Dramatischer ferayn “Kultur” den 24.10.13 har spillet et stykke af Peretz i Malmö, men ikke hvilket.

Kol Nidre, oder di shpanishe inkvizitsion

40. *Khanah'le oder di gefehrlikhe froy, Den farlige Hustru* af Wolf Lipsitz.
Yudisher dramatischer diletanten fareyn/Wolf Lipsitz/Østerbros Teater/25.10.1913

Stykket blev anmeldt i Yidishe gezelshaft 31.10.13: "I den sidste teater-sæson har vi ikke haft megen mazl [held]. Men i denne teatersæson har vi shlim-shlim-mazl [slemt uheld]. Den ene aften værre end den anden. og den 25. okt. blev "Khanah'le" eller "Di gefehrlikhe froy" af Wolf Lipsitz spillet. Ingen jøder, ingen problemer, ingen tids-spørgsmål, ingen billeder fra jødisk liv, og det skal spilles på vores jødiske scene. Hvor fattige er vi dog!"

די האנדלונג:

דעם רייכען ר' יצחק'ס ווען ליבעל פערליכעט
ווען אין דער שטענדיג תהלה, וועלכע שטאמט פון
פערברעכער.

ווען די איז איינגעקוקט אין אים געווארן א
גרויסע שעהנאייט, האט זי פערשטאנען איינגעזען
דאס, און האט אנגעהויבען צו שטרעבען ווען א הויך
שטענדיגע דאטע אין לעבען אין פראכט אין גלאנץ.
איהר שטרעבען נאך גרויסהייט האט איהר געטאן
געמאלטען צו בעפונדן די הערצלאזעסטע טראכט, וואס
מיט דער הילף פון איהר אייגענעם געליבעטען מאן
פערלינג, ווערען שטענדיג איינגעפירט.

לייבעל'ס פערליבעטען אין איהר, האט געבראכט
דערצו אז דער מאטער איז געשטארבען פון זארג.

שטענדיג ווען ליבעל וועט ווען איהר, וועלכען
שטרעקליכען שטענדיג ער איז בעזאנאנען, איז שוין גע
ווען צו שטעט, ווייל זי (תהלה) האט זיך מיט דעם
כאנדיט בעשטימט אין געוויסן, איהר צו ערמאנדיגן.
(ווען עס ווירט ווען אין געטען אקט.)

נאך דער ערמאנדיג, קיינט מאפעלינג געוויי
טענטיג, וועלכע געווען אז די אלע טראכטן, זענען
געווען בעאיינפלוסט פון תהלה.

ער ווערט נאך שטארקער געוויינליכע ווען תהלה
פערשטייט איהר איינגעזען פון ווען איהרע דראכט
נען אז זי וועט איהר פערלעך צו פאליציי, בריינגען
איהר דערצו, אז ער ערמאנדיג איהר אין פון אג
שטרענגען פלאנט איהר די הארץ אין אלע טיט.

פערזאנען:

ר' יצחק	50 יאר	הר וואלקאוויץ
ליבעל'ס ווען	23	בוקרשטין
הערצוג	40	באדעשטין
א שיינער	40	באדעשטין
תהלה	31	פירל בערשטין
מאפעלינג	25	הר פערשטין
יאקעל	25	הר וואלקאוויץ
פערברעכער	30	באדעשטין

וועלכע, שטאנדיג אין בערלין.

אין די האנדלונג וועט פערלינג'ס די איינער יארגען פון פערשטין יארגענערס.

אקט. א ביערשטין וואס מוירט אין א טאנצשאלאן.

א ר' יצחק'ס ווען.

א ליבעל'ס ווען.

ווען אנטווערפן - מאפעלינג'ס ווען.

ווען געטען - תהלה'ס ווארענען.

ווען 1 אקט. 2 נאכט 2 - אונדערשטען יארגען 3 - 4 - 6 מאנאטען.

מוזיק פראגראם:

אונדער די לייטונג פון הר ד' ר' י. י.

א פאנאטע איבער פאליציי פערלינגען.

א קעללער בעללא אונדערשטען.

א ש' וואנאדא ראטאנען פון «אוסט».

א פאנאטע פאנאטע פון אג - פארשטאט.

באל ביז 3 אוהר

Personerne:

Rabbi Isak, en adelig Jøde	50 Aar	—	—	Hr. Wolkowitz.
Leon, hans Søn	23	—	—	Bakrinski.
Josef-Mendel, Isaks fattige Ven	40	—	—	Goldstein.
En Værtshusholder	40	—	—	Goldhamer.
Hanne, en forførerisk Skønhed	21	—	—	Frk. Berstein.
Motel-Tyv, hendes officielle Elsker	25	—	—	Hr. Feldstein.
Jokel, Motels Kammerat	25	—	—	Wolkowitz.
Freidenreich, Tekstil Fabrikant	30	—	—	Goldhamer.

Vagtbønder, Støngæster og almindelige Gæster.

Handlingen foregår i Russisk-Polen, i Høivæmsterne i det 19-de Aarhundrede.

I Akt. Et Værtshus, som løber ind til en Dansesalon.

II. Rabbi Isaks Hus.

III. Leons Hus.

IV. 1 Akt. Motel-Tyvs Forbryderhule.

2. Hanne's Dagligstue.

Mellem 1—2 Akt. 1 Nat. 2—3; 1¹/₂ Aar. 3—4; 6 Maaned.

Musik Program:

Under Ledelse af Hr. DYRING.

I Fantasi over polske Melodier

II Koller Bella Overture

III Ch. Gounod Romance af „Faust“

IV Fløien Potpourri af Op. „Martha“

Derefter Bal til Kl. 3.

41. *Di yesoyme* [Den forældreløse pige] af Jacob Gordin.
Dramatischer ferayn “Kultur”/Bilavskis/21.12.1913

Den 21.12.13 spillede Dramatischer ferayn “Kultur” Gordins stykke *Di yesoyme* med hr. og fru Bilavski i hovedrollerne. Hun var dygtigere end anmelderen havde troet. Det kan man derimod ikke sige om hr. Bilavski. Han kan ikke spille ung. Frk. Garbash kan man ikke sige noget dårligt om. Sådan skrev *Yidishe gezelshaft* den 2.1.14

42. *Dovid's fidele* [Davids violin] af Joseph Lateiner.
Tamianov/Østerbros Teater/18.1.1914

“For tiden er Hr. og Fru Bielawski fast engageret ved Dania Biofilm. Her Bielawski optræder i en rolle på Dagmarteatret i Narredans. Deres næste forestilling er på Østerbros Teater 24.1.14.”
[den 18.1.14!] *Yidishe gezelshaft* 16.1.14

Dovid's fidele

43. *Der Yeshive-bokher, oder, Der Yidisher Hamlet* [*Yeshiva-eleven eller den jødiske Hamlet*].

I *Yidische gezelshaft* 16.1.14 (se ovenfor) skriver journalisten om Morris Bilavski: “Siden har B. været Regissør og Instruktør og har opført mange Stykker bl.a.: Gud, Menneske, Djævel (kaldet den russiske Faust), Den russiske Don Juan, Den jødiske Hamlet, Schan un Madlena af Mirbeau, Uriel Acosta, Schema Israel. Den forældreløse, Den døbtte Jøde etc.”

Af de nævnte er jeg ikke stødt på oplysninger om ‘Den russiske Don Juan’, ‘Den jødiske Hamlet’ og ‘Den døbtte jøde’. Hertil kommer også stykket ‘Chorban Jeruscholajim’, som Walter Weisdorf omtaler sammen med ‘Hamlet’ i Bent Blüdnikows *Immigranter*, Kbh. 1986, s. 99.

Den jødiske Hamlet er et ret kendt stykke, som også Sam Besekow nævner i sine erindringer, *Fra Majonæsekvarteret til det kongelige teater*, Kbh. 1994, s. 288f. Det er skrevet (om) af den store jiddishe skuespiller Boris Tomashevski. Det er altså Morris Bilavski, som satte det op, med (sandsynligvis) sig selv i hovedrollen.

44. *Bar-kokhba*, historisk operette af A. Goldfaden.
Tamianov/Østerbros Teater/8.2.1914

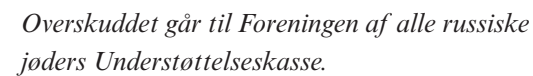

Dilettantforeningen meddeler, at efter at have prøvet på stykket Di shvue [Eden] har de opgivet det og er i stedet begyndt på Leon Kobrins Der groyser yud. Dos vokhen blat 25.11.13

Adolf Timianov som Bar Kokhba

Yudisher dramatischer delitanten ferayn/??/Østerbros Teater/21.2.1914

1. periode 1906-21

46. *Di vorheytt* [*Sandheden*] af Jacob Gordin.

Der yidisher dramatischer ferayn kultur og Delitanten ferayn/Østerbros Teater/14.3.1914

47. *Khanale di neytorin* [*Syersken Hanale*] af Zygmund Feinmann.
Yudisher dramatischer diletanten ferayn/??/Østerbros Teater/13.6.1914

Syersken Hanale fik ikke nogen god kritik. Abram Krotoschinsky skrev, at frk. Jakobsens fremstilling var rørende (som diletant), mens hr. Feldshtayn manglede noget i sin kropslige fremstilling (*Yidishe gezelschaft* 19.6.14), mens Samuel Beilin skrev, at det ikke var særligt vellykket (*Dos vokhen blat* 19.6.14).

Dos vokhen blat 29.5.14

Der yudisher dramatischer delitanten ferayn/A. Temianov/??/3.10.1914

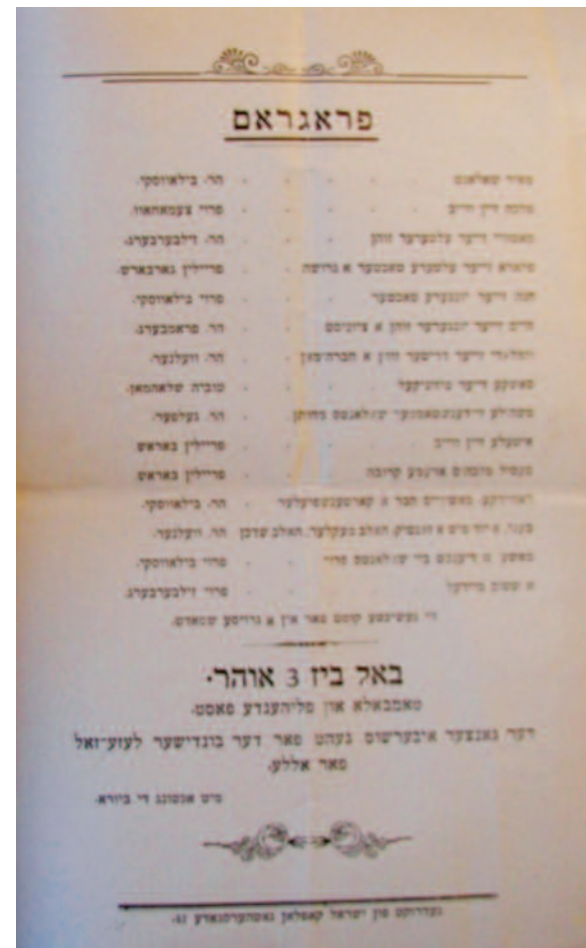
Der yudisher dramatischer delitanten ferayn/A. Temianov/??/3.10.1914

49. *Tsetzeyt un tsushpreyt* [*Spredt vidt omkring*] af Sholem Aleykhem.
M. Bilavski/Østerbros Teater/31.10.1914

Overskuddet går til Læsesalen.

Det var til ære for Sholem Aleykhem, som var i Danmark nogle måneder i efteråret 1914, at dette stykke blev sat op. *Yidishe gezelshaft* skrev den 6.11.14: "Teaterstykket "Tsetzeyt un tsushpreyt", som hr og fru Bilavski spillede hovedrollerne i, lykkedes ikke rigtig. På det stærkeste har forfatteren Sholem Aleykhem undret sig over den måde, hans stykke blev spillet på." En af de andre skuespillere var skrædderen og forfatteren Pinches Welner, som i sine erindringer *Fra polsk jøde til dansk* (Kbh. 1965, s.26f.) beskriver, hvordan alt går galt ved opførelsen.

50. *Ehren un absheyds ovend lekoved Sholem Aleykhem* [Æres- og afskedsaften til ære for Sholem Aleykhem].
 Feraynigung fun ale rusishe yuden in Kopenhagen/Studenterforeningen/15.11.1914

פּעראַייניגונג פון אלע רוסישע יודען אין קאפּענהאַגן.

בעקאנטמאכונג.

זינטאג, דעם 15. נאוועמבער אום 7/8 אורר אווענד
 אין גרויסען לאקאל פון סטודענטער פּעראַיין
וועסטער-בולעווארד
 פּעראַנטשטאלטען מיר א
עהרען און אבשיידס אווענד
 לכבוד שלום עליכם
 דער ביי אלעמען בעליבטער דיכטער וועט פארלעזען
 אייניגע פון זיינע בעסטע זאכען.
 פראפעסאר טשאנסען אין דיר גאלדבערג,
 וועלען האלטען פּעסט-רעדען.
 מריו קארין פּרעדעריצא, וועלכע איז אלעמען גוט בע-
 קאנט פון די טוינטהאללע-קאנצערטען, ווי אויך
 א אנדערע קינסטלער וועלען שפילען די טרא פון
 טשאיקאווסקי.
 אויך וועלען די יודישע שוישמילער אויפטרעטען.
 אויסטרייליכער פראגראם וועט ווערען בעקאנט געמאכט.
 מיט אכטיג
 די צענטראל-ביורא

Tehti hos I. KAPLAN, Gothersgade 41, I. Sal - 15

*If Kungöförelse om alla svenska judar i Kopenhamn
 Fred. & Andels (Svensk) (Svenska)
 Sholem Aleykhem 15/11 1914 i Kopenhamn
 Kungöförelse om alla svenska judar*

פּעראַייניגונג פון אלע רוסישע יודען אין קאפּענהאַגן.

שלום עליכם

פּעסט און אבשיידס אווענד
 לכבוד שלום עליכם
 וועטענדע 15.11.1914 אום 8 אורר 7/8 אין סטודענטער פּעראַייניגונגס-
 גרויסען זאל - וועסטער בולעווארד.

פּראגראם.

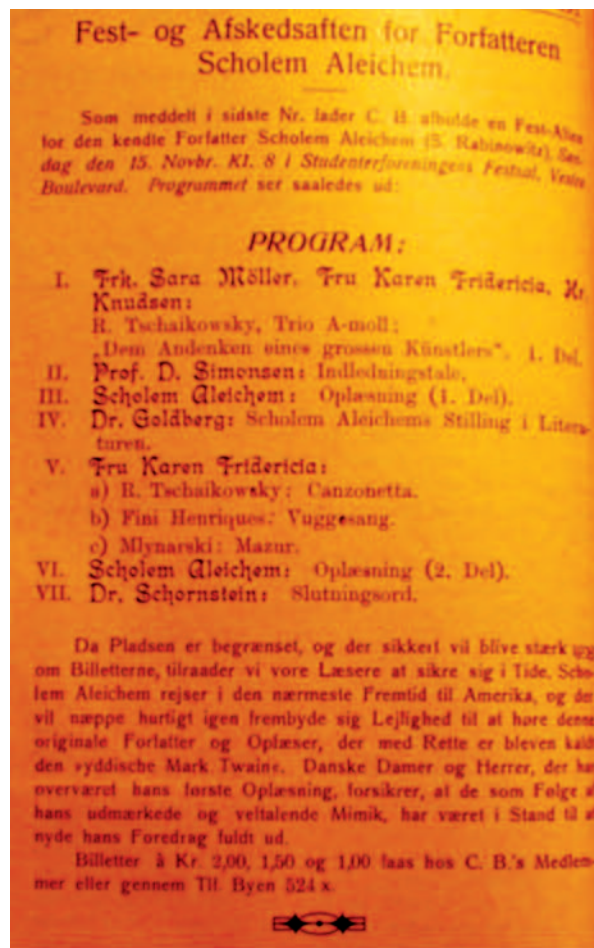
1. מיל טראג טיילע, מיר פּרעדעריצא מיר קונסטען;
2. טשאיקאווסקי טראג A טאלל, אלעס אנדערעס פון א גרויסען קאנסערט.
3. פראג, די טשאנסען: אינזשעניר-רעדע.
4. שלום עליכם: רעזיטאציע (2. טייל).
5. דיר גאלדבערג: שלום עליכם טעלעגראף אין די ליטעראטור.
6. קארין פּרעדעריצא: (ווארן)
7. די טשאיקאווסקי: קאנצערט-טאג.
8. מיר הענריקסעס: ווענעזועלער.
9. טילנאטסקי: מאזורקע.
10. שלום עליכם: רעזיטאציע (2. טייל).
11. דיר טראנספירן: שלום-ווארט.

זיינען דער מיטע וועט מיר טראגאטישע אייניגע קאנסערטען.

טיקעט באל ביי 3 אורר.

בילעט-פרייען: קר 0.75 - 1.00 - 1.50 - 2.00 צו בעקסטען ביי אלע טיטלדער
 פון צענטראל-ביורא - אין און אין פאלקס-קר.

(2) ווען עס איז פאריטאט אויף דער בויגע, איז דער איינגאנג אין זאל
 מיט פרייען. מיר בעקען דאס געזעצטע סיביריקס זאל רעכטענייטיג די אנגעזיג-
 וועט בלעזער פערזענלעכן. ווייל דער קאנצערט פאנגט אן אום 8 אורר פרייעס.

Jodisk Samfund 38/6.11.14

Den første løbeseddel er fra arrangøren, Sammenslutningen af alle russiske jøder i København, hvor arrangementet kaldes en 'Æres- og afskedsaften til ære for Sholem Aleykhem'. Det hedder videre: "Den af alle elskede digter vil læse op af sine bedste ting." Herefter følger programmet på jiddish (med en lille oversættelse bag på) og endelig programmet som det blev fra foreningens avis *Yidishe gezelschaft/ Jodisk Samfund*. I *Yidishe gezelschaft* den 20.11.14 skrev man, at næsten hele den voksne russisk-jødiske befolkning kom til afskedsgfesten. Mere end 800 billetter blev der solgt. Sholem Aleykhem læste op, og der var så stille, at man kunne høre en nål falde. Han læste "Kasrilevke" og i anden afdeling "Mir faren nokh amerika" [Vi rejser til Amerika]. Da dr. Goldberg holdt sit foredrag var folk så trætte, at de larmede, så man intet kunne høre. Formanden for Sammenslutningen, Likhten, sluttede af og udbragte et firefoldigt hurra for Sholem Aleykhem og foreslog, at alle torsdag den 19.11.14 skulle følge ham til skibet. Over to hundrede fulgte opfordringen, han fik en masse blomster, og da skibet begyndte at sejle, råbte alle jøder god rejse.

51. *Di shkhite* [*Slagtingen*] af Jacob Gordin
Før 21.11

Vi kender kun dette stykke fra omtalen i *Yidishe gezelshaft* 21.11.14, som skriver, at det er et vildt stykke, ikke æstetisk, spillet så godt som aldrig før på trods af fru Rotshtayn, som var en smule for korpulent til rollen. Hr. Rotshtayn spillede bedst, derefter hr. Timianov og hr. Bilavski. Fru Timianov var virkelig skøn og havde fortjent bifaldet.

52. *Der yudisher kenig Lir* [*Den jødiske kong Lear*] af Jacob Gordin.
Folkets Hus Enghavevej 40/27.11.14

Vi kender kun stykket fra en annonce i *Yidishe folkstsaytung* den 27.11.14 og fra S. Beilins anmeldelse i 30.11.14, hvor han skrev, at fru Gatschman og hr. Timianov var gode og hr. Bilavski, hr. Feldshtayn og fru Bilavski opfyldte deres opgave.

53. *Di goluekh-kinder* af Sophie Bielo.
Østerbros Teater/5.12.1914

Yidishe folkstsaytung den 1.12.14: "Shabes d. 5. december kl. halv 9, opføres på Østerbros Teater, Rymsgade 106, for første gang i København det berømte stykke af Sophie Bielo, som indeholder et overblik over jødisk liv i Rusland – Di goluekh-kinder, et dramatisk livsbillede i tre akter med deltagelse af hele personalet. Biletter kan købes hos hr. Timianov, Købmagergade 59. Bal til kl. 3."

Goluekh er 'en jødisk mand, som har barberet sig i strid med jødisk lov'.

54. *Zayn vaybs man* [*Hans kones mand*] operette af Abraham Izaak Kaminski.
Timianov/Østerbros Teater/19.12.1914

Den 14.12.14 var der denne annonce i *Yidishe folkstsaytung*: "Den 19.12.14 opføres på Østerbros Teater den sensationelle komiske operette, som har haft stor succes i Amerika og Warszawa, *Hans kones mand*, med sang og dans. Biletter hos hr. Timianov. Bal til kl 3." I samme avis skrev S. Beilin den 21.12.14: "Sensationel aften. Alt var som det plejede, vi var i vores bedste shabestøj, og lokalet var fuldt af cigaretrøg og alligevel var det anderledes: både publikum og artister var tilfredse. Publikum sang med med bejstring. En sand amerikaner-succes. Det er synd at så gode kræfter spildes på et sådant sensationsstykke." Det var startet som en jiddish film indspillet i Warszawa i 1913, som slog an i USA og blev til en operette.

55. *Kreytser sonate* af Jacob Gordin
Sammenslutningen af alle russiske jøder i København/Østerbros Teater/16.1.1915

Den 11.1.15 havde *Yidishe folkstsaytung* følgende annonce: "Sammenslutningen afholder 16.1.15 i Østerbros Teater en dramatisk aften. Opført bliver det berømte stykke af Jacob Gordin "Kreutzer sonate" livsbillede i 4 akter. Bal til kl. 3. Overskuddet går til de krigsnødlidende

jøder i rusisk-polen. Biletter i Centralbureauet, Krystalgade 12, i Folkekøkkenet, Kronprinsessegade 34, hos hr. Gelfer og ved teatrets kasse.” Den 22.1.15 skrev *Jødisk Samfund*: “Overskuddet tilfalder nogle jødiske Skuespillere, der for Tiden opholder sig i Byen og dels til de af Krigen haardt ramte Jøder i Polen.”

56. *Der ferlorener gan-eyden* [*Det tabte paradys*] af Leon Kobrin.
Før 1.2.15

Yidishe folkstsaytung skrev den 1.2.15: “Der ferlorener gan-eyden af Leon Kobrin gik ikke så godt. Herrerne Rotshtayn, Timianov, Korp og Belavski var ganske passende. Selvom hr Belavski overdrev. Fru Rotsh-tayn udfyldte sin rolle. Bedre held næste gang.”

57. *Di yorshim* [*Arvingerne*] af Schalom Asch.
Bund's leze-zal far ale in Kopenhagen/Østerbros Teater/13.2.1915.

Yidishe folkstsaytung havde 2.2.15 følgende annonce:

“Bund's leze-zal far ale in Kopenhagen arrangerer den 13.2.15 i Østerbros Teater en afrejse-aften for hr. Rotshtayn i anledning af hans afrejse til Amerika. Der vil blive opført en af de nyeste litterære stykker “Di yorshim” et drama i fire akter af Schalom Asch. Hovedrollen som Shmuel Meyzner spilles af hr. Rotshtayn. Bal til kl 3. Biletter hos medlemmer af Bundishen ferayn. En del af overskuddet går til Bunds læsesal.”

Hr. Rotshtayn

58. *Blimele oder aliles-dam* [*Blimele eller blodanklage*] af Joseph Lateiner, musik af Margalevski.
Yudisher dramatischer delikanten ferayn /Timianov/Østerbros Teater/27.2.15

Den 15.2.15 havde *Yidishe folkssaytung* denne annonce: “Til ære for purim! Yudisher dramatischer delikanten ferayn opfører 27.2.15 i Østerbros Teater den skønneste, sensationelle operette på den jødiske scene: “Blimele” oder aliles-dam, en historisk operette i fem akter af Latayner. Musik af Margalevski. De bedste kræfter er med og et indstuderet kor. Biletter hos hr. Timianov og hos den jødiske barber Donavits, Pilestræde. Små børn kommer ikke ind. Bal til kl. 3.” I en anden annonce ses det, at operetten også skal opføres i Malmø af samme kræfter arrangeret af ‘Malmer bildungs ferayn’ i Østre Good-templar Samfundets lokale i Malmø.

Blimele er diminutiv af pigenavnet Blime eller Blume.

59. *Di lustige amerikanerin* [*Den lystige amerikanerinde*] af Anshel Shorr.
Dilekanten ferayn/Timianov/Østerbros Teater/13.3.1915

I *Yidishe folkssaytung* 15.3.15 skriver S. Beilin om denne komiske operette, at den blev opført til benefice for hr. Timianov. Beilin syntes det var en god benefice aften for Timianov, men samtidig tier han bevidst om indholdet og slutter: “Videre frem en smule mere derkherets [respekt, decorum] og tænker måske både på Timianov og teatret.

60. *Shloymke Sharlatan* af Jacob Gordin.
Yudisher dramatischer dilekanten ferayn/Timianov/Østerbros Teater/3.4.1915

I *Yidishe folkssaytung* 7.4.15 skrev anmelderen, at det var et af Gordins mindre vellykkede værker. Udførelsen var ikke dårlig, men når det lykkedes, skyldtes det mest hr. Timianov, som spillede Shloymke Sharlatan. Hr. Feldshtayn, hr. Reznik, hr. Bilavski var ikke dårlige. Fru Feldshtayn og frk. Nana Jakobsen var noget svagere, mens fru Timianov var dårlig. Publikum modtog forestillingen med begejstring.

61. *Zhidovka (Di yudin)* [*Jødinden*] af J. Lerner
Timianov/koret ledes af hr. Berezovski/Østerbros Teater/1.5.1915
Overskuddet går til *Yidishe folkssaytungs* pressefond.

I *Yidishe folkssaytung* 4.5.15 skrev redaktøren, Meir Grossman, at stykket var fint udført af hr. Timianov og hans kolleger. Selvom der ikke er de nødvendige kræfter i København og en scene med de nødvendige dekorationer og rekvisitter, gjorde man det slet ikke dårligt.

62. *Der milioner als betler* [*Millionæren som tigger*] af Shlifershteyn.
Yudisher dramatischer dilekanten ferayn/??/15.5.1915

Yidishe folkssaytung 9.5.15, annonce.

D2. *Shabes shabosin* [*Den store Sabat*] af M. Sukenikov

D3. *Salomon* af Oscar Wilde

Ifølge annonce i *Yidishe folkstsaytung* 7.5.15 spiller Casino i Amaliegade på dansk to dramaer, hvoraf det første var om polsk-jødisk liv. Den 16.5.15 skrev avisen, at hovedrollen blev spillet af (den jødiske skuepiller) Jacob Texeira, også hr. og fru Bilavski spillede med. S. Beilin anmeldte det i avisen den 18.5.15 og skrev at, *Shabes shabosin* handlede om jødeforfølgelser i Polen, men at det var melodramatisk. Hr. Texeira var ikke helt vellykket. Også flere af de andre var mislykkede, fru Bilavski virkede mere komisk end tragisk.

63. *Di gebrokhene hertser* [*De knuste hjerter*] af Z. Libin.

Yudisher dramatischer diletanten ferayn/Østerbros Teater/29.5.1915

Annonce i *Yidishe folkstsaytung* 21.5.15.

64. *Der blinde muzikant* [*Den blinde musikanter*] af Leon Kobrin.

Yudisher dramatischer ferayn/Østerbros Teater/19.6.1915

Ifølge annonce i *Yidishe folkstsaytung* 10.6.15 opføres på Østerbros Teater *Der blinde muzikant*, lebensbild i 4 akter af L. Kobrin af Yudisher dramatischer ferayn. Bal til kl. 3. Stykket indeholder spændende scener, ligesom (Shakespeares) Ofelia. Med deltagelse af hr og fru Timianov, hr. Bilavski, hr. og fru Feldshtayn, hr. Opotovski, frk. Jakobson, frk. Barash. I anmeldelsen i avisen 22.6.15 stod der, at det var en afskedsforestilling med hr. og fru Timianov. Et amerikaner-stykke, som

de plejer at være. Især hr. Timianov var god. Anmelderen slutter med at ønske hr. og fru Timianov held og lykke.

65. *Di neshume khaper's* [*Sjælefangere*] af Jacob Gordin.

Yudisher dramatischer diletanten ferayn/Østerbros Teater/28.8.1915

Yidishe folkstsaytung skrev den 0.8.15: "Når man spiller stykket godt, og man har meget gode dekorationer, og når publikum består af rolige og forstående mennesker, så kan man godt sidde stille de fire akter med en prolog ... men sådan har det endnu ikke været. Amatører spiller jo som amatører. Hr. Feldshtayn og hr. og fru Bilawski gjorde, hvad de kunne for at skabe liv på scenen. Hr. Opotovski, Bornshtayn, Volkovits og Soskin var til stede. Det kunne alt sammen være i orden, hvis publikum ikke havde hysset og brummet mv."

66. *Medea oder di vilde printsesin* [*Medea eller den vilde prinsesse*] af Jacob Gordin.
Der yudisher handverkerfereyn/Østerbros Teater/9.10.1915

Fra opførelsen af *Medea eller den vilde prinsesse*. I midterste række fra venstre ses som nr. 4 Morris Bilavski og som nr. 5 Timianov. I forreste række som nr. 4 fru Timianov og som nr. 5 fru Bilavski. Dette var nok den sidste opførelse med Adolf Timianov. Sam Besekow skriver om ham (under navnet Temjanof) i sine erindringer *Fra Majonæsekvarteret til det kongelige teater*, Kbh. 1994, s. 288f., 296, 301f., 324.

Den 8.10.15 skrev *Dos vokhen blat*, at Håndverkerforeningen den 9.10. 15 på Østerbros Teater opførte den historiske tragedie i 4 akter bearbejdet for den jødiske scene af Gordin, *Medea oder di vilde printsesin* med deltagelse af hr. og fru Bilavski, fru Timianov, hr. og fru Feldshtayn, hr. Reznik og hr. Shtruk. Der var lavet nye dekorationer og syet nyt tøj. Bal til kl. 4.

67. *Got fun nekome* [*Hævnens gud*] af Schalom Asch.
“Bund”s arbeyter leze-zal far ale in Kopenhagen/M. Bilavski/Østerbros Teater/30.10.1915

Omtales i *Der arbeyter* sept. 1915, *Yidishe folks-shtime* 22.10.15 og *Dos vokhen blat* 22.10.15. *Yidishe folks-shtime* skrev den 2.11.15: “Bunds læsehal opførte Schalom Aschs *Got fun nekome* [*Hævnens gud*] den 30.10.15 på Østerbros Teater. For en del år siden var der i den russiske litteratur “den pornografiske realisme” i forbindelse med [Mikhail] Art-sibashev’s roman “Sanin”, som var en af de mest læste bøger, som Schalom Asch også var påvirket af. Han ville vise, hvad jøder kan og skrev dette stykke. Da det er meget realistisk, har det haft en del opmærksomhed. Hr. Bilavski spillede godt, og det gjorde de andre også.” Avisen skrev den 5.11.15: “Bund beder os meddele, at indtægterne fra teaterforestillingen var 113,46 kr. Bunds læsehal siger tak.”

68. *Der vilder mensh* [*Det vilde menneske*] af Jacob Gordin
Di freyvilig grupe letoyve hilfskomitet far di noytleydende yuden fun di milkhomeh-lender/??/??/27.11.15

Yidishe folks-shtime skrev 30.11.15: “Til teaterforestillingen den 27.11 kom der mange mennesker. Og det ville også have været en succes, hvis man ikke havde opført et så meshunedige [mærkværdigt] stykke som “det vilde menneske”, et af Gordins dårligste dramaer. Hr. Bilavski udfoldede i hovedrollen sit mangesidede talent. Mimiken var udmærket. Også fru Timianov, fru Bilavski, fru Feldshtayn, hr. Feldshtayn, hr. Saskin, og hr. Reznik repræsenterede sine karakterer meget rigtigt.” Den 7.12.15 skrev avisen at, frivillig-gruppens forestilling gav 744, 31 kr. netto til Hjælpekomiteen.

Organisationen hedder på dansk Frivilligruppen til fremme af Hjælpekomiteen for de nødlidende jøder i krigs-landene.

H1. *En hebraisk forestilling*
Hoivri hazoir/??/??/5.12.1915

Yidishe folks-shtime skrev den 7.12.15: “5.12.15 så det jødiske publikum i København for første gang en hebraisk forestilling. Det tjener Hoivri hazoir til ære, at de ikke havde skyet nogen møje for at vise det hebraiske sprogs naturlighed og levedygtighed for den jødiske offentlighed. Aftenen bød også på en strålende tale af dr. Schornstein. Hr. Mark forelæste humoristiske fortællinger af Sholem Aleykhem. Til den uofficielle del af aftenen havde hr. Anshelovitsh arrangeret sang og dans med børnene.”

69. *Der talmed-khokhem* [*Den talmud-lærde*] af Rakov.
Di freyvilig grupe letoyve hilfskomitet far di noytleydende yuden fun di milkhomeh-lender/??/??/18.12.1915

Yidishe folks-shtime skrev den 21.12.15: “Den 18.12.15 spillede man “Der talmed-khokhem”, et litterært og kunstnerisk helt værdiløst stykke. Og det er ikke til at forstå, at de jødiske artister i København binder an med så indholdsløse stykker. De spillede godt.” Den 28.12.15 skrev avisen: “Overskuddet fra Frivilligruppens teater 18.12 er 379,81 kr. Selve billetindtægten var 556,80 kr.” Billetprisen er ikke opført i annoncen. Men sædvanligvis lå de på fra 0,50 til 2 kr. En gennemsnitspris på 1,50 giver 370 tilhørere, mens en pris på 2 kr. giver 278.

70. *Mensh un teyvel* [*Menneske og djævel*] af Jacob Gordin.

Freyvilige unternehmungs-grupe letoyve dem hilfs-komitet far di noytleydende yuden far der milkhomeh/??/Østerbros Teater/15.1.1916

Yidishe folks-shtime den 18.1.16:

“Selvom der kun var kort tid til indstuderingen gik opførelsen af Gordins *Menneske og djævel* godt, og rollerne var godt besat.”

71. Der foter af August Strindberg.

Freyvilige unternehmungs-grupe letoyve dem hilfs-komitet far di noytleydende yuden far der milkhomeh/Leo Feigenberg/Østerbros Teater/12.2.1916

Yidishe folks-shtime skrev den 15.2.16:

“Strindbergs *Faderen* havde strålende sukses. Takket være en grundig indstudering og udførelse er det lykkedes udmærket at opsætte dette stykke, som hører til de sværeste i den moderne litteratur. Instruktionen stod hr. Leo Feigenberg for, og han holdt et indledende foredrag om kunst og i særlig grad dramatisk kunst. I rollerne som ritmesteren og Laura var hr. og fru Bilavski, og de udførte det som deres glansroller. I rollen som Margareta sås frk. Mark og som Berta frk. Garbash. Videre hr. Feldshtayn, Mark og Rozenblum.” Avisen skrev 21.3.16: “Forestillingen 27.11.15 gav 744,31 kr. i netto overskud. Forestillingen 18.12.15 380,01 kr. Forestillingen 15.1.16 243,66 kr.”

R1. *Zhenitba*/Ægteskabet af N. Gogol
Leo Feigenberg/Odd Fellow Palæet/29.4.16

Yidishe folks-shtime skrev den 28.4.16: "29.4.16 i Odd Fellow Palæet spilles for en meget vigtig velgørenhed på russisk den verdensberømte *Ægteskabet* (*zhenitba*) af N. V. Gogol. Instrueret af hr. Leo Feigenberg. Efter forestillingen rig underholdning ved den kendte kunstner S.N. Korti. Billetter hos Wilh. Hansen."

De københavnske jødiske skuespillere hr. og fru Bilavski rejser til Stockholm for at opføre nogle teaterforestillinger. Enkeltheder i de stokholmske aviser.
Yidishe folks-shtime 9.5.16

72. Teaterstykke

Freyvilige unternehmungs-grupe letoyve dem hilfs-komiteet far di noytleydende yuden far der milkhomeh/havefest, Kløvermarksvej 3/18.6.16

די אונטערנעמונגס-קאמיטאן פון
ה'דפס-קאמיטעט פאר די נויטלידענדע יודען פון דער מדחמה
מיט דער פרייוויליגער גרופע

זונטאג דעם 18 יוני 1916, ווערט פעראנשטאלטעט

א גרויסער גארטען-פעסט מיט באל

קליווערמארקסווי 3. צו פאהרען מיט ליניע 2.
אין פעסט וועלען זיך בעטייליגען דער יודישער געזאנצטער-אין «הז מיר» און דער מוזיקאלישער פערזאן «לירא»
עס וועט אויך אויסגעשטעלט ווערען איין טעאטער-פארשטעלונג. און ס'זאל אנדערעס זיין אווענד וועט זיין דער גארטען אילומינירט.
טאמבאלא, קארוסעל, און קאנפעטי.
יודען קומט אין מאסען מיט אייערע סאמיליעס צום יודישען טיאוואלי.
איינצולייטען אין פראגראמען.

København, Das Wochenblatt's Trykkeriet, Hauserg. 36.

Yidishe folks-shtime skrev den 13.6.16: Hjelpekomiteen arrangerer den 18.6.16 en stor havefest, Kløvermarksvej 3, Amager, med Hasomir, og Lira, frk Jakobsen, og hr. Osterman. Der opføres teaterforestilling. På løbesedlen omtales det også som "Jødisk Tivoli".

73. *A fervorfener vinkel* [Et afsides hjørne] af Peretz Hirschbein.

Der yudisher handverkerfereyn/??/”Flora”, Haveselskabsvej 3./2.9.1916

Dos vokhen blat 18.8.16.

Yidishe folks-shtime skrev 11.8.16, at i et stykke tid havde ægteparret Bilavski spillet i Stockholm. Den 18.8.16 skrev avisen: “Bilavskis er nu i København. Fru Bilavski har gennemgået en svær operation. Den 17.10.16 skrev *Dos vokhen blat* at nu var tiden kommet til en afskedsaften: “Før afrejsen til Amerika af det kendte kunstner-par *Bilavski* vil der søndag 29.10.16 være en afskedsaften i den lille sal i Casino. Der bliver opført “*Shma Yisroel*” af Osip Dimov og “*Mazel tov*” af Sholem Aleykhem. En del af overskuddet går til Hjælpekomiteen.

74. *Shma Yisroel* [Hør Israel] af Osip Dimov og

75. *Mazl tov* [Tillykke] af Sholem Aleykhem.

Bundisher leze-zal far ale/Hr og fru Bilavski/M. Bilavski/Casino, lille sal/29.10.1916

Aftenen blev anmeldt i *Dos vokhen blat* 3.11.16. Anmelderen brød sig ikke om *Shma Yisroel* [Hør Israel] som stykke, men Bilavskis spillede smukt også i Sholem Aleykhems komedie. Til sidst ønskes de en god rejse til deres nye og større publikum og siges tak for deres indsats og de mange kunstneriske aftener.

Jodisk Samfund skrev 10.11.16: “De fremmedartede Skuespil virkede meget ejendommelig paa en Dansker, især gjorde Fru Bilawski ved sin voldsomme – men i dette Tilfælde naturlige – Ageren et stærkt Indtryk. Af de øvrige Rollehavende fortjener især Souffløren Ros for sin distinkte Oplæsning. Han kunne høres til den fjærneste Plads i Salen.”

Dos vokhen blat 17.10.16

76. *Mirele Efros* af Jacob Gordin

Dramatisk gruppe [frivilligruppen] / Østerbros Teater / 16.12.16

77. *A repetitsie* [*En prøve*] af A. Reyzen og
 78. *Leyder* [*Lidelser*] af A. Reyzen og,
 79. *An eytse* [*Et råd*] af Sholem Aleykhem og
 80. *Khasene-nokht* [*Bryllupsnat*] af Peter Nansen (oversat af Morris Bilavski) Yugend ferayn “Hoivri hazoir”/
 Hr. og fru Bilavski/Prins Wilhelms Palæ/13.5.1917

Annonce i *Dos vokhen blat* 11.5.17: Bilavskis sidste forestilling er nu arrangeret af Yugend fereyn “Hoivri hatzoir”, ligesom der til sidst står at en vis del af overskuddet går til foreningen.

Dos vokhen blat 25.5.17: En jiddish teater-aften. Efter lang tids pause kunne det københavnske publikum igen den 13.5.17 se lidt jiddish teater. Hr. og fru Bilavski har givet deres allersidste forestilling. Fin forestilling. Publikum lo meget og glemte den sørgelige anledning.

Dos vokhen blat 17.8.17 Det meddeles at næste sæson vil hr. og fru Bilavski spille *Dos glik* af St. Przybyszewski. De er altså ikke rejst endnu.

יוגענד פֿעראײן „העברי הצעיר“
 זונטאג, דעם 13 מאי 1917, אום 5 טר. וועט פארשטעלן
 אין שרינס ווילהעלםס־פאליי (אין גרויסען זאל) סאנט־אנע פלאדס 13
Prins Wilhelms Palæ Sct. Annæ Plads 13 (store sal)

א גרויסע פארשטעלונג

אויפטריט: הר. און פרוי בילאווסקי
 מיט סאלענדען זעהר אינטערעסאנטען און זעהר לוסטיגען פראגראם

1. א רעפֿעטיציע
2. א חתונה נאכט...
3. ליידען...
4. אנעצה
5. פֿערשידענע לוסטיגע פֿערוויילונגען.

נוצט אויס די געלעגנהייט און קומט אלע צו דעם איינציגען אינטערעסאנטען אווענד.

א געוויסער טייל פון דער הכנסה גייט לטובת דעם יוגענד פֿעראײן

דילעט־פֿרייזען: 3 קר. 2. 1.50 קר. 75 אױר. צו בעקומען אין, רוסישען קלוב, ביי הר. בילאווסקי ציילטאדע 11 אין דער דרוקצײַ הױסערנאדע 36. יוגענד־פֿעראײן קריסטאלנאדע 24. ביי היסקאראכאד בארגערנאדע 30 און ביים ארײַנגאנג. 1. ב. מיר מאכען אויפֿמערקזאם דער בעפעלקערונג אן איבער טעכנישע גרינדען וועט זיך די פארשטעלונג אנפֿיינען. 5. א. ד. י. ג. ע. ר. און נישט 6 ווי עס איז געווען געמאלדען שויהער. בעטען מיר צו קומען סרעסיו אום נישט צו פֿערזאמען די פארשטעלונג אין לאקאל איז צוליב דעם אווענד איינגעריכטעט א כשר'ר רעסטאראן.

Dos vokhen blat 11.5.1917

81. *Dos glik* [*Lykken*] af Stanisław Przybyszewski.
M. Bilavski/Casino, koncertsal/9.9.1917

Annonce i *Dos vokhen blat* 31.8.17:

“Casinos koncertsal, Amaliegade 9.9.17. Stor teater forestilling. Hr. Bi-lavski opfører for første gang i København med nye kræfter det berømte *Dos glik*, til slut en kabaret afdeling. En del af overskuddet går til veldædige formål. Hovedroller hr. og fru Bilavski, den unge skuespiller hr. M. Kretingen, frk. Gornik, den kendte karbaretspiller Nirini og Astrid Jordan.

82. *Khashe die yesoyne* [*Khashe den forældreløse*] af Jacob Gordin.
Hilfskomitet far di noytleydende yuden fun der milkhome/Bilavskis/
Haveselskabets selskabslokale, Haveselskabsvej 3/20.10.1917

Gordins *Khashe den forældreløse* blev opført den 20.10 af hr. og fru Bilavski og en hel række diletanter. I betragtning af forholdene i København gik det godt. Jiddish teater har det svært her, fordi skuespillerne ikke får mulighed for at udfolde deres talent. Men stykket gik godt, og fru Bilavski var god i hovedrollen. Der blev spillet 600 kr. ind til Hjælpekomiteen.

Dos vokhen blat 26.10.17

83. *Gebrokhene hertser* [*Knuste hjerter*] af Z. Libin og

84. *An'eytse* [*Et råd*] af Sholem Aleykhem
Hilfskomitet far di noytleydende yuden fun der milkhome/Bilavskis/
Casinos koncertsal/25.11.1917

Hjælpekomiteen arrangerer teater i Casinos koncertsal 25.11.17 og opfører *Knuste hjerter* af Z. Libin og *Et råd* af Sholem Aleykhem med deltagelse af hr. og fru Bilavski og de bedste kræfter i København.

Dos vokhen blat 23.11.17.

85. *A talmid khokhem* [*En talmudkyndig*] af N. Rakov
Hilfskomitet far di noytleydende yuden fun der milkhome/Bilavskis/
Casinos koncertsal/6.1.1918

Dos vokhen blat 21.12.17: Hjælpekomiteen opfører 1.1.18 i Casinos koncertsal *En talmudkyndig*, et livsbillede med sang i 4 akter af N. Rakov med deltagelse af hr. og fru Bilavski og de bedste kræfter i København. Den 21.12.17 skrev bladet, at den var flyttet til den 6.1.18.

86. *Tsetzeyt un tsushpreyt* [*Spredt vidt omkring*] og
87. *Mentshen* [*Mennesker*] begge af Sholem Aleykhem.
M. Bilavski/Haveselskabets selskabslokale/11.5.1918

Dos vokhen blat 13.4.18: I haveselskabets lokaler, arrangeres stor benefice forestilling med hr. Bilavski. Der opføres komedierne af Sholem Aleykhem *Spredt vidt omkring* og *Mennesker*. I hovedrollerne hr. og fru Bi-lavski, med hjælp fra hr. Volkovitsh, Opatovitsh, Fromberg, Grin, frk. Troskelovski, frk. Gornik, fru Unterslag, og den 6-årige Lui Bilavski. Bal 10-1. Den 11.5.18 skrev avisen, at det var en stor benefice forestilling med hr. og fru Bilavski, som samtidig kunne fejre deres 10-årsjubilæum i København.

88. *Di tsvey porlekh* [*De to elskende par*] af Mark Arnstein,

89. *Eyferzukunft* [*Jalousi*] af Avrom Reyzen og

90. *Der ber* [*Bjørnen*] af Anton Tjekhov.

Hilfskomitet far di noytlejyende yuden fun der milkhome/

M. Bilavski/Harmonien/22.9.1918

Dos vokhen blat 20.9.18.

Læserbrev

Sh. Itkin klager over teaterforestillingen den 22.9.18, hvor man godt kunne høre, men ikke se, og hvor der var en overflod af små piger og drenge. Arrangørerne bør kræve mere af salen og publikum.

Dos vokhen blat 27.9.18

91. *Di ershte nokht* [*Den første nat*](oversat af M. Bilavski) og

92. *Mayn vaybs meshugas* [*Min kone er tosset*] af Mark Arnstein.

Bilavskis/Afholdslokalet, Rantzausgade 58/21.6.19

Annonce i *Dos vokhen blat* 13.6.19: Kun en forestilling. 21.6.19 i Afholdslokalet, Rantzausgade 58 en teaterforestilling med bal til kl 1. Der opføres den meget morsomme komedie *Den første nat* (oversat af M. Bilavski) og *Min kone er tosset* af Mark Arnstein. I hovedrollerne hr. og fru Bilavski med deltagelse af fru Ritterband og hr. Volkovitsh. En del af indtægten går til velgørende formål.

93a. *Der eybiger yud* [*Den evige jøde*] af Dovid Pinski.

Bilavskis/Prinz Wilhelms Palæ/12.10.1919.

12.10.19 opføres for første gang i Prins Wilhelms Palæ *Den evige jøde* af D. Pinski, historisk drama i 4 afdelinger. Til slut en meget morsom enakter. I hovedrollerne de kendte skuespillere Morris og Glike Bilavski med deltagelse af de bedste kræfter i København. Bal til kl. 1. billetter 1,5-3 kr. En del af overskuddet går til veldædige formål. *Dos vokhen blat* 24.9.19

93b. *Der meturef* [*Den vanvittige*] af Jacob Gordin
 Dramatishe grupe fun yugend-ferayn "Hoivri hazoir"/S. Beilin/Jagtvejens
 Selskabslokaler nr. 113/16.11.1919.

94. *Di neveyle* [*Det døde dyr*] af Peretz Hirschbein
Yudisher handverker-fareyn/M. Bilavski/Afholdshjemmet, Rantzausgade 58/25.1.20.

Håndværkerforeningen arrangerer 25.1.20 på Afholdshjemmet, Rantzausgade 58 teater under ledelse af M. Bilavski med deltagelse af de bedste kræfter i København, der opfører *Det døde dyr* af Peretz Hirschbein i 4 akter.

Dos vokhen blat 2.1.20

95. *Der foter* [*Faderen*] af August Strindberg
Yudisher handverker-fareyn/Bilavskis/Haveselskabets selskabslokale/20.3.1920

Håndværkerforeningen opfører 20.3.20 i Haveselskabet det verdensberømte drama i 3 akter *Faderen* af A. Strindberg. I de to store roller ses hr. og fru Bilavski. Efter forestillingen bal.

Dos vokhen blat 4.3.20

96. *Arno* og

97. *Kritikeren* af John Rose.

98. *An eytse* [*Et råd*] af Sholem Aleykhem

Yudisher handverker-fareyn/Bilavskis/Afholdshjemmet, Rantzausgade 58/17.4.1920.

17.4.20 var der jiddish teateraften. Der blev opført John Roses to enaktere Arno (arna, orno, orna?) og *Kritikeren* samt *Et råd* af Sholem Aleykhem. Hr. og fru Bilavski havde hovedrollerne. Fru Nana Ritterband spillede sammen med hr. Walter Weisdorf, A. Krakowski og fru Farberof.

Dos vokhen blat 23.4.20

99. *Der letster yud* [*Den sidste jøde*] af Peretz Hirschbein.
Yudisher handwerker-fareyn/Bilavskis/Harmonien/16.5.1920.

Håndværkerforeningen opfører 16.5.20 i Harmonien for første gang i København det meget berømte litterære drama *Den sidste jøde*, drama i 3 akter af Peretz Hirschbein. I hovedrollerne de kendte skuespillere Morris og Glike Bilavski, derefter bal.
Dos vokhen blat 30.4.20

Det vil ske i måneden maj!

100. *Der umbekanter* [*Den fremmede*] af Jacob Gordin.
Dramatishe grupe fun yugend-ferayn “Hoivri hazoir”/Haveselskabets
selskabslokale/30.5.1920

Dos vokhen blat 27.8.20

101. *Mayn vaybs meshuges* [*Min kone er tosset*] af Mark Arnstein og

102. *Mazl tov* [*Tillykke*] af Sholem Aleykhem

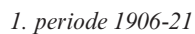
Yudisher handverker-fareyn/Bilavskis/Afholdshjemmet, Rantzausgade
58/2.10.1920.

Mayn vaybs meshuges og Mazltov

Yudisher handverkerferayn/Bilavskis/Afholdshjemmet, Rantzaugade
58/21.11.1920.

21.11.20 arrangerer Håndværkerforeningen teater, P. Bimka's drama
Tyve. Spillere er hr og fru Bilavski.
Idishe velt 29.10.20

104. *Safo* [*Sapfo*] af Jacob Gordin

Yudisher handverkerferayn/Bilavskis/??/23.1.1921

Håndværkerforeningen opfører 23.1.21 med bal det berømte værk af Jacob Gordin *Sapfo*, drama i 4 akter. I hovedrollerne de berømte skuespillere Morris og Glike Bilavski med deltagelse af de bedste kræfter i København

Dos vokhen blat 7.1.21

105. *Shloym'ke sharlatan* [*Sloym'ke charlatan*] af Jacob Gordin.

Yudisher handverkerferayn/Bilavskis/Harmonien/20.2.1921

20.2.21 i Harmonien opførtes det meget dejlige stykke *Shloym'ke charlatan*, et livsbillede med sang i 4 akter af Jacob Gordin. I hovedrollerne sås de kendte skuespillere Morris og Glike Bilavski med deltagelse af de bedste kræfter i København.

Dos vokhen blat 4.2.21

106. *Der yudisher kenig Lir* [Den jødiske kong Lear] af Jacob Gordin
Der yidisher shnayder klub/S. Beilin/Rantzaugade 58/26.2.1921

I forestillingen den 26.2.21 med *Den jødiske kong Lear* spillede hr. Opatovski kong Lear, frk. Shvartsbard Teybele, fru Klass Etele, hr. Klass Shmaye, hr. Altshuler Moyshe khasid, hr. Levin Ipa og hr. skrædder Khrif., fru Chidekel Khana-Lea, fru Klotz Gitele.

Dos vokhen blat 4.3.21

Samuel Beilin over *Der yudisher kenig Lir* med skuespillerne.

107. *Kreytser sonate* af Jacob Gordin

Dramatishe grupe fun yugent-fereyn "Hoirvi hatzair"/S. Beilin/Haveselskabsvej 3/26.3.1921

פראגראם

דיאטאטישע טייטש פון יעקב גארדין "קרייצער זאנאטע"
אונטער דער לייטונג פון ח. ס. ביילין.

שבת ה' 26 מארץ 1921. 6 א זינגער פארנאכט אין
Haveselskabsvej 3.

"קרייצער זאנאטע"
דראמא אין 4 אקטן פון יעקב גארדין

ה' ס. בעלזאן	ראשאל הינדלענדער, א זינגער סוחר
פרל. ס. בעלזאן	חיה וויין פרוי
פרל. א. קאלנישטאנסקי	עסר זינגער קלערער מאכער
פרל. ל. גאלדון	פיליץ זינגער צווייטע מאכער
ה' ר. אונטערשלאן	מאמלע זינגער זון
ה' ה. בוראקס	אפרים פירלעך, א בלייזער
פרל. ר. אסער	בילדע זינגער זון
ה' ר. סענדראוויטש	טענדא זינגער זון
פרל. ס. מוסקאטלאס	מאמלע, אשאלע רויסער פרוי
פרל. ס. קאלנישטאנסקי	אכערס, עסרס זון

ערשטער אקט ביי הינדלענדער, אין קרקענסטאט, רוסלאנד.
 צווייטער אקט — ביי טענדא.
 דריטער אקט — ביי הינדלענדער.
 פערטער אקט — ביי אפרים.
 צווייטע ערשטע און צווייטע אקט א יאחר.

נאך דער פארשטעלונג באל.

Et sang, jiddisk teater Skuespillegilde, der har holdt sine Byen i over 17 Aar, og i den Tid har spillet jiddisk Theater for deres indvandede Landsmænd og andre velbegavede har udstillet ved Folkeudstillingsudstillingen, især sammen med dem.

I disse Byen i Begyndelsen af September d. 1. 1921 har de fundet sig den, der de mener, at de skal vil have en Skuespillegilde, som de mener at de kan holde en, jiddisk Skuespillegilde, som de skal vil i Byen har en sang Byen til Højtidelighed og dermed mange af deres Landsmænd, der kommer med Folk, vil de se.

Ved at vilge deres Møder har de selv Møder til Byen, som de vil se, som Møder til at holde den Tid, der udstiller en, som de vil se, som Møder.

Vi understegede, der har fulgt deres Arbejde og er med dem deres Liv har Byen, har de den anden et Fuglehed til en af en udstillingen. Har de de den tilføjelse en den af udstillingen den den den, har de den den den.

Kobenhavn i August 1921

Ludvig Salomonsen. Gæstegæster: Byen 19	Louis Fränkel.	John Polack. Gæstegæster 19 Folket 19
---	----------------	---

Indsamling til Bilavskis, se nr. 109.

108. *Der vilder mensh* [*Det vilde menneske*] af Jacob Gordin
Jødisk Håndværkerforening/Bilavskis/??/30.4.1921

Jiddisch Teateraften. 30.4.21 holdt Jødisk Haandværkerforening Afskedsaften for Skuespillerparret Hr. og Fru Bilawski, der om kort Tid flytter her fra Byen for at bosætte sig i Amerika. Der blev opført “Der wilder Mensch”.

Israeliten 9, 9.5.21

109. *An'abshids-ovend* den 11.9.1921

Yidishe arbeiter leze-zal, Agudat hatsienim vDenmark, Kopenhagener hilfskomitet/Harmonien/11.9.1921.³⁹

הונטאג, 11טען סעפטעמבער
 א זיגער אין אווענד
 אין 23 Nørrevaldgate, Harmonien's store
 ווערט פארשטעלט
אנ'אבשידס-אווענד
 לכבוד דעם אבשידס וואס איז געווען
 שיינליכער
הר' און פרוי בילאווסקי
 פון
 יודישע ארכיטעקטור לעזע-זאל
 אגודת הציונים בדנמרק
 קאפענהאגענער הילססאמיטעט
 פרוי בילאווסקי וועט ארבעטן אין אירע בעסטע ראלען
 און פערזענלעכע (עקס נארוין)
 בילעטן זינד אין 2 קר. צו באקומען ביי די שטעלדער
 פון די טאראניען
 באק ביו 12 א זיגער.
 נאר דער אונטערהאלטונג וועט זיין א באנקעט.

FORESTILLINGERNE I PERIODEN 1921-1926

1921-26 er en periode, hvor det jiddishe teater udelukkende var et amatørteater. Amatørerne (eller dilettanterne, som de hed) havde naturligvis været der hele tiden, men med de halvprofessionelle som stjernerne. Det nye system satte allerede ind i løbet af 1921 og var ikke mindst markeret af Samuel Beilins indsats. Der var andre instruktører, men Beilin trak det største læs.

Morris og Glike Bilavski havde deres næstsidste forestilling i København den 20. februar 1921, hvor de opførte Gordins *Shloym'ke sharlatan*. Allerede ugen efter opførte Skrædderklubben Gordins *Der yudisher kenig Lir* i Beilins instruktion på scenen i afholdslogen Rantzausgade 58. Måned efter var det Hoivri hazoirs dramatiske gruppe, som opførte Gordins *Kreytser sonate* i Haveselskabets lokaler og instrueret af Beilin. Den 30. april 1921 var det sidste gang for Bilavskis, som opførte *Der vilder mentsh*. På de tre måneder i vinteren 1921 var der kort sagt 4 jiddishe teaterforestillinger, to gange Bilavski og to gange Beilin.

Ser vi på alle opførelser resten af 1921-1927, så fordeler de sig således:

	<i>Stykker</i>	<i>Forestillinger</i>
1921	9	7
1922	3	3
1923	4	4
1924	4	4
1925	6	4
1926	2	2
1927	4	4
I alt	32	28

Bortset fra 1921 med $6 + 7 = 13$ opførelser, er tyverne et årti, hvor antallet af teaterforestillinger falder. Denne tendens holder sig indtil 1934-38, hvor forestillingerne stiger radikalt og toppe i 1936, hvor der er 26 opførelser, det højeste nogensinde. De følgende år falder antallet igen.

I tyverne er det især Håndværkerforeningen og Hoivri hazoirs dramatiske gruppe som lægger amatører til. Og Samuel Beilin tegner sig som instruktør af 17 stykker i 20erne. Men også Louis Halberstadt, Walter Weisdorff og Isak Reznik sætter stykker op.

2. PERIODE 1921-26

REGISTRANT

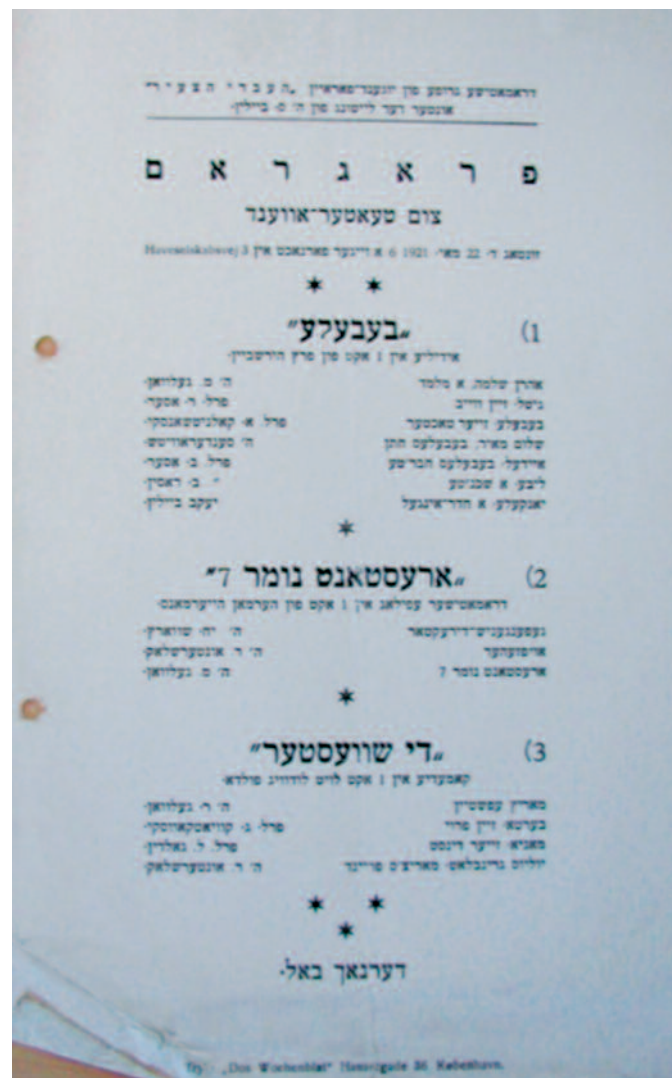
Oplysningerne kommer i denne rækkefølge:
Titel, forfatter. Trup/instruktør/teatersal/dato

Yidisher snayder-klub in Kopenhagen/S. Beilin/Jagtvej 113/1.5.1921

111. *Bebele* af Peretz Hirshbein,
 112. *Arestant numr 7* [Arestant nr. 7] af Herman Heyermans og
 113. *Die shvester* [Søsteren] af Ludvig Fulda.

Di dramatishe grupe fun yugnt fa-
 reyn "Hoivri hazoir"/S. Beilin/Ha-
 velselskabsvej 3/22.5.1921

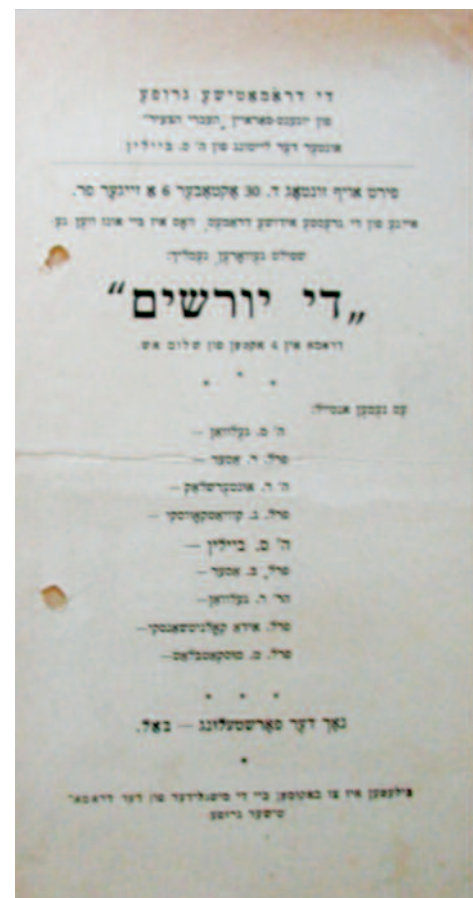
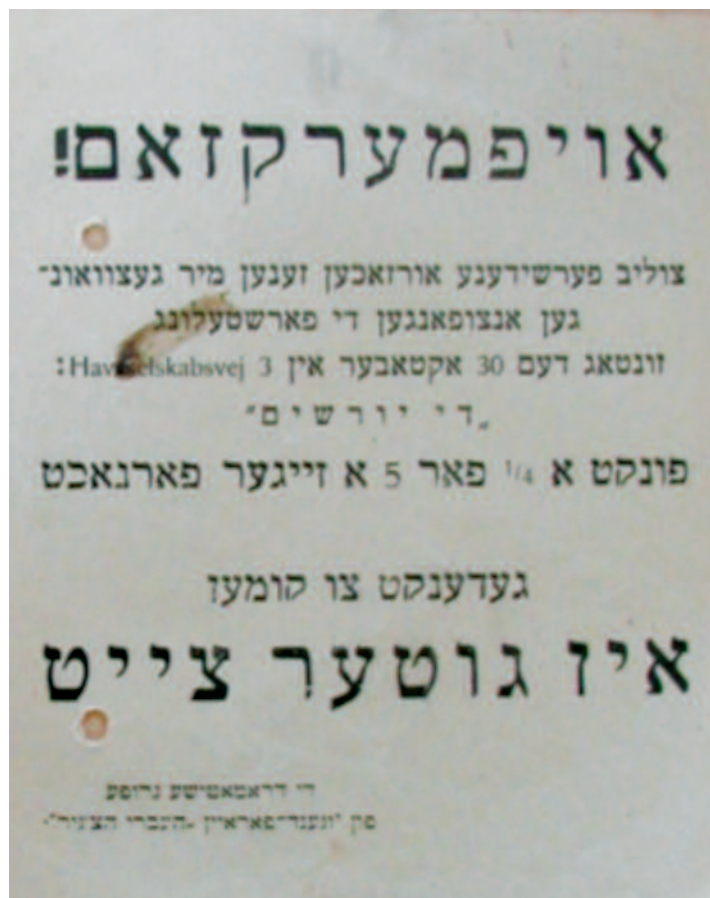
Di dramatishe grupe fun yudishen handwerker-fareyn/ ??/Afholdshjemmet, Rantzaugade 58/20.8.1921

Jøder, tænk på den største hunger i Rusland. Hele overskuddet går til Rusland

116. *Di yorshim* [Arvingerne] af Schalom Asch
Yugent-fereyn "Hoivri hazoir"/S. Beilin/Haveselskbsvej 3/30.10.192

30.10.21 opførte Hoivri Hazoire Aschs *Die Jorschim* med udmærket Spil af Frk. Kwiatkowsky. Blandt de øvrige var M. Gelwan, R. Gelwan og S. Beilin. *Israeliten* 2, 2.11.21

117. *Di brider Lurie* [*Brødrene Lurie*] af Jacob Gordin.
Di dramatishe grupe fun idishen handverker-fereyn/??/12.11.1921

12.11.21 opfører Haandværkerforeningen sin 2. Forestilling “Die Gebrüder Lurie” af Jakob Gorden.
Israeliten 3, 2.12.21.

118. *Shturm foygel* [*Stormfugl*] af Leon Kobrin.
Di dramatishe grupe fun idishen handverker-fereyn/??/
Afholdshjemmet, Rantzausgade 58/17.12.1921

D5. Børneskuespil
Religionsskolen/???/1921?

Israeliten 6.1.1922

119. *Di modelke* [*Den (kvinde)lige model*] af Moyshe Minkus.

Dramatishe grupe fun yugnt-fareyn "Hovivri hazoir"/S. Beilin/Haveselskabsvej 3/8.1.1922

Dramatishe grupe fun ydishen shnayder klub/S. Beilin/Rantzausgade 58/22.4.1922

Idisher handverker-fereyn in Kopenhagen/S. Beilin/ Rantzaugade 58/9.12.1922

122. *Di emes'e kraft* [*Den sande kraft*] af Jacob Gordin
Idisher handverker-fareyn in Kopenhagen/S. Beilin/
Rantzausgade 58/8.4.1923

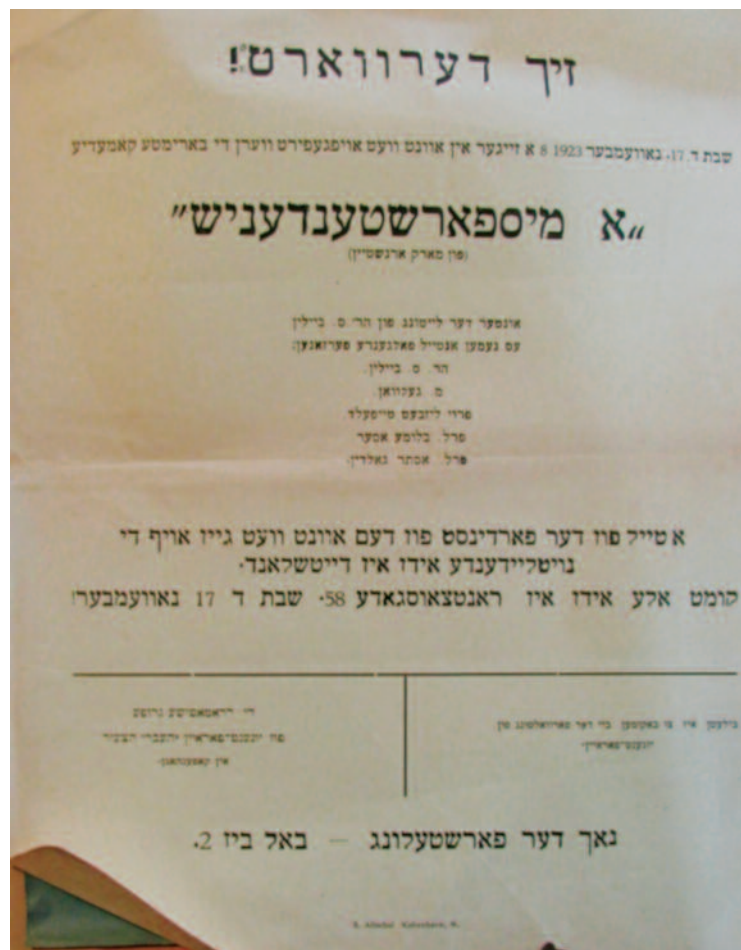
123. *On aheym* [*Hjemløs*] af Jacob Gordin.

Dramatishe grupe fun yugnt-fereyn "Hoiври hazair"/S. Beilin/Haveselskabsvej 3/28.4.1923

124. *A misferstendnish* [*En misforståelse*] af Mark Arnstein.

Dramatishe grupe fun yugnt-fareyn "Hoivri hazoir" in Kopenhagen/S. Beilin/Rantzausgade 58/17.11.1923

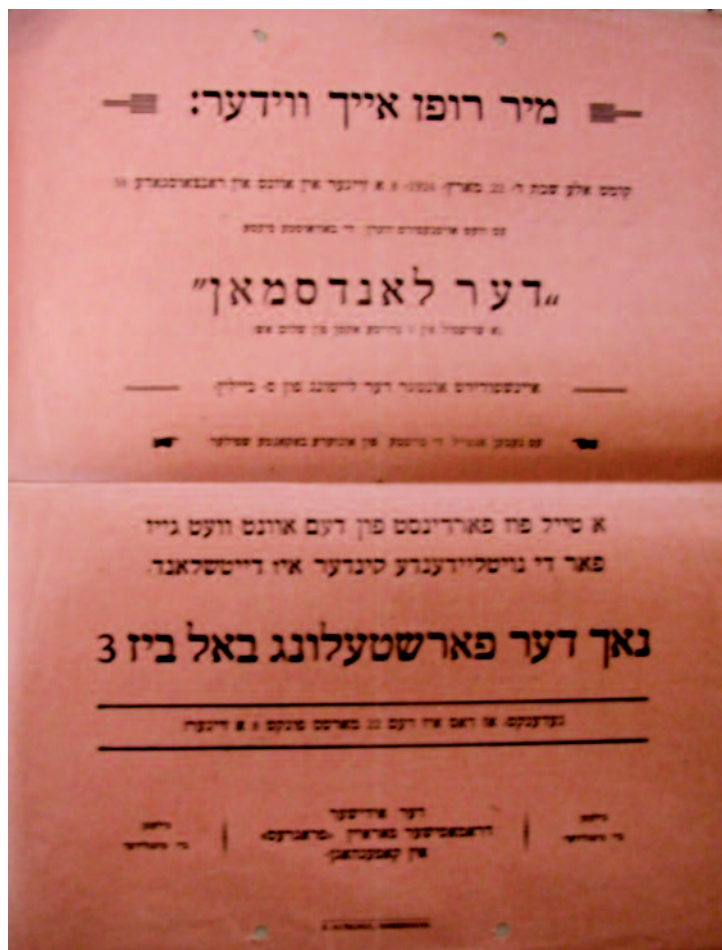
125. *Der fremder* [Den fremmede] af Jacob Gordin.
 Idisher handverker-fareyn in Kopenhagen/S. Beilin/ Rantzausgade 58/15.12.1923

126. *Di shkhite* [*Slagtingen*] af Jacob Gordin
 Idisher dramatischer fareyn "Progres"/S. Beilin/ Rantzausgade 58/26.1.1924

Jødisk Dramatisk Forening "Progres" opfører 26.1.24 Gordins "di
 Schchitoh" i Rantzausgade 58, under Ledelse af S. Beilin. Bal til 3.
Mosaik Samfund 26.1.24.

[illegible]

128. Di shvue [Eden] af Jacob Gordin
Idisher dramatischer fareyn "Progres"/S. Beilin/Rantzausgade 58/27.4.1924

Progres opfører 27.4.24 i Rantzausgade 58 Gordins di Schwue under Ledelse af S. Beilin.
Mosaik Samfund 24.4.24

אויסער דראם פאר איין טראגערס קאפענהאגן

פראגראם

די 27סטע אפריל 1924
אין דאנערשטאג 58

"די שבועה"

(דראם אין 4 אקטן פון י. גארדין)
רעזיסירט פון ס. בילין

אנטיילנעמער:

הר"ק גאלדשטיין	פייניש א. פאסטמאן
מרל בלי אסער	האגער רייז
ישראל לעווין	קראפער יודע אדלער
הר"ם געלדמאן	אויסער יודע פיינשטיין
הר"ר רעזניק	אסער יודע רעזניק
מרל א. פאקלמאן	נעמער יודע רעזניק
מרל ל. בילין	פייניש פייניש פייניש
הר"ם לעווין	לייבס פייניש פאן
הר"ר פאקלמאן	אסער
פייניש פאן קארן	קאפער

די האנדלונג פון פאר איין א טראגערס קאפענהאגן
פייניש פאן בלי רעזניק אין פייניש
פייניש פאן א. א. פאקלמאן אין פייניש
די אסער פאן א. א. פאקלמאן אין פייניש

נאך דער פארשטעלונג

טאנץ אוש ביו 3

אויסער דראם פאר איין טראגערס קאפענהאגן

פראגראם

די 27סטע אפריל 1924
אין דאנערשטאג 58

"די שבועה"

(דראם אין 4 אקטן פון י. גארדין)
רעזיסירט פון ס. בילין

אנטיילנעמער:

הר"ק גאלדשטיין	פייניש א. פאסטמאן
מרל בלי אסער	האגער רייז
ישראל לעווין	קראפער יודע אדלער
הר"ם געלדמאן	אויסער יודע פיינשטיין
הר"ר רעזניק	אסער יודע רעזניק
מרל א. פאקלמאן	נעמער יודע רעזניק
מרל ל. בילין	פייניש פייניש פייניש
הר"ם לעווין	לייבס פייניש פאן
הר"ר פאקלמאן	אסער
פייניש פאן קארן	קאפער

די האנדלונג פון פאר איין א טראגערס קאפענהאגן
פייניש פאן בלי רעזניק אין פייניש
פייניש פאן א. א. פאקלמאן אין פייניש
די אסער פאן א. א. פאקלמאן אין פייניש

נאך דער פארשטעלונג

טאנץ אוש ביו 3

אויסער דראם פאר איין טראגערס קאפענהאגן

פראגראם

די 27סטע אפריל 1924
אין דאנערשטאג 58

"די שבועה"

(דראם אין 4 אקטן פון י. גארדין)
רעזיסירט פון ס. בילין

אנטיילנעמער:

הר"ק גאלדשטיין	פייניש א. פאסטמאן
מרל בלי אסער	האגער רייז
ישראל לעווין	קראפער יודע אדלער
הר"ם געלדמאן	אויסער יודע פיינשטיין
הר"ר רעזניק	אסער יודע רעזניק
מרל א. פאקלמאן	נעמער יודע רעזניק
מרל ל. בילין	פייניש פייניש פייניש
הר"ם לעווין	לייבס פייניש פאן
הר"ר פאקלמאן	אסער
פייניש פאן קארן	קאפער

די האנדלונג פון פאר איין א טראגערס קאפענהאגן
פייניש פאן בלי רעזניק אין פייניש
פייניש פאן א. א. פאקלמאן אין פייניש
די אסער פאן א. א. פאקלמאן אין פייניש

נאך דער פארשטעלונג

טאנץ אוש ביו 3

129. *Mazl tov* [Tillykke] af Sholem Aleykhem
 Idisher dramatischer fareyn "Progres"/S. Beilin/Havefest, Emdruplund/24.8.1924

130. *Di yorshim [Arvingerne]* af Schalom Asch
 Di yugent-fareyn "Hoivri hazair"/S. Beilin/Haveselskabsvej 3/29.1.1925.

En stor teaterforestilling i anledning af tiårs
 jubilæet for ungdomsforeningen "Hoivri
 hazair"

יובל-מאראין, העברי הצעיר אין האפענהאגן.

פראגראם
 צום טעאטער-אוונט
 לכבוד דעם
 10-יאריקן יובילעאום פון אינווער פאראיין
 אין בענעפיש-פארשטעלונג פאר הר. ס. ביילין
 דאנערשטאג ד. 29. יאנואר 1925. 8 אויפגאבן פאר
 אין האפענהאגן-טעאטער-אויפגאבן.

"די יורשים"
 דראמא אין 4 אקטן פון שלום אש
 רעזיש פון ס. ביילין.

סערזאנען:

הר. מיינער, א איד א סוחר	הר. 1. סענדראוויטש
פאראם מיינער, זיין פרוי	פריי. ל. ביילין
יוסטינא זייער פאטער	פריי. 3. קוואטקאווסקי
לעאן זייער זון	הר. 2. בוקרינסקי
די שוואל מיינער, הר. מיינערס פאטער	הר. 4. בעלזאן
הראביניץ דאבראוונסקא	פריי. 5. אסער
הארלונג, איר טאכטער	פריי. 6. ראזין
מיכאל, הראביניץ'ס זון	הר. 7. אונטערשלאג
די אש (יוסטינעס)	פריי. 8. מוסקאטאלאט
יאן, א זינער ביי הר. מיינער	הר. 9. שיינבוים

די האנדלונג קומט פאר אין פילן.
 ערשטער און דריטער אקט ביי הר. מיינער אין שטוב.
 צווייטער און פערטער אקט ביי יוסטינעס אין צימער.

נאך דער פארשטעלונג-טאנץ

M. Altschulsky-Boguski.

אלע אידן איז האפענהאגן
 דארטן זיך גרייטן צו קומן
 דאנערשטאג ד. 29. יאנואר 1925. האלב 8 אויפגאבן אין אונטער-אין 3. האפענהאגן-טעאטער-אויפגאבן.
 ווייל דאן קען זיין

א גרויסע טעאטער-פארשטעלונג
 לכבוד
דעם צען-יאריקן יובילעאום
 פון אינווער פאראיין אין גלייכצייטיג

אלס בענעפיש
 פאר אינווער לערער
 אין רעזישאר
 הר. ס. ביילין.

"די יורשים"

די דראמא ווערט איינגעשטודירט און סענירט איין א גאנץ נייעס אומן.
 און עס באטייליגן זיך אינווערע בעסטע שפילער.

עס נעמט אנטל

דאמא: פריי. ל. ביילין, פריי. 5. אסער, פריי. 3. קוואטקאווסקי, פריי. 6. ראזין, פריי. 8. מוסקאטאלאט א. א.	הערן: ס. בעלזאן, 1. סענדראוויטש, ה. אונטערשלאג, 2. בוקרינסקי, א. שיינבוים א. א.
--	---

**קייז איינציגער איד איז האפענהאגן דארף | נאך דער פארשטעלונג
 גיט דורכלאז דעם גייסטרייכע אוונט טאנץ ביז 2 א זייער.**

כללית איז די באקאנטע פון האפענהאגן-טעאטער-אויפגאבן.
 די בעלזאן פריי. 5. אסער, פריי. 6. ראזין, פריי. 8. מוסקאטאלאט א. א.
 די אונטערשלאג, פריי. 3. קוואטקאווסקי, פריי. 6. ראזין, פריי. 8. מוסקאטאלאט א. א.

M. Altschulsky-Boguski.

131. *Tre bibelske børnespil* af Albert Baer, opføres af børn
Yugent-fareyn "Hoivri hazoir"/??? Metz Tearoom Østergade 34/10.3.1925

Det fremgår ikke om
stykkerne opføres på
dansk eller på jiddish.

„Hoivri Hazoir“ indbyder herved til
Purimfest
Tirsdag d. 10 Marts **Kl. 8 pr.** i Metz Tea
Room, Østergade 34.
Program:
3 bibelske Børnespil, af Albert Baer
oversat af Betty Heimann, opføres af Børn
Hr. S. Bellin: Oplæsning
Hr. Bernhard Butlinsky: Klaver
Derefter selskabeligt Samvær med Dans.
Entre (alt iberegnet) Kr. 0.50 for Medlem-
mer Entre Kr. 1.50 for Ikke Medlemmer.
Bestyrelsen.
Kontingent bedes indbetalt og Medlemskortet for 1925 fornyet.

העברי הצעיר לאדעט איין צום
פורים-פעסט
דינסטאג ד. 10 מארץ 8 אויגער פרי אין פעסט טע דום
אויסטערגעדע 34.
פ ר ג ר א מ :
3 ביבלישע בילדער פון אלבערט בער איבערגעזעצט
פון בעטי היימאן. ווערט אויסגעפירט פון קינדער.
הר. ס. בילין
וועט פארלעזן הומארישטישע פורים-זאכן.
הר. בערנהארד בוצינסקי (קלאוויר)
נאכדעם געזעלשאפטליך צוזאמענוויין מיט טאנץ
איינשרים פאר מיטגלידער קר. 0.50
איינשרים פאר ניש מיטגלידער קר. 1.50
דער ועד.

Grundet paa det righoldige Program begynder Underholdningen ganske præcis.

132. *Ihr Schwester* [*Jeres søster*] af ??

Jødisk Arbejderlæsesal og Jødisk Haandværkerforening/havefest, Emdruplund/19.7.25

Jødisk Arbejderlæsesal og Haandværkerforeningen afholder Havefest i Emdruplund 19.7.25. Underholdning med Sang. Derefter Teater, 1. akteren "Ihr Schwester". Biletter i Læsesalens lokaler, Købmagergade 3. *Mosaisk Samfund* 4.7.25.

130. *Das Glück* [*Lykken*] af Bchebitchewski (Stanisław Przybyszewski).

Jødisk Haandværkerforening/Falstring/??/31.10.1925.

Jødisk Haandværkerforening opfører 31.10.25 *Das Glück* af Bchebitchewski under ledelse af Hr. Falstring.

Mosaisk Samfund 17.10.25.

131. *Mentshn* [*Mennesker*] af Sholem Aleykhem

Di dramatishe grupe fun Yugent-fareyn "Hoivri hazoir"/S. Beilin/Haveselskabetsvej 3/19.11.1925

Mentshn

D6. En Søndag paa Amager af Johanne Louise Heiberg
Tidligere elever på Mosaik Drengeskole/??/??/??

Tidligere Elever paa Mosaik Drengeskole opfører “En Søndag paa Amager”. Sidste Aar var det “Nej”.

Mosaik Samfund 16.1.26.

135. Yankl der smid [*Yankl smed*]
af Dovid Pinski.

Dramatishe grupe fun yugent-fareyn “Hoivri hatzoir”/

S. Beilin/Rantzaugade

58/10.41926

Plakat og program fra Yankl smed

136. *Herkules* af G. Bel.

Dramatishe grupe fun yugent-fareyn "Hoivri hatzoir"/S. Beilin/Haveselskabsvej 3/25.9.1926

לאכו אוז אמוזירז זיך.
 אונזער פריילאכער טעאטער-אונט מיט באל
 אין האוועלסקאפ-טעאטער

"הערקולעס"
 פון ג. בעל
 אינשטודירט פונעם זיך-לייטער
 הר"ר ס. בעלין

אדע קומען צו דעם פריילאכער אונט
 וועלכער ענדיקט זיך מיט
באל ביז 2

פילען 10-15 מיט פאל פאסטן
 באזירט זיך גלייך
 אין האוועלסקאפ-טעאטער

Vi gør Dem herved opmærksom paa vor lystige og fornøjelige Aften, som
 finder Sted Lørdag d. 25 Sept. 1926, Kl. 8, i Haveselskabetsvej 3.
 Der opføres en mindre Latter-Farce

"Herkules"
 af G. Bel, indstuderet af Herr S. Beilin.

Derefter Dans til Kl. 2.
 Billetpris: Kr. 1.50 incl. Baltegn.

Husk vor Simchas-Thorafest d. 2. Oktober i vore nye Lokaler.

FORESTILLINGERNE I PERIODEN 1927-1939

1927-39 var en periode hvor ‘vagabondstjerne’ dukkede op i København. En kort hektisk periode, mens det strammede til mod holocaust. De omrejsende jiddishe skuespillere som fænomen voksede ud af flere samvirkende årsager. Vigtigst er det naturligvis, at der var en jiddish kultur, som gik over landegrænserne, at sproget og den dermed forbundne kultur gjorde gæstespil mulige og indlysende. Men også at teaterkulturen havde opnået en vis grad af ‘jødisk internationalisering’, som gjorde udveksling af denne art mulig og ønskelig. Endelig blev forholdet befordret af et vist pres på de jiddishe skuespillere som følge af udviklingen i Tyskland efter 1933. Da Berlin ikke længere var en jødisk teaterby, måtte mange skuespillere fra Polen, Baltikum og Tyskland finde andre steder at optræde. Og de skuespillere fra Polen, Baltikum, England, USA og Argentina, som tidligere havde kunnet optræde i Berlin, måtte nu søge mere ydmyge jagtmarker, fx i København.

I oversigtsform ser udviklingen 1927-39 således ud:

	<i>Stykker</i>	<i>Forestillinger</i>
1927	4	4
1928	2	4
1929	3	3
1930	2	2
1931	6	5
1932	2	2

1933	12	6
1934	25	14
1935	15	15
1936	32	26
1937	25	23
1938	17	16
1939	7	7
I alt	152	127

VAGABONDSTJERNER

Sholem Aleykhem skrev en komisk roman om en trup af jiddishe skuespillere kaldet *Blondzhende shtern* [Vandrende stjerner, 1909-10, New York 1912]. Det er herfra Nahma Sandrow har taget titlen til sin bog *Vagabond Stars* om det jiddishe teaters verdenshistorie.⁴⁰ De omrejsende skuespillere var længe noget helt centralt ved det jiddishe teater i Østeuropa. Men i mellemkrigstiden blev det ved siden af de få store stationære teatre i New York og London den mest almindelige livsform i det jiddishe teater.

Den første gæsteskuspieler, der besøgte København, var Adolf Timianov, da han kom tilbage i 1927. Den 12. marts spillede han for Den jødiske Håndværkerforening *Yom hakhupeh* [Bryllupsdagen] “i en tætpakket sal i Rantzausgade”. Han var på europaturne og ville blive i København nogle måneder. Ifølge anmeldelsen i *Kopenhagener tribune* var han usædvanlig

god, og udsøgt var også new yorker-skuespilleren Gitele Lifshits, som han spillede sammen med.⁴¹ I december samme år satte han Anskis *Der dibuk* [Dæmonen] op. Pinches Welner anmeldte den i *Social-Demokraten*:

“Det var en Tilfredsstillelse for den jiddisch talende Del af de københavn-ske Jøder, at de endelig fik at se det Stykke opført, som har gaaet sin Sejrs-gang over næsten hele Verden. Naturligvis skal “Der Dibuk”, som er blevet til paa Jiddisch, helst spilles paa Jiddisch, for Jøder, for kun i dette Miljø kan det komme til sin fulde Ret og blive forstaaet.”

Han havde forskellige indvendinger mod opførelsen, bl.a. syntes han, at Timianov spillede personen Zadik for almindeligt. Men “Naar man kender de Forhold, hvorunder der arbejdes, fortjener Hr. Temjanoff og hans Medspillende en Tak for Stykkets Opførelse, som var al Ære værd.”⁴² Blandt hans medspillende var den 16-årige Sam Besekow, som her fik sin debut.⁴³ Det var Jødisk Håndværkerforening, som fejrede Timianovs 25-års jubilæum i maj det år. Han kom i øvrigt igen i 1931 og spillede med i Teaterforeningens opsætning af *Der sharlatan* [Charlatanen].

I 1930 kom Habimah-teatret på besøg i Danmark og spillede *Golem* [et kunstigt menneske], *Dibbuk* og *Dauids krone*. Habimah besøget blev omtalt i *Jødisk Familieblad*, i et omfang som ingen andre gæstespil blev det. Det kan nok kun forstås som en de facto tilslutning til det synspunkt, at det hebraiske sprog var *det* jødiske nationalsprog set med menighedens øjne og ikke jiddish.

Habimah var grundlagt som et hebraisk teater i Moskva i 1917 ledet af Nakhum Zemach og fik hurtigt et stort ry som teater. I 1926 tog det på turne, bl.a. til USA, hvor det i 1927 blev splittet. Zemach og mange andre blev i USA, mens en gruppe i 1928 tog til Palæstina og grundlagde et nyt Habimah i Tel Aviv, som siden blev Israels nationalteater.⁴⁴

Povl Grossmann introducerede stykkerne, Habimah spillede i København, i *Jødisk Familieblad* og skrev bl.a.

“De danske Jøder er kendt for deres store Interesse for Teatrets Kunst, en Interesse, der i dette Tilfælde ogsaa omfatter Sproget og Racen. Vi imødeser derfor den sjældne Begivenhed med Forventning, i Forudfølelse af, at vi i “Casino” i de kommende Aftener vil faa den *store* Oplevelse, moderne Hebraisk udtalt paa den smukkeste mulige Maade, jødisk Aand omsat i Nutidens kunstneriske Form.”⁴⁵

Arrangementet med Habimah var sat i værk af Zionistforeningen. Til velkomsten sagde Joseph Nachemsohn, mangeårigt medlem af foreningens ledelse bl.a.: “Vi skylder *Habimah Tak for dens Arbejde og Propaganda i Zionismens Sag*.”

I 1932 havde *Mosaik Samfund* noget så usædvanligt som en annonce på jiddish. Den meddelte, at Håndværkerforeningen og Forældreforeningen havde inviteret berømte gæster til København, nemlig ‘Di vilners’. De ville den 22. og 28. januar 1933 i Casino opføre to stykker af J.L. Peretz, *Dray matones* [Tre gaver] og *Der meshugener batlen* [Den gale kabbalist] samt *Grine felder* [Grønne enge] af Peretz Hirschbein. Vilners bestod her af Sonja Alomis (1896-?) og Aleksander Asro (1888-1963).⁴⁶

Di vilners’ historie startede, da de tyske tropper i vinteren 1915 besatte Vilna og gav indbyggerne større frihed, end de havde kendt under russisk herredømme. På baggrund heraf dannedes en teaterforening, som bestod af medlemmer af Nachum Lipowskys Vilner yidishn teater og talrige andre skuespillere bl.a. fra Farband fun yidishe dramatishe artists. Medlemmer var bl.a. Aleksander Asro, Sonja Elmith (Alomis), Frieda Blumenthal, Josef Bulow, Leib Kadison, Josef Kamien, Judith Lares, Nachman Nachbush, Rachel-Dora Rivkina, Chaim Schneuir, Aliosho

Stein, Schalom Tanin, Frida Vitalina, Polia Walter. Den første forestilling fandt sted i Vilna den 8. februar 1916. Programmet var Schalom Asch' *Der landsmann* [Landsmanden] og Peretz Hirshbeins *In a fervorfene vinkel* [I et afsides hjørne].

Truppen gæstede Kovno, Łódź, Białystok og andre polske byer før den i september 1917 kom til Warszawa. Her stødte Abraham Morewski og Herz Grossbart til truppen. Truppen kom til at sætte en hel ny standard for jiddish teater, som flyttede det ind på den store europæiske scene. Truppen byggede videre på den russiske dramaturg Konstantin Stanislavskijs ideer. Flere af truppens medlemmer havde fået en professionel uddannelse, fx Asro ved Solowzow Teatret i Kiev, Morewski fra Petersborgs teaterskole og Judith Lares i Moskva.

De ville med Asros ord opbygge et nyt og ægte kunstnerisk teater, og de blev forbillede for flere af de jiddishe kunstteatre i 20'erne. 1921 drog truppen på Europa-turne, hvorfra nogle af de mest fremtrædende skuespillere ikke vendte tilbage til Vilna. I 1921-22 var truppen på gæstespil i Berlin. Allerede fra første opførelse begyndte Alomis, Asro, Blumenthal og Grossbart at optræde selvstændigt med oplæsninger og korte scener i tilknytning til opførslerne, noget som de senere kunne rejse rundt med. Herz Grossbart rejste hele verden rundt og holdt foredrag, i USA indspillede han 10 plader med sin foredragskunst.⁴⁷ I *Jødisk Familieblad* skrev en anmelder:

“disse Kunstnere spiller og fortolker deres Kunst i det Sprog, mange af os taler og forstaar, nemlig: Jiddisch, hvorfor Betingelserne er til Stede for at kunne faa det rette Udbytte af deres Spil, hvad man ikke kunde sige det samme om “Habimas”, da man ikke fuldt ud kunde følge med paa Grund af Sprogvanskeligheden.”⁴⁸

I anledning af ‘Di vilners’ besøg afholdt Hoivri hazoir en foredragsserie om jiddish teater af Samuel Beilin.⁴⁹ Forestillingerne med Alomis og Asro var en formidabel succes blandt de jødiske indvandrere, og allerede i marts 1933 kom de tilbage og gav nye forestillinger.

I december 1933 havde Zionstforeningen inviteret to medlemmer af Habimahs ensemble, Chawe Joelit og David Vardis, til at optræde i Casino. I januar 1934 kom Di vilners tilbage og gav to forestillinger med *Den røde Itzik* (middelaldertragedie overs. til jiddish), *Rachels rettergang med Gud* (Zweig oversat til jiddish), S. Anski: Scener fra *Der dibuk*, L. Tolstoy: *I Havnen*, Meylekh Ravitsch: *Ballade om Moderen til den faldne Soldat Nr. 1603* og Peretz Hirschbein: *De grønne Enge*.⁵⁰

I marts 1934 var det så igen David Vardi og Chawe Joelits tur til at give en forestilling i Casino. David Vardi (f. 1893-1973 opr. Rozenfeld) hørte oprindeligt til Habimah-truppen, mens den var i Moskva og var instruktør på en del af truppens stykker. I 1923 rejste han som én af de første Habimah-folk på turne over Letland, Litauen, Estland og endte i Palæstina. I 1924 tog han til USA. På denne turne optrådte han som regel alene. I 1925 opførte han sammen med andre Anskis *Der dibuk* på engelsk i New York og andre steder. I 1927 grundlagde han sammen med Chawe Joelit et jiddish teater kaldet Vardi-Joelit Teater-Studie, hvor det var jødiske arbejdere fra Newark, som spillede.⁵¹ I København spillede Vardi og Joelit både på hebraisk og jiddish og var inviteret af Jødisk Forældre Forening og Jødisk Folkeforening. Forestillingen blev annonceret på jiddish.⁵²

I april 1934 var den jødisk-amerikanske skuespiller Benny Adler i København og spille.⁵³ Benny Adler (f. 1886 i Rumænien) havde tilbagelagt en rejse som lignede mange andre ‘Vagabond Stars’. Han var blevet opdaget af omrejsende skuespillere som 13-årig og blev grebet af skuespillet. Som 15-årig begyndte han at deklamere på scener i London. Han tog videre til USA og blev som ganske ung professionel skuespiller og optrådte

i New York, Montreal og Chicago. I slutningen af tyverne spillede han i Wien og i Polen.⁵⁴ Den 21. april 1934 spillede han i Casino *Froy mentsh teyvl* [Fru menneske djævel] “med medvirken af de bedste stedlige kræfter”.⁵⁵ Benny Adler blev en succes og måtte gentage sin optræden den 10. maj. Her opførtes *Uriel Akosta*. “Efter den strålende kritik Sven Borberg gav første forestilling regner Folksfareyn og Hoivri Hazoir med udsolgte huse”. Borberg havde set første forestilling, men Benny Adler havde sat *Uriel Akosta* op på 14 dage. Og det kunne ses. Anmeldelsen i *Mosaik Samfund* var meget kritisk.⁵⁶

Både Vilners, Habimah og Benny Adler bragte nye opfattelser af jiddish teater til København. Den klassiske melodramatiske spillestil var under kritik. Den kommunistisk orienterede teatergruppe fra Jødisk Arbejder Kultur Forening (JAKF) begyndte fx at arbejde sammen med instruktøren Per Knutzon (1897-1948), som både instruerede det kommunistiske Revolutionært Teater og satte nogle af tidens mest omtalte moderne stykker af Kjeld Abell og Bert Brecht op. Det førte til indstudering af talekor og en længere serie ‘levende aviser’, dvs. en aktuel revypræget teaterfremstilling bygget op over avisens genrer.

Det aktuelle perspektiv kom også i fokus, da Jødisk Forening af 1930 fik en anmodning fra danske skuespillere og fra AOF om at opføre Ferdinands Bruckners skuespil *Racerne*, som handler om de daværende tilstande i Tyskland. Foreningen sagde ja, og stykket blev sat op på Casino den 17. februar 1935 med Anton Hansens dekorationer. Teatercensor J.C. Normann forbød *Racerne* til offentlig forevisning. Det var udæskende i forhold til Tyskland udtalte han til *Social-Demokraten*.⁵⁷

Benny Adler kom tilbage i august 1935. Sammen med Yidisher yugnt-teater opførte han den 25. august Strindbergs *Faderen* [Der foter]. Den havde faktisk været opført 3 gange før og fik en interessant anmeldelse af Samuel Beilin. Han skrev, at Adler gjorde den fine, afslebne, nordiske

ritmester til en oppustet russisk officer. “Det er ikke noget at vise os, som kender Strindberg.”⁵⁸ Det kan vel betragtes som et mål på den fremadskridende integration.

Chayele Grober fra Habimah optrådte i Odd Fellow Palæet den 10. november 1935. Beresowski, det jødiske kor Hasomirs dirigent, anmeldte hendes optræden overstrømmende.⁵⁹ Den 1. december var der koncert med Grober i Studenterforeningen, hvor 800 mennesker hørte hende synge og deklamere.⁶⁰ I april 1936 kom endnu en af Di vilners, nemlig Jacob Weislitz, på besøg. Han gav oplæsningsseancer den 18. og 25. april i Weinold. Men han blev en sådan succes, at han optrådte på IKORs bazar den 27., ved IKOR og JAKFs majfest 2. maj, i Jødisk Håndværkerforening 3. maj, for Zionisterforeningen, Hasomir, Foreningen af 1930 og Jødisk Ungdomsforening den 4. maj. Den 10. maj holdt IKOR, IKORs kvindeggruppe og JAKF festaften for Weislitz. Det blev en ren Weislitz-epidemi. Han gik herefter i gang med at indstudere Friedrich Wolffs skuespil *Professor Mamlock* “med de bedste kræfter”. Stykket blev opført den 17. maj i Borgernes Hus med amatører fra Yidisher yugnt-teater. Han havde selv oversat stykket til jiddish (med titlen *Di gele lote* [Den gule lap]) og spillede selv professor Mamlock. Abram Krotoschinsky anmeldte stykket overstrømmende.⁶¹

Knap var Weislitz rejst, før to kendte jødiske skuespillere kom til København, nemlig brødrene Rudolf Zaslavski og Shloyme Naumov. Zaslavski (f. 1886) og Naumov (f. 1898) var oprindelig fra Ukraine. De havde begge en lang erfaring som omflakkende skuespillere. Zaslavski havde således spillet med Ida Kaminska, én af de største jiddishe stjerner nogen sinde. Han udvandrede i tyverne til Sydamerika, hvor han optrådte i Argentina og Brasilien. I 1933 kom han tilbage til Europa og dannede par med sin bror Shloyme Naumov.⁶² De optrådte den 21. juli 1936 i HK-bygningen i Studiestræde. De spillede i første afdeling uddrag af Sholem

Aleykhems *Tevye der milkhiger* [Mælkemanden Tevye], fragmenter af Peretz og Nadir, en scene af Israel Joshua Singers *Joshe Kalb*, i anden afdeling jiddishe folkesange og khasidiske sange og i tredje afdeling jødiske musikbilleder, bl.a. jødisk jazz. De blev her nogle måneder og satte bl.a. *Tevye der milkhiger* op den 23. august med danske amatører og begge brødrene. I september stødte Nusia (eller Nucia) Gold til dem, og hun afholdt oplæsningsaftener. Den 20. september spillede de alle tre Tolstojs *Kreutzer Sonata* på jiddish (*Libe ohn frayndshaft* [Kærlighed uden venskab]). Rudolf Zaslowski ville sætte Sholem Aleykhems *Den store gevinst* op under titlen *200.000*. Desværre blev han syg, og stykket blev ikke til noget. I begyndelsen af november rejste han, men Nusia Gold og Shloyme Naumov instruerede og spillede den 15. november i Borgernes Hus *Yoshke der shdot klezmer* [Bymusikanten Joshke], en tragikomedie af Ossip Dimov. Der medvirkede 20 personer. Samuel Beilin anmeldte stykket (hvor i øvrigt hans ene søn, Jacob, spillede med) meget fint. I begyndelsen af december rejste også de videre. Men først holdt Nusia Gold en oplæsningsaften den 9. december i Empiresalen på Blegdamsvej. Hun læste værker af Avrom Reyzen, Richarik, Bialik, Olgin, Moyshe Nadir og Itzig Fefer og “vor egen begavede og afholdte Digter, *Ritterband*, af hvilken der bl.a. reciteres: “*Der Schuster*”.”⁶³

Et andet stort gæstespil i København var Di vilner-skuespilleren Herz Grossbart. Han havde rendyrket en art kunstnerisk foredrag, som var en stor succes. Han kaldte dem for ‘ordkoncerter’. Også i København var de en succes. Han blev her fra april til september 1937 og gav 8 ordkoncerter. Bl.a. optrådte han på Skandinavisk Jødisk Ungdoms Forbunds 17. kongres den 28. juli ved en festbanket sammen med Børge Rosenbaum.⁶⁴ I oktober kom de to Di vilner-skuespillere Semmy Weinstok og Lola Silbermann. De blev i København til december 1937. Hvad Zaslowski ikke fik gennemført, gjorde Semmy Weinstok, nemlig at sætte Sholem Aleykhems *200.000* op sammen med foreningen Zukunft. Abram Krotoschinsky anmeldte stykket i *Jødisk Ugeblad* og skrev, at det ikke blev noget gennembrud, men Lola Silberman lyste som en brillant.⁶⁵ I begyndelsen af 1938 var de to polsk-jødiske skuespillere Mila Weislitz og Moszek Potaschinsky i byen. De blev her i næsten 4 måneder og optrådte med oplæsninger i flere af de jødiske foreninger og satte Gottesfelds *Parnus* [Livsgrundlag] op. De optrådte både sammen med Børge Rosenbaum og Abram Krakowski.⁶⁶ I efteråret 1938 kom de tilbage og gav en række nye oplæsningsaftener. I marts 1939 kom Shloyme Naumov og i juni Herz Grossbart på kort besøg. Men herefter var det slut med gæstespillene.

3. PERIODE 1927-39

REGISTRANT

Oplysningerne kommer i denne rækkefølge:

Titel, forfatter. Trup/instruktør/teatersal/dato

137. *Yom hakhupeh [Bryllupsdagen]* af Joseph Brody.
Idisher handverker-fereyn in Kopenhagen/A. Timianov/ Rantzausgade
58/12.3.1927

12.3.27 opfører Håndværkerforeningen *Bryllupsdagen* som andet gæstespil med skuespilleren Adolf Temianov i en tætpakket sal i Rantzausgade. Hr. Temianov er velkendt. For 10 år siden optrådte han i København på det jiddishe teater. Er på europaturne og vil blive i København nogle måneder. Han var usædvanlig god. Udsøgt var også new yorke-ren Gitele Lifshits.

Kopenhagener tribune 1, 15.3.27.

138. *Tsurik tsum folk [Tilbage til folket]* af Shmuel Deyksel.
Idisher handverker-fereyn in Kopenhagen/A. Timianov/??/?? efter
15.4.1927

Teaterforestilling. *Tsurik tsum folk* med Temianov. Han har 25 års jubilæum i maj.

Kopenhagener tribune 3, 15.4.27.

139. *Timianovs 25 års jubilæum*
Idisher handverker-fereyn in Kopenhagen/A. Timianov/??/7.5.27

Håndværkerforeningen fejrer Temianovs 25 års jubilæum 7.5.27. Han har spillet i hele verden.

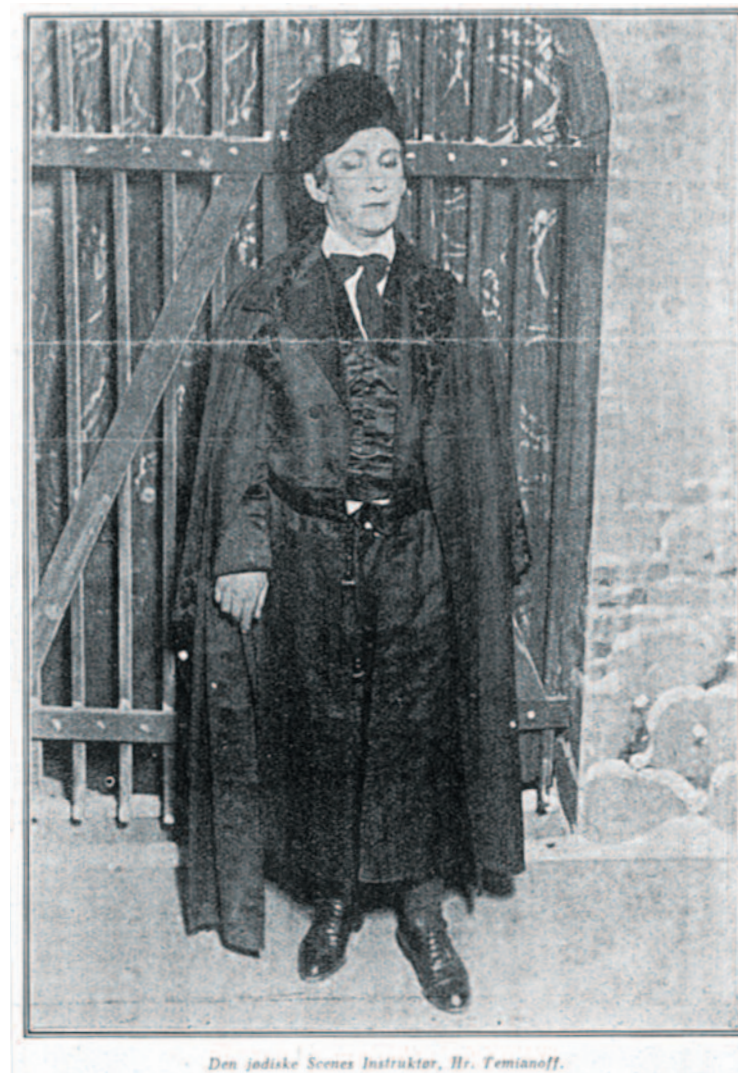
Kopenhagener tribune 4, 1.5.27

140. *Der dibuk* [*Dæmonen*] af An-ski.

Diletantforeningen/A. Timianov/??/før 28.12.1927

P.Welner: Jødisk Teater i København. *Social-Demokraten* 28.12.27.

Mosaisk Samfund 7.1.28, forts. 21.1.28 og 4.2.28.

Vore Damer 22.2.1928

141. *Mirele efros. Et Livsbillede* af Jacob Gordin

Jødisk Dramatisk Klub/??/Gimles Teatersal, Grundtvigsvej 14/14.3.1928

Jødisk Dramatisk Klub
opfører
MIRELE EFROS
ET LIVSBILLEDE
(Skuespil i 4 Akter af J. Gordin)
den 14. Marts Kl. 7½ pr. i
Gimles Teatersal,
Grundtvigsvej 14.
(Linie 1 og 17 ad Gl. Kongevej til Henrik Steffensvej).

Billetter à 1,50 og 2 Kr. samt reserverede Pladser à 2,50 faas hos følgende af Klubbens Medlemmer:

Froken S. Bresky	Telf. Byen 1508 u
— Edith Fischer	Byen 4491
— Helene Polack	Vester 1669 y
— Annie Ritz	Byen 2266 y
— Henriette Staropolsky ...	Byen 2257 y

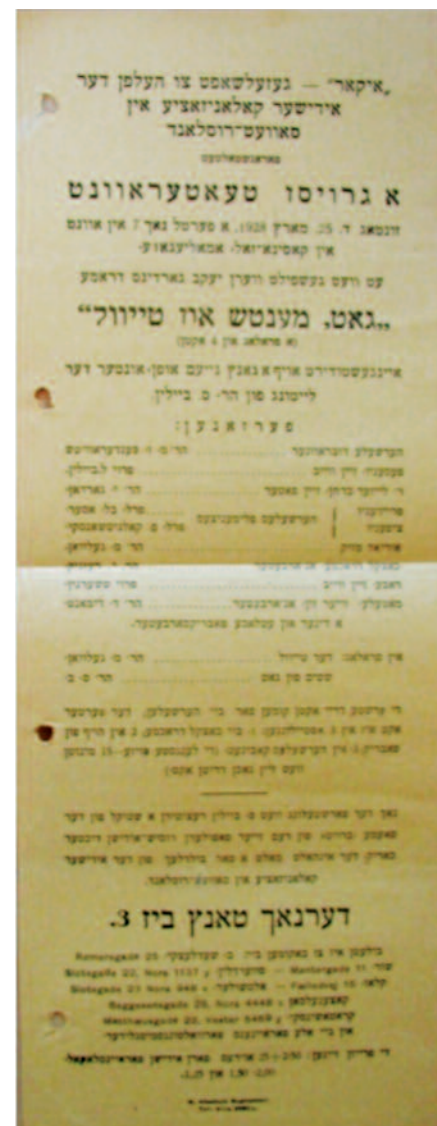
Efter Forestillingen Bal til Kl. 2

— Intet Billetsalg ved Indgangen —

UDGIVET AF J. GORDIN

KØBENHAVN 1928

3. periode 1927-1939

143. *Den gerrige* (på jiddish) af Jean-Baptiste Molière.
Haandværkerforeningen/??/Casino/27.1.1929

Haandværkerforeningen
har 15 Aars Jubilæum
6.1.29 med Middag i Lo-
kalet. 27.1.29 opføres der-
for i Casino Molières *Den*
Gerrige paa jiddisch.
Jodisk Familieblad 8,
1.1.29.

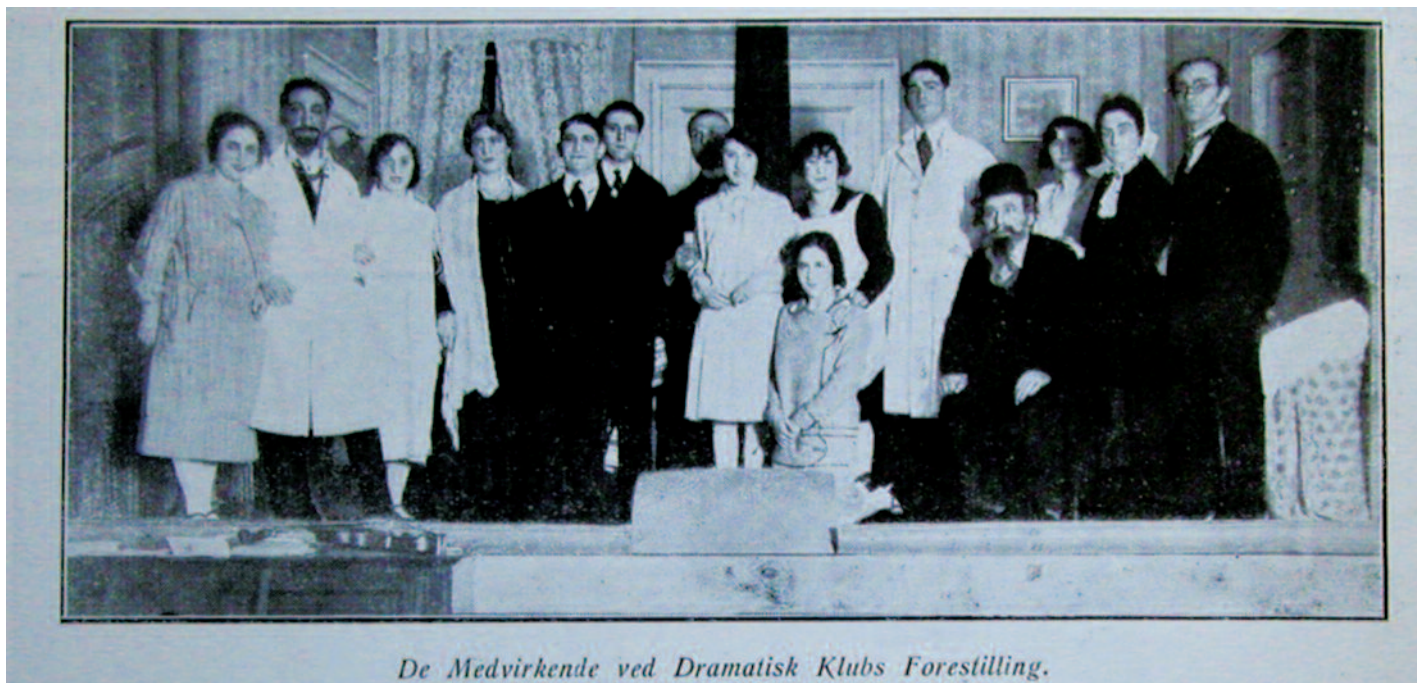

144. *Di emmeshe kraft* [*Den sande kraft*] af Jacob Gordin

Jødisk dramatisk Klub/Louis Halberstadt/Gimles Teatersal/10.4.1929

Jødisk Dramatisk Klub består af 8-9 Damer, der hvert Aar allierer sig med en hel del unge Damer og Herrer. I fjor satte de Gordins Mirele Efros op. I år vil de spille Gordins Den sande Styrke (Die emmeshe Kraft) 10.4.29 i Gimles Teatersal. Biletter købes hos Medlemmerne Frk. S. Bresky, Frk. E. Fischer, Frk H. Staropolsky. Hr. Butinskys Orkester vil spille op til Bal bagefter. *Jødisk Familieblad* 14, 1.4.29.

I *Jødisk Familieblad* 16, 1.5.29: Medvirkende i Gordins der emeshe kraft var: Sonja Bresky, Edith Fischer og Edelsteen. Herrerne var: Besjakow, Gelwan og Smaalann "tre flinke Skuespillere med Energi og Temperament". Indstudering: Louis Halberstadt. Det fremgår ikke om stykket blev spillet dansk eller på jiddish. Den Besjakow, som nævnes er Sam Besekow (nr. 2 fv.).

Jødisk Familieblad 16/1.5.1929

D7. JUrevy 1929

Jødisk Ungdom lavede i 1929 revy, som Mosaisk Ungdomsklub havde gjort det i 1907.

Jødisk Familieblad 16/1.5.1929

145. *Der alter un der nayer dor* [*Den gamle og den nye generation*] af Felix Breschel.

Hakoah/ Isak Resnik m. indlagte brydekampe tilrettelagt af Meyer Rudaizky/ Håndværkerforeningens store sal/29.9.29

I anledning af Hakoahs 5 års Jubilæum arrangerer Foreningen en Teaterforestilling med Bal, 29.9..29 i Haandværkerforeningens store Sal.

Der opføres *Den gamle og den nye Generation* af Felix Breschel, sat i Scene af Isak Resnik. I Stykket er indlagt Brydekampe, som er tilrettelagt af Meyer Rudaizky.

JF 1, 15.9.29

D8. *Gæld*

Haandværkerforeningen/Walther Weisdorff/Casinos lille sal/10.11.1929

Jødisk Familieblad 6, 1.12.29. Det fremgår ikke om stykket er på dansk eller jiddish.

Jødisk Teaterforening
Denne nye Forening afholder sin første Forestilling 21.4.30 i Folkets Hus,
Enghavevej. Der opføres Aschs *For vores tro*.
Jødisk Familieblad 15, 15.4.30

H2. *Golem* [Et kunstigt menneske] af Leivick,

H3. *Dibbuk* [Dæmon] Khaym N. Bialik og

H4. *Davids Krone* af Calderon

Habimah/I.B. Wachtangov/Casino/22.-24.10.1930

Habimahs besøg i København 1930 satte menighedens blad *Jødisk Familieblad* (3, 15.10.30) på den anden ende. I nr. 4, 1.11.30 hed det: "*Ankomsten blev en festlig Optakt* til hele den uforglemmelige *Habimah*-Uge. Der var mødt hen ved 1000 Mennesker paa Perron Nr. 4 paa Hovedbanegaarden for at tage imod Kunstnerne, der kom Onsdag Morgen Kl. 8,23 fra Sverige. "*Hasomir*" sang under Leelse af Hr. Beresowsky Nationalsangen "*Hatikvoh*", og Hr Grosserer B. Slor tilraabte de ankommende Gæster med et "*meworchim haboîm!*" Derefter blev der raabt "*Hedad*" (Hurra) [...]

Eftermiddagsbladene bragte lange *Interview's* med Madame Rowina. Desværre fulde af Fejl og Misforstaaelser. Særlig *Berlingske Tidendes* unge Medarbejder havde været uheldig. Han havde forstaaet, at de var paa en Tourné til *alle* Skandinaviens større Byer, og at de spillede paa – *Jiddisch!*!"

Habimahskuespilleren Hannah Rowina i centrum

147. *A gast fun yener velt* [*En gæst fra den anden verden*] af J.D. Berkovitz.
 Idisher teater-fareyn in Kopenhagen/S. Beilin/Folkets Hus, Enghavevej/
 30.11.30

Der yidisher teater-fareyn/Hr. Temianov/Casino/29.3.1931

149. *Naftoli Herts af Jacob Gordin.*

Yidisher teater-fareyn in Kopenhagen/??/Folkets Hus, Enghavevej/3.5.1931

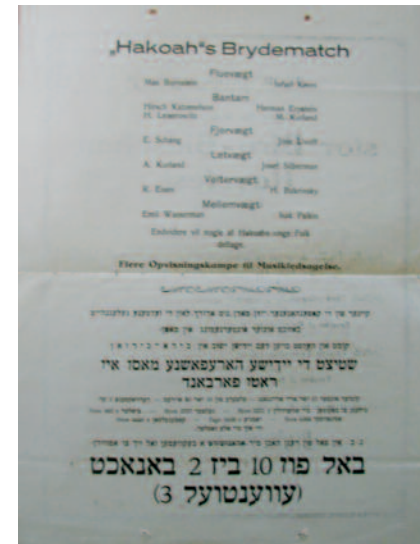
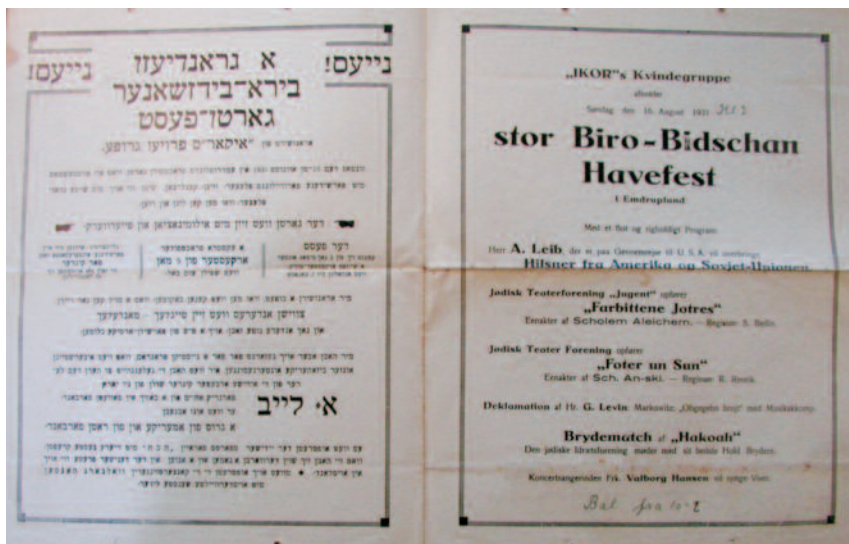
Overskuddet fra denne teateraften går til de nødlidende jødiske børn i de jødiske skoler i Polen.

150. *Farbittene jotres* [Forvekslinger] af Sholem Aleykhem og

151. *Foter un zun* [Fader og søn] af Sh. An-ski.

Teater-fareyn "Yugnt" og Der yidisher teater-fareyn/S. Beilin og R. Reznik/Emdruplund/16.8.1931

"IKOR"s Kvindegruppe afholder stor Biro-Bidschan Havefest i Emdruplund med teater (Teater-fareyn "Yugnt" og Der yidisher teater-fareyn) og brydning (Hakoah).

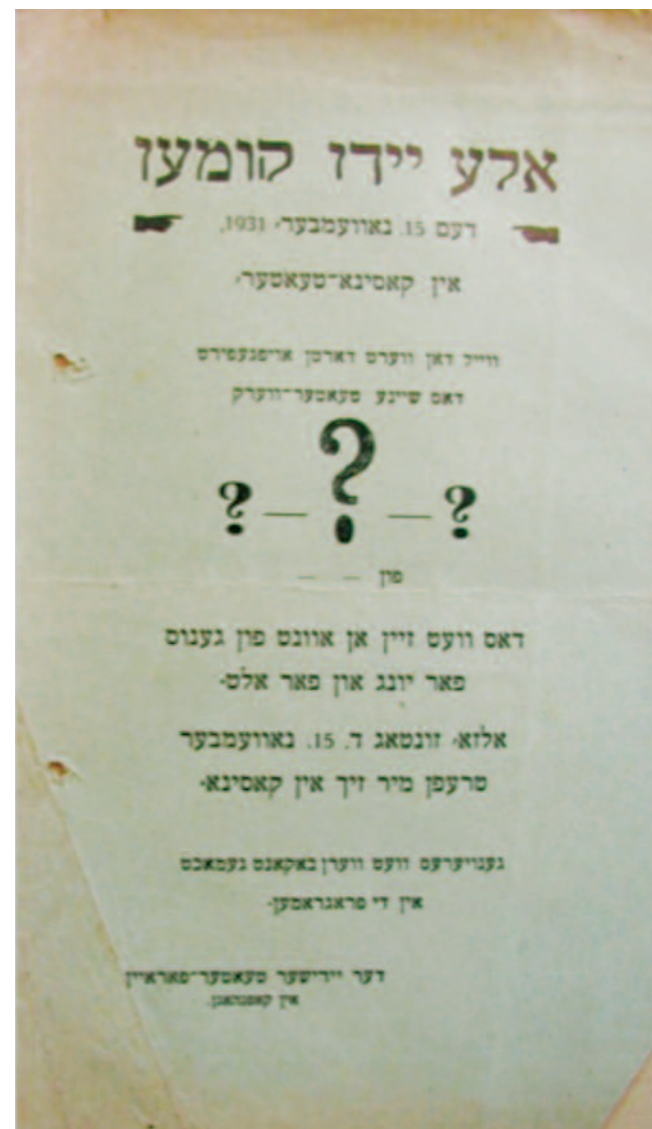

152. *Kidush hashem* [*Helliget være navnet*] af Schalom Asch.
Timianov/Casino, lille sal/13.9.31

Det er usikkert om denne forestilling med Timianov blev til noget. *Jødisk Familieblad* 13, 1.8.31 skriver at “Den kendte jødiske Skuespiller *A. Temjanow* opholder sig atter i København og planlægger en Række Forestillinger i den kommende Vintersæson. Hr. Temjanow agter at opføre nogle af de mest kendte og bedste Teaterstykker, der er skrevet paa Jiddisch, og vil saaledes begynde med “Kiddusch Haschem” af Forfatteren *Scholem Asch*. Skuspillet, som vi i vort næste Numer vil omtale nærmere vil blive opført den 13. September i *Casinos lille Teater*.” Titlen betyder ‘helliget være navnet’, hvor navnet er guds navn, som jøder ikke må udtale.

153. ??
Der yidisher teater-fareyn/??/Casino/15.11.1931

Løbesedlen annoncerer, at Den jødiske Teater-Forening vil opføre et stykke i Casino den 15. november 1931, men ikke hvilket stykke.

154. *Mirele efros* af Jacob Gordin

Jødisk Dramatisk Klub/Louis Halberstadt/??/Efter 8.4.1932

Mosaisk Samfund 8.4.32

155. *Motke Ganef* [*Tyven Motke*] af Schalom Asch.

Der yidisher teater-fareyn/Casino/8.5.1932

Jødisk Teaterforening opfører 8.5.32 i Casino Scholem Aschs 'Tyven Motke'. Derefter Bal til Jazzband.

Mosaik Samfund 29.4.32

156. *Fun'm fayer* [*Fra ilden*] af Shmuel Deyksel.

IKOR's teater grupe/R. Reznik/ Griffenfeldtsgade 7/15.1.1933

I anledning af Di yidishe arbeter leze-zal's 25 års jubilæum. Det er Bunds arbejderlæsesal for alle, som har skiftet navn. Prologen var af den kendte østrigske forfatter Ziskin Ljew, mens IKOR's teatergruppe opførte enakteren *Fra ilden*.

157. *Dray matones* [*De tre gaver*] af J.L. Peretz,

158. *Der meshugener batlen* [*Den gale kabalist*] af J.L. Peretz og

159. *Grine felder* [*Grønne enge*] af Peretz Hirshbein.

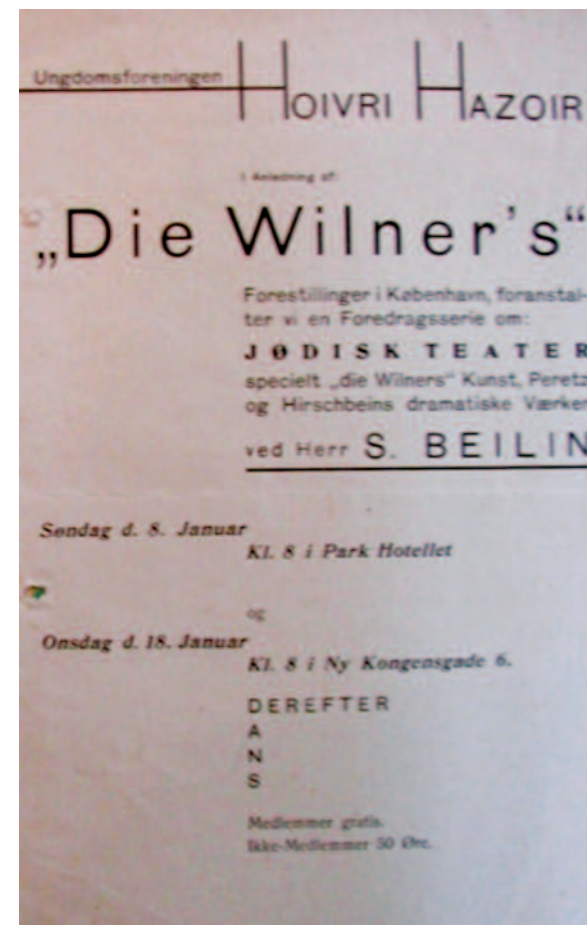
Yidisher handverker-fareyn og Yidisher eltern-fareyn/Di vilners: Sonja Alomis og Aleksandr Asro/Casinos lille sal/22.1.1933

160. *Di mekubolim* [Kabalisterne] af J.L. Peretz,
 161. *In keller* [I kælderen] af Peretz Hirschbein og
 162. *Ja khasene hobn, oder nit khasene hobn?* [Skal vi gifte os, eller skal vi ikke gifte os?] af J. Trunkeler.

Yidisher handwerker-fareyn og Yidisher eltern-fareyn/Di vilners: Sonja Alomis og Aleksandr Asro/Casinos lille sal/28.1.1933.

22.1.33 optræder Di Wilner i Casino. En trup stiftet af Peretz Hirschbein i 1916. "Disse Kunstnere spiller og fortolker deres Kunst i det Sprog, mange af os taler og forstaar, nemlig: Jiddisch, hvorfor Betingelserne er til Stede for at kunne faa det rette Udbytte af deres Spil, hvad man ikke kunde sige det samme om "Habimas", da man ikke fuldt ud kunde følge med paa Grund af Sprogvanskeligheden." *Jødisk Familieblad* 1.1.33. I anledning af Di Vilners besøg afholder Hoivri hazoir en Foredragsserie om jiddish Teater ved S. Beilin. Første gang 8.1.33 i Park Hotel, derefter dans. Næste gang 18.1.33 i Ny Kongensgade. *Mosaik Samfund* 6.1.33.

29.1.33 Afskedsfest for Vilners med Hasomir koret, Simma Korzen, Charles Senderowitz. Mosaik Samfund 28.1.33

163. *Di eybige mame* [*Den evige moder*] af Lisa Lebrowskaja.

Jacob Adler/ Folkets Hus Enghavevej/19.2.33

Adlerfiasco, Landevejskomedie, fjællebodsdramatik,. skrev anmelderne om *Den evige moder* i *Politiken*, *Social-Demokraten* og *Aftenbladet*

20.2.33. Stykket var forfattet af en af truppens medlemmer Lisa Lebrowskaja. *Social-Demokraten* skrev: "Publikum var højlydt tilfreds med de skrappe Optrin, mest formodentlig fordi de foregik paa Jiddisch. Der paatænkes en offentlig Forestilling. Den vil dog ikke kunne interessere. *Aftenbladet* skrev: "Jødekomedie er jo noget for sig, der ikke kan maales med almindelig vesteuropæisk Alenmaal."

164. ??

Di vilners: Sonja Alomis og Aleksandr Asro/Casino, lille sal/23.2.1933

165. ??

Di vilners: Sonja Alomis og Aleksandr Asro/Foreningen Jeschurun/
1.3.1933

166. *Di goldene kayt* [*Den gyldne kæde*] af J.L. Peretz,

167. *Der meshugener batlen* [*Den gale kabalist*] af J.L. Peretz og

168. *Skinsyge*, sidste akt af Mikhail Artsibashevs drama

Di vilners: Sonja Alomis og Aleksandr Asro/Casino, lille sal/4.3.1933

169. *Habima: Chawe Joelith og David Vardi*

Dansk Zionistforening/Casino, lille sal/30.12.1933

“et egenartet og indholdsrigt Program paa jiddisch og hebraisk. I Programmet bl.a. Typer og Billeder fra den 18. Zionistkongres (Leo Motzkin, Jabotinsky, Nokhum Sokolov, Kh. N. Bialik o.a.). Uddrag af Habima's Repertoire: “Dibbuk”, “Den evige Jøde” o.a.

Annonce på jiddish for Zionistforeningen og for Hamibahs optræden.
Mosaik samfund 29.12.33

170. *Den røde Itzik* (middelaldertragedie oversat til jiddish).

171. *Rachels rettergang med Gud* (Stefan Zweig oversat til jiddish).

172. *Humoresker*.

Håndværkerforeningen/Di vilners: Sonja Alomis og Alexandr Asro/
Casino/14.1.1934

De to berømte
Kunstnere og Medspillere
af
„Habima“

Chawe Joelith og David Vardi
er paa deres Europaturné, for deres Hjemrejse til Palæstina, nu kommet til København.
Lørdag den 30. December 1933, Kl. 8⁰⁰ afholder vi en
Teateraften
i Casinos Lille Teatersal, Amaliegade,
hvor vore ærede Gæster har indvilliget i at optræde, denne ene Gang
med et egenartet og indholdsrigt Program paa
jiddisch og hebraisk.

I PROGRAMMET bl.a. Typer og Billeder fra den 18. Zionistkongres
(Leo Motzkin, Jabotinsky, Nokhum Sokolov, Ch. N. Bialik o. a.)
Uddrag af Habima's Repertoire: „Dibbuk“, „Den evige Jøde“ o. a.

Chawe Joelith er en ejendommelig Fortolkende af saavel den klassiske som den
moderne jiddische og hebraiske Poesi.

David Vardi er en guldgrube af Humør og Improvisation.

De to Kunstnere har faaet den største Anerkendelse af jiddische og hebraiske Kritiker
i Amerika, Europa og Palæstina.

Ch. N. Bialik: Den evige Jøde af forskellige Typer paa 1000 Aars Jiddisch og Hebr.	Maxime Gorki: David Vardi er en uddannet Kunstner og en oplysnings- begæret Kunstner.
S. Niger: Den røde Itzik — et skildring af en evigtig Spørgsmaal og Kamp — der har og har paa Vardi-Joeliths Aftener.	David Friedlander: David Vardi er den største Kunstner-Improvisator paa 1000 Aars Jiddisch.

Ingen maa foragte denne sjældne Løjlighed til at se og høre
de to Kunstnere ved deres eneste Optræden her.

DANSK ZIONISTFORENING

Billetter a Kr. 3.00 — 2.50 — 2.00 og 1.50 kan bestilles
Gammelt Børn 1.00 — Gammelt Børn 0.50 — Børn, Ungdom og 18 — Børn 0.25 — Børn 0.10 — Børn 0.05

Adresse: Teater, 1111

173. Scener fra *Dibuk* [Dæmon] af Sh. An-ski.

174. *I Havnen* af L. Tolstoj.

175. *Ballade om Moderen til den faldne Soldat Nr. 1603* af M. Ravitsch.

176. *De grønne Enge* af Peretz Hirschbein.

Di vilners: Sonja
Alomis og Alexan-
der Asro/Haand-
værkerforeningen
[et lokale]/27.1.1934

Mosaik Samfund 26.1.1934

177. *Gei sei a Naawi un treff* [Gå vær en profet og gæt] af J.D. Berkowitz.
 178. *Sir John* af Leib Halpern.
 179. *Di muter fun Meichiach* [Messias' moder] (fun *Eybigen id* [Den evige jøde]) af D. Pinski.
 180. *Naach Kwure* [Endnu en begravelse] af J.L. Peretz, og
 181. Herr Vardis berømte improvisationer m.m.

Yidisher eltern-farayn og Yidisher folks-farayn/Habimah: Chawe Joelit og David Vardi/Casino, lille sal/4.3.1934

På gennemrejse fra England vil de to store jødiske kunstnere Vardi og Joelit give endnu en Teateraften, som finder Sted Søndag den 4. Marts kl. 20,30 pr. i Casinos lille Teater, Amaliegade. *Jodisk Familieblad* 6/1934.

Gei sei a Naawi un treff er skrevet med et dansk å (aa) i novi (profet)..
Naach Kwure har igen et dansk å (aa) i nokh (endnu). Det var ret almindeligt at transkribere jiddish med danske vokaler. Således kunne navnet Moyshe blive til Møjsche.

אידשער עלטערן-פאראיין — קאפנהאגן — אידשער פאלקס-פאראיין

חווה יואלית און דוד ורדי נאך איינמאל!

די צוויי גרויסע בארימטע קינסטלער און מיטגלידער פון „הבימה“ וועלן אויף זייער צוריקרייזע פון איינגלאנד אויפטרעטן ביי אונז אנאיינציקן מאל

זונטאג ד. 4 מארט 1934 האלב 9 א זינגער פון אין Casinos lille Teater, Amaliegade

מיט א גאנץ נייעם טעאטער-פראגראם! צום ערשטן מאל אין קאפנהאגן!

סוועט דורכגעפירט ווערן:	איסראוויאציעס פון דוד ורדי אט די מאנופעסטאלע פערזאנען וועלכע ורדי פירט ארויס פאר דעם מובילקום אויף א קינסטלעריש מיסטערהאפטן אופן וואס האט גוט קיין גלייכן אין דער טעאטער-קינסט	סער דזשאן פון משה לייב האלפערן.
גיי זיי א נביא און טרעף פון י. בערקאוויטש אקמעדע אין 1 אקט	די מוטער פון משיח פון אייביקן אידן. דוד פינסקי. (פון הבימה רעפערטואר)	נאך קבורה פון י. ל. פריי.
קאפיטלעך פון ישעיהו. תהילים און שיר השירים.		גענדן.
		סליחות. א מאסן בילד.

Sondag d. 4. Marts 1934 Kl. 8 1/2 i Casinos lille Teater: **Vardi - Joelit - Aften.**

קיין איין קאפנהאגנער איר מאר גוט דורכלאזן די איינציקע געזעענהייט צו זען די צוויי גרויסע קינסטלער אין דער גרויסער פראגראם

בילדען גוט פריי קר. 1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 8 - 9 - 10 - 11 - 12 - 13 - 14 - 15 - 16 - 17 - 18 - 19 - 20 - 21 - 22 - 23 - 24 - 25 - 26 - 27 - 28 - 29 - 30 - 31 - 32 - 33 - 34 - 35 - 36 - 37 - 38 - 39 - 40 - 41 - 42 - 43 - 44 - 45 - 46 - 47 - 48 - 49 - 50 - 51 - 52 - 53 - 54 - 55 - 56 - 57 - 58 - 59 - 60 - 61 - 62 - 63 - 64 - 65 - 66 - 67 - 68 - 69 - 70 - 71 - 72 - 73 - 74 - 75 - 76 - 77 - 78 - 79 - 80 - 81 - 82 - 83 - 84 - 85 - 86 - 87 - 88 - 89 - 90 - 91 - 92 - 93 - 94 - 95 - 96 - 97 - 98 - 99 - 100 - 101 - 102 - 103 - 104 - 105 - 106 - 107 - 108 - 109 - 110 - 111 - 112 - 113 - 114 - 115 - 116 - 117 - 118 - 119 - 120 - 121 - 122 - 123 - 124 - 125 - 126 - 127 - 128 - 129 - 130 - 131 - 132 - 133 - 134 - 135 - 136 - 137 - 138 - 139 - 140 - 141 - 142 - 143 - 144 - 145 - 146 - 147 - 148 - 149 - 150 - 151 - 152 - 153 - 154 - 155 - 156 - 157 - 158 - 159 - 160 - 161 - 162 - 163 - 164 - 165 - 166 - 167 - 168 - 169 - 170 - 171 - 172 - 173 - 174 - 175 - 176 - 177 - 178 - 179 - 180 - 181 - 182 - 183 - 184 - 185 - 186 - 187 - 188 - 189 - 190 - 191 - 192 - 193 - 194 - 195 - 196 - 197 - 198 - 199 - 200 - 201 - 202 - 203 - 204 - 205 - 206 - 207 - 208 - 209 - 210 - 211 - 212 - 213 - 214 - 215 - 216 - 217 - 218 - 219 - 220 - 221 - 222 - 223 - 224 - 225 - 226 - 227 - 228 - 229 - 230 - 231 - 232 - 233 - 234 - 235 - 236 - 237 - 238 - 239 - 240 - 241 - 242 - 243 - 244 - 245 - 246 - 247 - 248 - 249 - 250 - 251 - 252 - 253 - 254 - 255 - 256 - 257 - 258 - 259 - 260 - 261 - 262 - 263 - 264 - 265 - 266 - 267 - 268 - 269 - 270 - 271 - 272 - 273 - 274 - 275 - 276 - 277 - 278 - 279 - 280 - 281 - 282 - 283 - 284 - 285 - 286 - 287 - 288 - 289 - 290 - 291 - 292 - 293 - 294 - 295 - 296 - 297 - 298 - 299 - 300 - 301 - 302 - 303 - 304 - 305 - 306 - 307 - 308 - 309 - 310 - 311 - 312 - 313 - 314 - 315 - 316 - 317 - 318 - 319 - 320 - 321 - 322 - 323 - 324 - 325 - 326 - 327 - 328 - 329 - 330 - 331 - 332 - 333 - 334 - 335 - 336 - 337 - 338 - 339 - 340 - 341 - 342 - 343 - 344 - 345 - 346 - 347 - 348 - 349 - 350 - 351 - 352 - 353 - 354 - 355 - 356 - 357 - 358 - 359 - 360 - 361 - 362 - 363 - 364 - 365 - 366 - 367 - 368 - 369 - 370 - 371 - 372 - 373 - 374 - 375 - 376 - 377 - 378 - 379 - 380 - 381 - 382 - 383 - 384 - 385 - 386 - 387 - 388 - 389 - 390 - 391 - 392 - 393 - 394 - 395 - 396 - 397 - 398 - 399 - 400 - 401 - 402 - 403 - 404 - 405 - 406 - 407 - 408 - 409 - 410 - 411 - 412 - 413 - 414 - 415 - 416 - 417 - 418 - 419 - 420 - 421 - 422 - 423 - 424 - 425 - 426 - 427 - 428 - 429 - 430 - 431 - 432 - 433 - 434 - 435 - 436 - 437 - 438 - 439 - 440 - 441 - 442 - 443 - 444 - 445 - 446 - 447 - 448 - 449 - 450 - 451 - 452 - 453 - 454 - 455 - 456 - 457 - 458 - 459 - 460 - 461 - 462 - 463 - 464 - 465 - 466 - 467 - 468 - 469 - 470 - 471 - 472 - 473 - 474 - 475 - 476 - 477 - 478 - 479 - 480 - 481 - 482 - 483 - 484 - 485 - 486 - 487 - 488 - 489 - 490 - 491 - 492 - 493 - 494 - 495 - 496 - 497 - 498 - 499 - 500 - 501 - 502 - 503 - 504 - 505 - 506 - 507 - 508 - 509 - 510 - 511 - 512 - 513 - 514 - 515 - 516 - 517 - 518 - 519 - 520 - 521 - 522 - 523 - 524 - 525 - 526 - 527 - 528 - 529 - 530 - 531 - 532 - 533 - 534 - 535 - 536 - 537 - 538 - 539 - 540 - 541 - 542 - 543 - 544 - 545 - 546 - 547 - 548 - 549 - 550 - 551 - 552 - 553 - 554 - 555 - 556 - 557 - 558 - 559 - 560 - 561 - 562 - 563 - 564 - 565 - 566 - 567 - 568 - 569 - 570 - 571 - 572 - 573 - 574 - 575 - 576 - 577 - 578 - 579 - 580 - 581 - 582 - 583 - 584 - 585 - 586 - 587 - 588 - 589 - 590 - 591 - 592 - 593 - 594 - 595 - 596 - 597 - 598 - 599 - 600 - 601 - 602 - 603 - 604 - 605 - 606 - 607 - 608 - 609 - 610 - 611 - 612 - 613 - 614 - 615 - 616 - 617 - 618 - 619 - 620 - 621 - 622 - 623 - 624 - 625 - 626 - 627 - 628 - 629 - 630 - 631 - 632 - 633 - 634 - 635 - 636 - 637 - 638 - 639 - 640 - 641 - 642 - 643 - 644 - 645 - 646 - 647 - 648 - 649 - 650 - 651 - 652 - 653 - 654 - 655 - 656 - 657 - 658 - 659 - 660 - 661 - 662 - 663 - 664 - 665 - 666 - 667 - 668 - 669 - 670 - 671 - 672 - 673 - 674 - 675 - 676 - 677 - 678 - 679 - 680 - 681 - 682 - 683 - 684 - 685 - 686 - 687 - 688 - 689 - 690 - 691 - 692 - 693 - 694 - 695 - 696 - 697 - 698 - 699 - 700 - 701 - 702 - 703 - 704 - 705 - 706 - 707 - 708 - 709 - 710 - 711 - 712 - 713 - 714 - 715 - 716 - 717 - 718 - 719 - 720 - 721 - 722 - 723 - 724 - 725 - 726 - 727 - 728 - 729 - 730 - 731 - 732 - 733 - 734 - 735 - 736 - 737 - 738 - 739 - 740 - 741 - 742 - 743 - 744 - 745 - 746 - 747 - 748 - 749 - 750 - 751 - 752 - 753 - 754 - 755 - 756 - 757 - 758 - 759 - 760 - 761 - 762 - 763 - 764 - 765 - 766 - 767 - 768 - 769 - 770 - 771 - 772 - 773 - 774 - 775 - 776 - 777 - 778 - 779 - 780 - 781 - 782 - 783 - 784 - 785 - 786 - 787 - 788 - 789 - 790 - 791 - 792 - 793 - 794 - 795 - 796 - 797 - 798 - 799 - 800 - 801 - 802 - 803 - 804 - 805 - 806 - 807 - 808 - 809 - 810 - 811 - 812 - 813 - 814 - 815 - 816 - 817 - 818 - 819 - 820 - 821 - 822 - 823 - 824 - 825 - 826 - 827 - 828 - 829 - 830 - 831 - 832 - 833 - 834 - 835 - 836 - 837 - 838 - 839 - 840 - 841 - 842 - 843 - 844 - 845 - 846 - 847 - 848 - 849 - 850 - 851 - 852 - 853 - 854 - 855 - 856 - 857 - 858 - 859 - 860 - 861 - 862 - 863 - 864 - 865 - 866 - 867 - 868 - 869 - 870 - 871 - 872 - 873 - 874 - 875 - 876 - 877 - 878 - 879 - 880 - 881 - 882 - 883 - 884 - 885 - 886 - 887 - 888 - 889 - 890 - 891 - 892 - 893 - 894 - 895 - 896 - 897 - 898 - 899 - 900 - 901 - 902 - 903 - 904 - 905 - 906 - 907 - 908 - 909 - 910 - 911 - 912 - 913 - 914 - 915 - 916 - 917 - 918 - 919 - 920 - 921 - 922 - 923 - 924 - 925 - 926 - 927 - 928 - 929 - 930 - 931 - 932 - 933 - 934 - 935 - 936 - 937 - 938 - 939 - 940 - 941 - 942 - 943 - 944 - 945 - 946 - 947 - 948 - 949 - 950 - 951 - 952 - 953 - 954 - 955 - 956 - 957 - 958 - 959 - 960 - 961 - 962 - 963 - 964 - 965 - 966 - 967 - 968 - 969 - 970 - 971 - 972 - 973 - 974 - 975 - 976 - 977 - 978 - 979 - 980 - 981 - 982 - 983 - 984 - 985 - 986 - 987 - 988 - 989 - 990 - 991 - 992 - 993 - 994 - 995 - 996 - 997 - 998 - 999 - 1000

Mosaik Samfund 23.2.1934

182. *Wos mir seinen, bleiben mir* [*Hvad vi er, forbliver vi*] spillet af børn;
 183. *Dos forblontschete Meidele* [*Pigen der for vild*] operette opført af 24 småpiger
 Jødisk Kvindekomité til Hjælp for Medem-Sanatoriet/Samuel Besekow og Sima
 Korzen/Domus Medica, Amaliegade/4.3.1934

JØDISK KVINDE KOMITÉ
 TIL HJÆLP FOR MEDEM-
 SANATORIET

PROGRAM FOR:

BAZAREN

SØNDAG DEN 4. MARTS 1934
 I DOMUS MEDICA, AMALIEGADE

•

Kl. 16.00. Åbning Bazar.

Kl. 16.30. Prolog, fortælt af Barn i Medem-Sanato-
 riet, fremtægt af Louis Berlin (14 Åar).

Kl. 17.00. Børneskuespil «Wos mir seinen, bleiben
 mir...», skrevet af Barn i Alderen 7-12
 Åar under Ledelse af Skuespiller ved det
 kgl. Teater Samuel Besekow.

Kl. 18.00. Monolog, fremtægt af Louis Berlin.

Kl. 18.30. Jødisk Operette «Dos forblontschete Mei-
 dele». Udført af 24 Småpiger under
 Ledelse af Koncertsangerinde Fru Sima
 Korzen.

Kl. 20.30. Gentages hele Eftermiddagsprogrammet,
 hvorefter Optræden af:
 Violinistinde **Fru Else Marie Bruun Koppel**
 Akkompagn. af Pianist Herman D. Koppel.
 PROGRAM:
 Lclair: Sarabande.
 Krezier: Liebesleid.

Kl. 22.00. «The Rhythm Singers».

Efter Underholdningen **DANS**

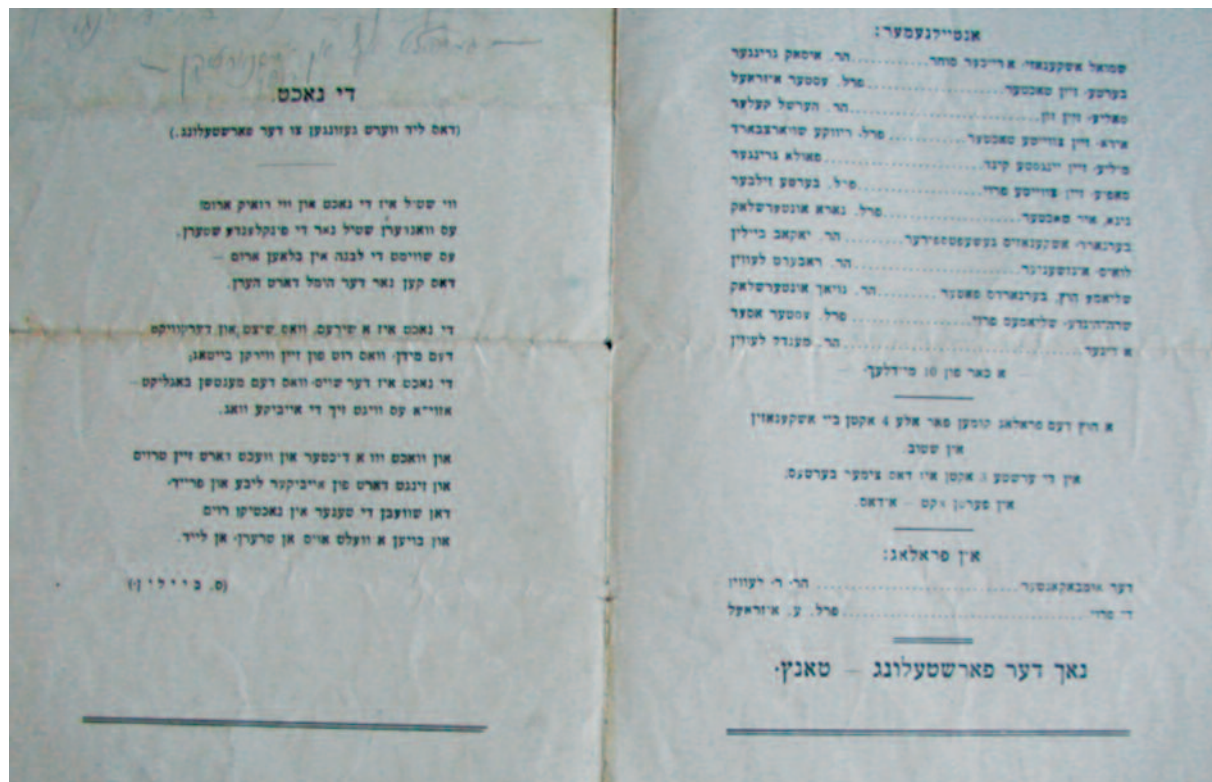
I Salen findes Tombola, Boder med:

Kaffe med hjemmebagte Kager.
 Chokolade og Frugt.
 Varme Pølser med Kundstykker.
 Øl og Sodavand.

Entré: Voksne 1 Krone.
 Barn 25 Øre.

DE JØDISKE, ARBEJDSKON 4.

[illegible]

Program s. 1

Program s. 2

Program s. 4

Holdet som spillede *Der unbekantede* 15.4.1934:

Bageste række (højre mod venstre):
Ester Israel, Minna Lejserowik,
Sara Schwartzbart, Sonja Pliskin,
Bele Srednitsky, Bertha Israel,
Samuel Beilin, Ester Kreveratski,
Fanny Janovitsky, Poula Braun,
Frida Pliskin, Anna Krølvertski,
Robert Levin.

Midterste række (højre mod venstre): Herman Keller, Isak Gringer,
Rebekka Schwartzbart, Noah
Unterschlag, Nora Unterschlag,
Bertha Silber, Ester Asser.

Forreste række (højre mod venstre): Jacob Beilin, Libe Krakowsky, Poula Gringer, Ejner Levin.

185. *Froy mentsh teyvl* [*Fru menneske djævel*]

Yidisher folks-fareyn/Benny Adler/Casino/21.4.1934

Annonce på jiddish for Yidisher folks-fareyn: Beni Adler fra Amfion-teater, Nyu York 21.4.34 i Casino med *Fru menneske djævel* i 3 akter med prolog og sang med medvirken af de bedste stedlige kræfter.

Mosaik Samfund 20.4.34

Benny Adler blev en succes og blev gentaget 10.5.34 i Casinos lille sal. Opførte sammen med de bedste Amatører (hvoraf de fleste fra Jiddischer Jugend Teater) *Uriel Akosta*. Efter den straalende Kritik af Sven Borberg gav første Forestilling, regner Folksfareyn og Hoivri Hazoir med udsolgte Huse.

Mosaik Samfund 4.5.34

Berømt, jødisk amerik. Skuespiller.

Benny Adler

Den bekendte jødisk-amerikanske Skuespiller Benny Adler er for Tiden paa Besøg i København og vil snart lade høre fra sig

Mosaik Samfund 13.4.1934

Kasinos lille Teater, Amaliegade

יידישער פאדקס-פאראייז קאפענהאגן

ווידער נייעס

אמת

קינסטלעריש

צום ערשטן מאל אין קאפענהאגן וועט דער בארימטער ניו-יארקער יידישער שוישפילער

בעני אדלער

פון אמפיאן טעאטער-ניו-יארק אפגעבן בלויז אנאיינציקן גאס-שפיל שבת דעם 21 אפריל 1934 9 אייגער אין אונט

אין דעם בארימטן וועלטליכן שטיק

פרי מענטש טייווד

אין 3 אקטן מיט א פראלאג מיט אייניקלע ליבליכע נומערן נעואנג

מיט דער געפעליגע מיטוירקונג פון די בעסטע היגע קרעפטן.

באזארגט אייך באצייטנס מיט בילעטן. קומט זיך באקענען מיט דעם ארטיסט און מיט ווי אזוי שפילן און נעמיס אן אונט פון פארגעניגען.

בילעטן צום פרייז 4 - 3 - 2.50 - 1.50 און 1 ק. צו באקומען ביי
Komisartzik, C. 7615 - Tikotzi, C. 14931 - Kvetny, C. 12164 - Abramowitz, Vester 1902v
Pazysswa, C. 10468 - Bjaller, Nora 462 x

Mosaik Samfund 20.4.1934

186. *Uriel Akosta* af Carl Gutzkow
Yidisher folks-fareyn og Yugnt-fareyn
"Hoivri hazoir"/Benny Adler/Casino,
lille sal/10.5.1934

Under ledelse af den berømte jødiske
Skuespiller Benny Adler og under
Medvirkning af de bedste jødiske
Kræfter, bl.a. Jiddischer Jugnt-Teater
opfører Ungdomsforeningen Hoivri
Hazoir og Jødisk Folkeforening Tors-
dag den 10. maj i Casinos lille Teater
det klassiske jødiske Drama Uriel
Akosta af J. Lerner.
Jødisk Familieblad 9, maj 34.

Anmeldelse af Benny Adlers *Uriel*
Akosta. Dårlig.
Mosaik Samfund 18.5.34

Ungdomsforeningen "HOIVRI HAZOIR"
JØDISK FOLKEFORENING

indbyder til

TEATERFORESTILLING med Foraarsbal

Torsdag den 10. Maj 1934 Kl. 8 præ.
i Casinos lille Teater, Amaliegade.

Under Ledelse af den berømte jødiske Skuespiller
BENNI ADLER og under Medvirkning af de bedste
Jødiske Kræfter bl.a. JIDDISCHER JUGNT-TEATER
opføres det verdensberømte, klassiske jød. Drama

URIEL AKOSTA

i 5 Akter af J. LERNER.

Efter Forestillingen:
BAL og MIDNATSKABARET.

Billetter a' Kr. 4 - 3 - 2,50 - 2 - 1,50 og 1 faas
hos Bestyrelsen af de to arrangerende Foreninger
samt hos:

Komisartzik, C. 7615 - Tikotzki, C. 14931
Kvetny, C. 12164 - Abramowitz, Vester 1962 v
Pszyswa, C. 10468 - Bjaller, Nora 462 x
Kublitz, Nora 6118 - Gelvan, Byen 5710 x
Levin, Nora 410 v - Bukrinsky, Byen 7685

יגנט-פאראיין. העברי הצעיר

ידישער פאלקס-פאראיין

נאכן ערשטן ערפאלגרייכן פארשטעלונג פון דעם בארימטן ניו-יארקער
שוישילער

בעני אדלער

פאראנשטאלטן מיר א צווייטע און אבסאלוט לעצטע פארשטעלונג
דאנערשטיק דעם 10 מאי 1934 א זיגער פרעזיו
אין קאסינאס קליינעם טעאטער, אמאליעגאדע.

ס'וועט אויסגעפירט ווערן די וועלט-בארימטע יידישע קלאסישע דראמע

"אוריאל אקאסטא"

אין 5 אקטן פון י. לערנער.

די הויפט-אין טיטל-ראלע:

בעני אדלער

די אנדערע גרויסע ראלן
ווערן אויסגעפירט פון די
בעסטע קרעפטן אין קא-
פענהאגן און

ידישער יגנט-טעאטער

רעזשי: בעני אדלער

פערזאנען:

מנשה וואנדערסטראטן הר. נח אונטערשלאג
יהודית זיין טאכטער פרוי מאימאג
בן יחאי, איר חתן הר. ר. דעווין
דע סילווא הר. געלוואן
בן עקיבה, א רב הר. געלפער
אוריאל אקאסטא ב. ע. ג. א. ד. ל. ע. ר.
אסתר, זיין מוטער פרוי טשערניא
ראובן זיין ברודער פרוי. אנה בוקרינסקי
דע סאנטאס הר. ג. לעווין
יואל הר. ה. קעלער
דינער, געסט, פאלק, מאסן-אויספירט.
סצענע-מייסטער: י. קובליץ. סופלאר: י. ביילין.

Mosaik Samfund 4.5.1934

187. *Der Zelmenjaner* [*Zelmenjanerne*] af Moses Kulbach.
IKOR og Jødisk Arbejder Kultur Forenings teatergruppe/19.8.1934

Ikor Havefest 19.8.34 med optræden, bl.a. Realistisk Teater. Begivenheden bliver jødisk Teater, *Der Zelmenjaner*, 3. akter af Moses Kulbach, opført af JAKF teatergruppe. *Der Zelmenyaner* er en roman af Moyshe Kulbakh, som handler om en klan af traditionelle jøder i Rusland, zelmenjanerne.

Mosaik Samfund 3.8.1934

188. *Levende Avis*
JAKF/26.9.1934

189. *Seit farscholten* [*Vær forbandet*] af I. Fefer og
190. *Helgos Schabbes* [*Helgos sabbat*] af I. Charik.
JAKF teatergruppe/Per Knutzon/ Guldbergsgade
10/28.10.1934

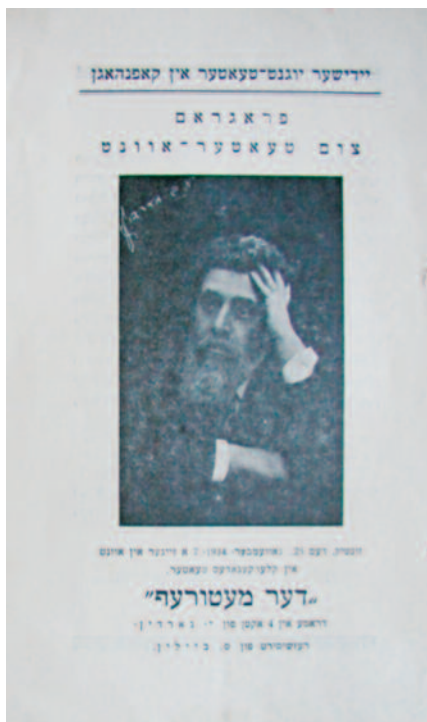
JAKF teatergr optr. 28.10.34 i Guldbergsgade 10.
Sketch og talekor.

Mosaik Samfund 26.10.34

191. *Levende Avis* 3
JAKF/efter 26.10.1934

Mosaik Samfund 26.10.34

192. *Der meturef* [*Den vanvittige*] af Jakob Gordin
Yidisher jugnt-teater in Kopenhagen/S. Beilin/Klerkegade teater/25.11.1934

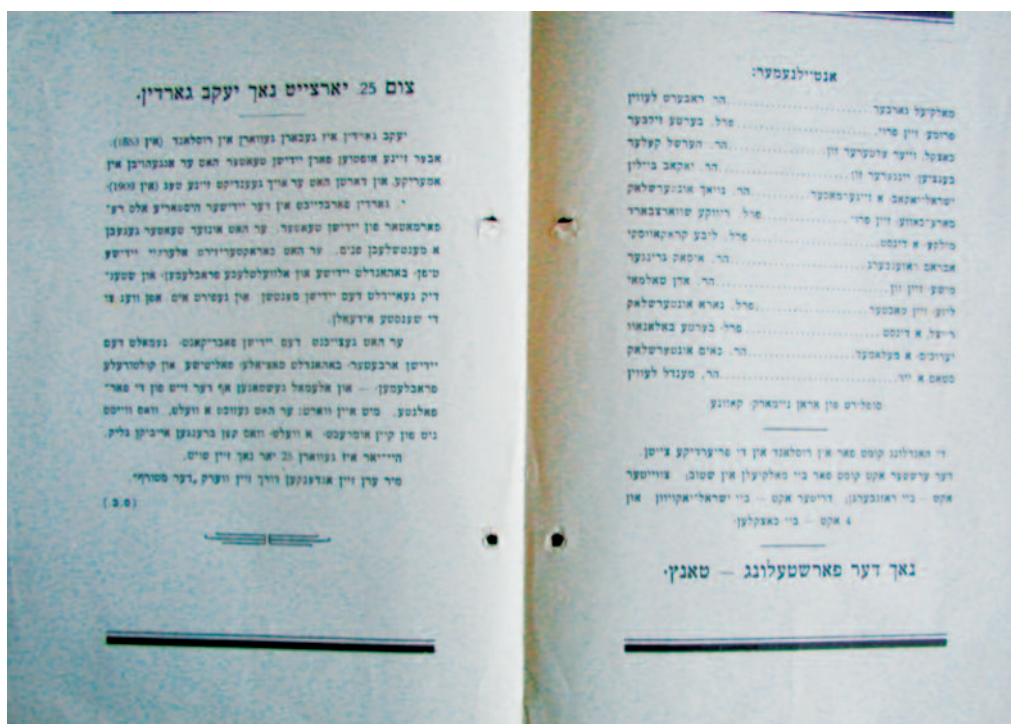
Program s. 1

Lekoved dem 25.
yortsayt nokh
dem reformator
fun der yidisher
bine.

Højtideligholdelse
af 25. året [siden
Jacob Gordin
døde] efter refor-
matoren af den
jiddishe scene.

3. periode 1927-1939

Program s. 3

Program s. 2

Program s. 4

193. Levende Avis 5
JAKF/??/??/

Mosaisk Samfund 30.11.34

194. *Ferborgene Kejches* [Skjulte gisp] af P. Bingen.
Yidisher yugnt-teater fareyn in Kopenhagen/??/Casino/10.2.1935

Mosaik Samfund 14.12.34. Til Yidisher yugnt-teaters forestilling spiller bagefter “vores egen lille Joe Venuti, Hr. S.[Salle] *Rosenbaum*”.
Mosaik Samfund 8.2.35

D9. *Min Kones Parfume* af Leo Lang.
Hakoah og Poul Vendelbos Teaterselskab/??/13.1.1935

Mosaik Samfund 11.1.35

Indlæg om Hakoas teater, som burde forbydes for børn: “Slige Sovekammerhistorier, der var lidt for slibrige, hører bedre hjemme paa Montmartre i Paris [...]”
Mosaik Samfund 18.1.35

D10. *Racerne* af Ferdinand Bruckner.
Jødisk Forening af 1930/??/Casino/17.2.1935.

Foreningen af 1930 har efter Anmodning fra danske Skuespillere og AOF paataget sig at opføre Bruckners sensationelle Skuespil “*Racerne*”, som handler om de nuværende tilstande i Tyskland.
Mosaik Samfund 7.12.34

28.12.34
Anton Hansen tegner Dekorationerne til *Racerne*.
Mosaik Samfund 28.12.34

Censor J.C. Normann har forbudt *Racerne* til offentlig Forevisning efter Successen i Dagmar-teatret. Det er udæskende i Forhold til Tyskland, udtaler han til *Social-Demokraten*.
Mosaik Samfund 25.1.35

Mosaik Samfund oplyser paa Forespørgsel, at Foreningen af 1930 opfører Ferdiand Bruckners *Racerne* 17.2.35 paa dansk.
Mosaik Samfund 8.2.35

17.2.35 opføres paa Casino Ferdinand Bruckners *Racerne* af Jødisk Forening af 1930.
Jødisk Familieblad 5, jan 35

Mosaik Samfund 1.2.1935

H5.? *Isaks historie*

Jødisk Syklubs 10. basar/Spillet af børn/??/3.3.1935

Jødisk Syklubs 10. bazar 3.3.35 med bl.a et hebraisk Teaterstykke *Isaks historie*, spillet af børn med mange sange, komp af M. Bornstein.

Mosaik Samfund 22.2.35

D11.? *Moderne Purim-Legender* opført af de yngre

T1. *Uns treibt die Geschichte* opført af Hasorim og chalutzim

Hasorim/??/Weinold/10.3.1935

Hasorim kalder 10.3.35 i Weinold til Purimfest. Vi opfører bl.a. “Moderne Purim-Legender” opført af de yngre, “Uns treibt die Geschichte”. Et stykke af den jødiske Ungdoms Kamp, opført af Hasorim og chalutzim.

Mosaik Samfund 1.3.35

Hasorim var en forening. Det er uklart hvilke sprog, stykkerne spilles på. Her har jeg regnet med dansk og tysk.

195. *Levende Avis 9*

JAKF/??/??/13.3.1935

Mosaik Samfund 8.3.35

196. *Mentshen* [*Mennesker*] af Sholem Aleykhem
Yidisher yugnt teater/S. Beilin/Griffenfeldtsgade 7/24.3.35

Yidisher yugnt teater spiller alligevel ikke Sholem Aleykhems *Mentshn*, men Stenbergs *Di jiddische chasene* [*Det jødiske bryllup*]. Det skyldes gæstespil fra de kendte omrejsende komikere fra Warszawa hr og fru Macharoffsky.
Mosaik Samfund 15.3.35

197. *Tog un nocht* [*Dag og nat*] af An-ski.

Yidisher yugnt teater/??/??/5.5.1935

Yidisher yugnt teater opfører 5.5.35 Anskis mesterlige Legende “Oyg un nacht. “JITs gæster hr. og fru Macharoff spiller med.

Mosaisk Samfund 26.4.35

Anskis stykke hedder: “Tog un Nocht”.

Mosaisk Samfund 3.5.35

S. Beilin anmelder *Tog un Nocht*. Godt og dårligt. Det daarlige var de to saakaldte professionelle Skuespillere. “For de er – Konen som Manden – ganske middelmaadige Dilettanter, hverken mere eller mindre.”

Danskerne derimod var udmærkede.

Mosaisk Samfund 17.5.35

198. *En ukrainsk Bondetragedie* af Sonja Altschul
Jødisk Teaterforening af 1935/Sonja Altschul/Casino/12.5.1935

Jødisk Teaterforening af 1935 12.5.35 i Casino opfører “En ukrainsk Bondetragedie” i 3 akter med Prolog og Epilog af fru Sonja Altschul. Balalajkaorkester under ledelse af Aleksander Tjumakoff. Sangene under ledelse af M. Beresowski.

Mosaik Samfund 26.4.35

Bondetragedien, anmeldes af Dr.Schornstein: “Det bedste ved Stykket, som var skrevet af en Fru *Altschul* var de af hende selv syede og broderede Dragter, og dermed er alt sagt.”

Mosaik Samfund 17.5.35

Det fremgår ikke om stykket er på jiddish, russisk eller ukrainsk.

Mosaik Samfund 10.5.1935

199. *Gots gejerke* [*Guds vandreske*] af D. Marschak.
Ikors Teatergruppe/G. Levin/IKORs havefest/28.7.1935

IKORs havefest 28.7.35. Her bl.a. IKORs Teatergruppe, som opfører D. Marschaks *Gots gejerke*, i 3 akter. Handler om den skærpede Klassekamp under den socialistiske Kollektivisering af Landbruget. Instruktion G. Levin.

Mosaik Samfund 26.7.35

200. *Der foter* [*Faderen*] af August Strindberg
Yidisher yugnt teater/Benny Adler/??/25.8.1935

25.8.35. Benny Adler vil sammen med Yidisher yugnt-teater spille Strindbergs *Faderen*.

Mosaik Samfund 16.8.35

201. *Der foter* [*Faderen*] af August Strindberg
Yidisher yugnt teater/Benny Adler/Borgernes Hus/31.8.1935

Benny Adler og Yidisher yugnt-teater spiller i Borgernes Hus 31.8.35

Mosaik Samfund 30.8.35

S. Beilin anmeldte Benny Adlers *Faderen* og skriver, at han gjorde den fine, afslebne, nordiske Ritmester til en oppustet russisk Officer. Det er ikke noget at vise os, som kender Strindberg.

Mosaik Samfund 6.9.35

202. *Gots gejerke* [*Guds vandreske*] af D. Marschak
IKORs Teatergruppe/G. Levin/Rømersgade 22/8.9.1935

Gots gejerke genopføres hos JAKF 8.9.35 i Rømersgade.

Mosaik Samfund 30.8.35

JAKF skulle den 8.9.35 opføre i Rømersgade 22 først talefilmen *Zvercher* og teaterstykket *Gots Gejerke*, men pga en sørgelig Hændelse kan det ikke lade sig gøre. I stedet vil Revolutionært Teater opføre Gorkis *Moderen*.

Mosaik Samfund 6.9.35

203. *Levende Avis* 2.årg.1
JAKF/??/Guldbergsgade 10/9.10.1935

JAKF *Levende Avis* 2.årg. 1 9.10.35, Guldbergsgade 10.

Mosaik Samfund 4.10.35

204. Chayele Grober fra Habimah

Chayele Grober/Odd Fellow Palæet/10.11.1935

Mosaisk Samfund 8.11.35

Chayele Grober

205. Afskedskoncert med Chayele Grober
Hasomir/Chayele Grober/Studenterforeningen/1,12.1935

Mosaisk Samfund 29.11.35

Ca. 800 mennesker til Chayele Grobers koncert
En overstrømmende anmeldelse.

Mosaisk Samfund 6.12.35

Chayele Grober

206. Mirele Efros af Jacob Gordin

Yidisher eltern-farayn og Yidisher yugnt-teater/S. Beilin/ Palælokalerne, Klerkegade/15.12.1935

Program s. 1

Program s. 2-3

Anmeldelse af *Mirele efros*: Under Beilins kyndige ledelse, men “det vil sikkert være paa sin Plads, om Hr. Beilin vilde slaa ind paa mere aktuelle og tidssvarende Teaterstykker.” *Mosaik Samfund* 20.12.35

Program s. 4

207. Eren-ovent lekoved Mendeley Moykher Sforims (Shloyme Yankl Abramovitsh) 100ter geboydenstog
Yidisher yugnt-teater/S. Belin/Borups Højskole/30.12.1935

30.12.35 fejres 100-året for Mendeley på Borups Højskole af 12 jødiske foreninger. Talere: S. Beilin, Wladimir Grossmann, M. Friediger, S. Friedmann, A. Krotoschinsky. Oplæsning: A. Krakowsky, S. Rosenbaum. Musik: Dora Gutmanowitz-Korzen, Dora Farberoff, Thomas Rosenberg. Sang: Hasomir. Skuespil af Mendeles værker: Yidisher yugnt-teater. *Mosaik Samfund* 27.12.35

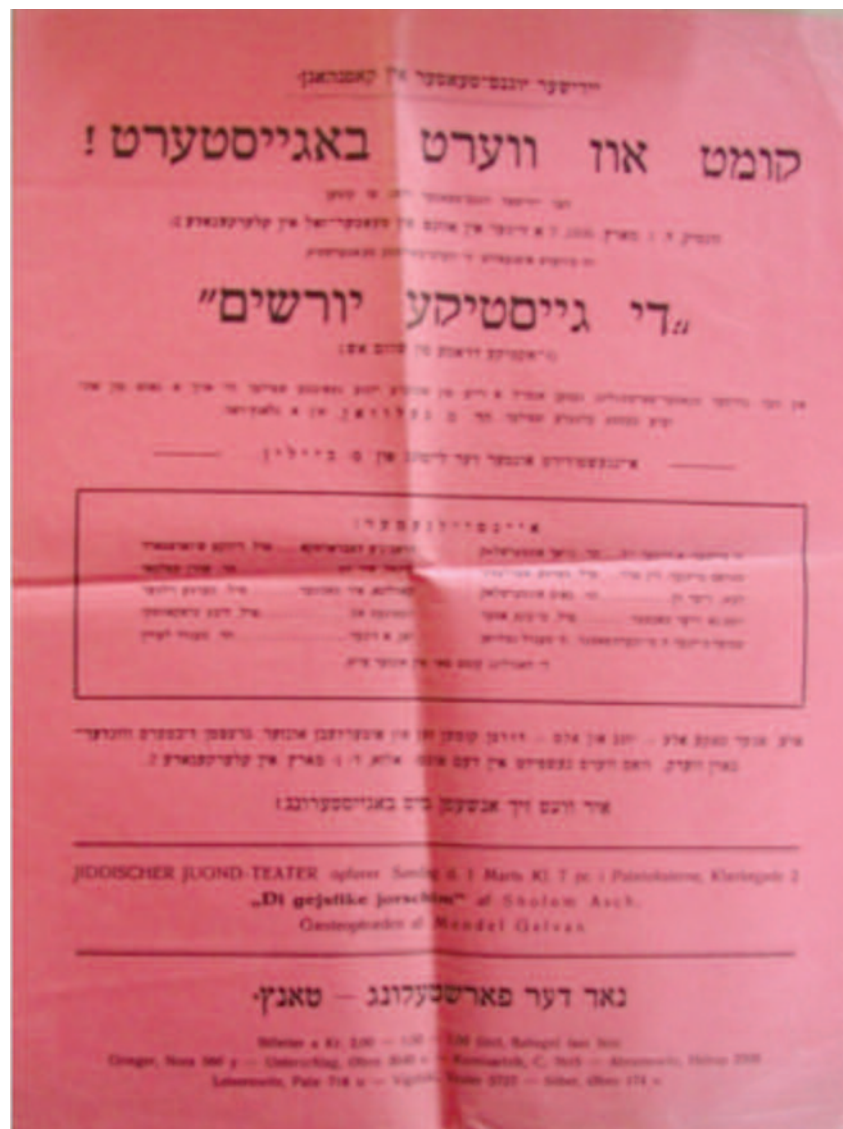
Yidisher folks-farayn, Jødisk Forening af 1930, Ungdomsforeningen,
Yidisher eltern-farayn, Yidisher handverker-farayn, Hasomir og Zio-
nistforeningen/J. Trunkiel/ Palælokalerne, Klerkegade/16.1.1936.

Mosaisk Samfund 22.11.35

Mosaisk Samfund 29.11.35

Mosaisk Samfund 3.1.36

Yidisher yugnt-teater in Kopenhagen/S. Belin/ Klerkegade 2/1.3.1936

210. *Levende Avis*

Jødisk Forening af 1930/A. Krakowski, S. Beilin, P. Welner, W. Grossmann, A. Krotoschinsky/??/15.3.1936

Mosaik Samfund 28.2.36

211. *Jacob Weislitz*

Yiddisher yugnt-teater og Yiddisher eltern-farayn/Jacob Weislitz/Weinold/18.4.1936

Interview med Jacob Weislitz i *Ekstrabladet* 16.4.36.

18.4.36 optræder Jacob Weislitz i Weinold. Han var med i Di vilners. Yiddisher yugnt-teater og Forældreforeningen arrangerer.
Mosaik Samfund 17.4.36

Weislitz holder endnu en Oplæsningsaften 25.4.36 i Weinold. Han optræder ogsaa paa IKORs bazar 27.4.36.
Mosaik Samfund 24.4.36

212. *Jacob Weislitz*

Yiddisher yugnt-teater og Yiddisher eltern-farayn/Jacob Weislitz/Weinold/25.4.1936

213. *Jacob Weislitz*

Yiddisher yugnt-teater og Yiddisher eltern-farayn/Jacob Weislitz/IKORs bazaar/27.4.1936

Weislitz er inviteret af Zionistforeningen, Hasomir, Jødisk Forening af 1930 og Ungdomsforeningen til endnu en oplæsning 4.5.36 i HK. Håndværkerforeningen har Weislitz 3.5.36

IKOR og JAKF holder majfest 2.5.36 i Guldbergsgade med Otto Melchior og Weislitz.

Weislitz epidemi. Han indstuderer nu Fr. Wolffs skuespil *Professor Mamloch* med de bedste kræfter, 17.5.36 i Palælokalerne. Yiddisher yugnt-teater og Yiddisher eltern-farayn.
Mosaik Samfund 1.5.36

214. *Jacob Weislitz*

IKOR og JAKF/Jacob Weislitz/Guldbergsgade/2.5.1936

215. *Jacob Weislitz*

Yiddisher handverker-farayn/Jacob Weislitz/Weinold/3.5.1936

216. *Jacob Weislitz*

Zionistforen, Hasomir, Jødisk Forening af 1930 og Ungdomsforeningen/Jacob Weislitz/Weinold/4.5.1936.

217. *Di gele lote* [*Den gule lap*] (*Professor Mamlokh*) af Friedrich Wolff.
Yiddisher yugnt-teater og Yiddisher eltern-farayn/Jacob Weislitz/Borgernes hus/
17.5.1936

A. Krotoschinsky anmelder *Professor Mamlokh* og giver det en overstrømmende
bedømmelse.

21.5.36 banket for Weislitz som en hyldest fra de jødiske foreninger.
Takkebrev fra Weislitz for de 6 uger han har været her.
Mosaisk Samfund 29.5.36

Jacob Weislitz

218. *Jødisk Teateraften med Sang og Musik*. 1. af *Tewje der milchiker* [af Sholem Aleykhem], fragmenter af Peretz og Noadir, scene af J. Singers mægtige sukses *Josche Kalb som Moritz Schwratzker*. 2. jiddishe og chasidiske folkesange, 3. jødiske musikbilleder, bl.a. jødisk jazz.

Jødisk Haandværkerforening/Rudolf og Sally Naumoff Zaslawski/HK-bygningen, Studiestræde 1/21.7.1936

Brødrene Rudolf og Sally Naumoff Zaslawski optræder den 21.7.36 arrangeret af Jødisk Haandværkerforening i HK. De spiller: 1. af *Tewje der milcheker*, Fragmenter af Perez og Noadir, Scene af J. Singers mægtige Sukces *Josche Kalb som Moritz Schwratzker* opført 500 gange paa amerikanske Scener. 2. jiddishe folkesange og chasidiske, 3. jødiske musikbilleder, bl.a. jødisk jazz. *Mosaik Samfund* 17.7.36

1936

JØDISK HAANDVÆRKERFORENING
KØBENHAVN

afholder
TIRSDAG DEN 21. JULI KL. 20%, i HANDELS- & KONTORISTFORENINGEN
Studiestræde 1

JØDISK TEATERAFTEN
MED
SANG OG MUSIK

Gæsteoptræden af de berømte Skuespillere, de Herr.

Program:
fra **Unser Ojtzter**
i 3 Akt.

Rudolf Zaslawsky
og Sally Naumoff

Peretz — Schalom Aleichem — Nadir
o. bl. a. Fragmente
„Tewje der Milcheker“ (fra Schalom Aleichem)
„Josche Kalb“ (fra J. Zinger)

Folkesange: Klassiske og slaviske.

Expressions paa forskellige Musikinstrumenter.

Billetter 4 1,50, 2,00 og 3,00 Kr. Isas hos: Kusnezoff, Ang. 0111 y.
Rosenbaum, Palæ 85 y. Promberg Byen 978 v.

219. *Zaslavski aften med Peretz, Sh. Aleichem og Gordin.*
IKOR/Zaslavski/12.8.1936

Mosaik Samfund 21.8.36

220. *Tevje der milchiger af Sholem Aleykhem*
Yidisher hantverker-ferayn Kopenhagen/Rudolf Zaslavski og Shloyme
[Sally] Naumov/Borgernes Hus, Rosenborggade 1/23.8.1936

S.Beilin: Anmeldelse af Tævje der Milchiker. Ikke Sholem Aleykhems
egen Dramatisering og derfor for lang. Men fornøjelig og interessant.
Rudolph Zaslavski som Tævje, som konen Gaalde fru Tschernia.
Mosaik Samfund 28.8.36

ידישער האנטווערקער-פארטיי אין קאפנהאגן

הנתיק דעם 22 אויגוסט 1936 א וויכע מיט אין
Borgernes Hus, Rosenborggade 1
 בא 3 ביז א וויכע מיט די באזוכער קאנסערט

רודאלף זאסלאווסקי
 און
שלומה נאומאו

הערשטע אומגעפערטע דערשטע מיט א נאכעם אנשטעלער דעם ערשטן טאג אין קאפנהאגן דעם אויסגעבליבענען דערשטן
 טאג באזוכער קאנסערט אין פארטיי-פארטיי ש'לום קלייבט

„טביה דער מילכיקער“

אין 3 אקטן 3 בירדער — מוזיק: מ. טילנער.
 הויפט-רעזאק: מביה רודאלף זאסלאווסקי
 מנהל-פארטיי: ש'לום קלייבט

הערשטע אומגעפערטע דערשטע מיט א נאכעם אנשטעלער דעם ערשטן טאג אין קאפנהאגן דעם אויסגעבליבענען דערשטן
 טאג באזוכער קאנסערט אין פארטיי-פארטיי ש'לום קלייבט

הערשטע אומגעפערטע דערשטע מיט א נאכעם אנשטעלער דעם ערשטן טאג אין קאפנהאגן דעם אויסגעבליבענען דערשטן
 טאג באזוכער קאנסערט אין פארטיי-פארטיי ש'לום קלייבט

הערשטע אומגעפערטע דערשטע מיט א נאכעם אנשטעלער דעם ערשטן טאג אין קאפנהאגן דעם אויסגעבליבענען דערשטן
 טאג באזוכער קאנסערט אין פארטיי-פארטיי ש'לום קלייבט

הערשטע אומגעפערטע דערשטע מיט א נאכעם אנשטעלער דעם ערשטן טאג אין קאפנהאגן דעם אויסגעבליבענען דערשטן
 טאג באזוכער קאנסערט אין פארטיי-פארטיי ש'לום קלייבט

באל ביז 3 א וויכע מיט

Gæstespil — Rudolf Zaslavskij - Schlojme Naumow
 de to Døgnets Søndagstendag Søndag d. 23. August 1936 Kl. 20 pr. i Borgernes Hus, Rosenborggade 1
Scholem Aleichems udelagte Mesterverk „Tevje der Milchiker“
Derefter Bal til Kl. 3. — Rosenbaums Jazzband.

הערשטע אומגעפערטע דערשטע מיט א נאכעם אנשטעלער דעם ערשטן טאג אין קאפנהאגן דעם אויסגעבליבענען דערשטן
 טאג באזוכער קאנסערט אין פארטיי-פארטיי ש'לום קלייבט

הערשטע אומגעפערטע דערשטע מיט א נאכעם אנשטעלער דעם ערשטן טאג אין קאפנהאגן דעם אויסגעבליבענען דערשטן
 טאג באזוכער קאנסערט אין פארטיי-פארטיי ש'לום קלייבט

הערשטע אומגעפערטע דערשטע מיט א נאכעם אנשטעלער דעם ערשטן טאג אין קאפנהאגן דעם אויסגעבליבענען דערשטן
 טאג באזוכער קאנסערט אין פארטיי-פארטיי ש'לום קלייבט

221. Enakter af J.L. Peretz, oplæsning af Peretz Markish, Sholem Aeykhem, Itzik Pfeffer.

JAKF/Niusia Gold, Rud. Zaslawski og Shloyme Naumoff/??/6.9.1936

Mosaisk Samfund 11.9.36

„JODISK ARBEJDER KULTURFORENING“, KØBENHAVN

Med Aabningen af Sæsonen 36-37, arrangeres en stor

Teater- og Festaften

SØNDAG d. 6. SEPTEMBER 1936, Kl. 19⁰⁰ pr.

i BORGERNES HUS, Rosenborggade 1

For første Gang i København vil det jødiske Publikum faa Lejlighed til at gøre sig bekendt med den berømte jødiske Skuespillerinde **Nucia Gold**, der vil optræde sammen med de populære Skuespillere, **Rudolph Zaslawsky** og **Schløjme Naumoff**, i en kunstnerisk Kombination af Teater- Forelæsnings-, Deklamations- og Recitationsprogram.

Af det righoldige Repertoire fremhæves:

Nucia Gold: Deklamation og Recitation.

• En glimrende Enakter af L. Peretz: „**Muscher**“ udføres af **Nucia Gold** og **Sonja Tsernia**

• Forelæsning af **Peretz Markis**, **Scholem Aleichem** og **Itzik Pfeffers** Værker, ved **Rudolph Zaslawsky**

• Scenisk Uddrag af den berømte historiske Piece: „**Hirsch Lekkeri**“ af **Kuschneroff**, — udføres af **Nucia Gold**, **Rudolph Zaslawsky** og **Schløjme Naumoff**.

Midnatskabaret —

Intime Sange — Jødisk Jazz

ved **Schløjme Naumoff**.

Eget helt nyt Repertoire.

Bal til Kl. 3

Musik af Harekovpavillonens glimrende Jazzband.

Ingen bør undlade at se dette righoldige, underholdende og kunstneriske Program.

Billetter

til følgende populære Priser: Kr. 2.50 — 2.00 — 1.50 — 1.25 kan faas hos Besyrelsesmedlemmerne og pr. Telefoner: Katzenelson, Nora 963 x, Jammik, Taga 1338 y, Kandel, Taga 6115, Gelfer, Palæ 1886.

Mosaisk Samfund 4.9.1936

222. Niusia Gold læser op af M. Olgin, Aschendorf, M. Nadir, M.L. Halperen, Malech IKOR/Niusia Gold/Guldborgsgade 10/13.9.1936

Mosaik Samfund 11.9.36

223. Kraytser sonata/ Libe on frayndshaft [Kærlighed uden venskab] af L.Tolstoj Jødisk Haandværkerforening/ Niusia Gold og Zaslavskis/Borgernes Hus/20.9.1936

Mosaik Samfund 11.9.36

S.Beilin anmelder Kreutzer-sonaten og synes især godt om Niusia Gold.

Mosaik Samfund 25.9.36

ידישער האנטווערקערמאראין אין קאפענהאגן

זונטיק דעם 20 סעפטעמבער 1936 א זיגער פון אין
Borgernes Hus, Rosenborggade 1
גאסט-שיל פון די באוועסע קינסטלער

רודאלף זאסלאווסקי
ניוסיא גאלד
שלומה נאומאו

אין דער גרויסער אויפפירונג פון אינשטערבייזשן ווערק פון געניאלן
דיכטער **ליעוו טאלסטא**
געשפילט געווארן אויף אדע וועלט בינעס אין פארשידענע שפראכן

„קרייצער סאנאטא“
(ליבע אהן פריינדשאפט)
אין 4 אקטן. יידיש: ב. ק. א. ז.

אכט 11:30	הויפטראלן:
קין טיינעם מיט דער	פאדזשאטשעוו.....רודאלף זאסלאווסקי
פיעטק	לענא.....ניוסיא גאלד
קרייצער סאנאטא	יענארי.....שלומה נאומאו
פון יעקב נאריין	הינעמען אנטויל 20 סערוואן
	רוסישע פוויק פאלקס-לידער
	הענציעלע דעקאראציעס
	רעזיש.....ר. זאסלאווסקי

באל ביז 3 א זיגער.

Rudolf Zaslavskij **Nusia Gold**
Schlojme Naumow
de tre berømte Skuespillere opfører Søndag d. 20. September 1936 Kl. 20
i Borgernes Hus, Rosenborggade 1
Leo Tolstoj's udelagte Mesterværk
„Kreutzer Sonaten“
Derefter Bal til Kl. 3. — Stort Jazzband.

Mosaik Samfund 11.9.1935

224. *Zaslavski læser op*
Zionistforeningen/Zaslavski/Studenteforeningen/23.9.1936

Mosaik Samfund 11.9.36

225. *Levende avis*
Jødisk Ungdom/??/Studforeningen/28.9.1936

Mosaik Samfund 25.9.36

226. *Recitation af Nusia Gold: proletariske digtere*
IKOR/Nusia Gold/Guldbergsgade 10/3.10.1936

Mosaik Samfund 2.10.36

227. *Nusia Gold optræder med kunstnerisk program*
IKORs Kvindegruppe/Nusia Gold/??/14.10.1936

IKORs Kvindegruppe 14.10.36: Kammerater, som har besøgt Sovjetunionen fortæller om deres rejseindtryk. Nusia Gold optræder med kunstnerisk program.

Mosaik Samfund 9.10.36

228. *Levende avis.*
JAKF/??/Guldbergsgade 10/28.10.1936

JØDISK ARBEJDER KULTURFORENING

Vi præsenterer Sesonens første

,Levende Avis'

Onsdag d. 28. Oktober Kl. 20 pr.
i Lokalerne, Guldbergsgade 10.

Indhold:

1. Er en dansk-jødisk Folkefront nødvendig? ved S. Goldin.	5. Udenlandsk Reportage, oplæses af S. Grubin.
2. En interessant Fortælling —, Oplæsning ved S. Din.	6. Palæstina Nyt, — — J. Wolff.
3. Politisk Oversigt ved Maskinarbejder P. Petersen.	7. Feuilleton, ved S. Belin.
4. En Søn fra Madrid. Digt, oplæses af S. Din.	8. Humøristisk Afdeling: S. Din.
	9. Annoncer: J. Belin.

PAUSE 15 MINUTTER

Der sluttet præcis Kl. 23.

Til Dækning af en Del af Udgifterne: Entré 25 Øre.

KAFFE og THE med BRØD serveres efter Behag.

Vil De overvære en interessant, spændende og indholdsrig Aften, saa kom og hør vor „Levende Avis”.

Alle er velkomne! Tag Venner og Bekendte med!

Bestyrelsen for J. A. K. F., Den „Levende Avis”,
Redaktionen.

229. *Saaledes og Saadan. 12 billeder af Sholem Aleykhem, Tunkeler, Brudersohn*
Yidisher handverker-fareyn/Rudolf Zaslawski/??/1.11.1936

Interview med Zaslawski om Sholem Aleykhems *Den store gevinst*, som han sætter op under titlen *200.000*.
Mosaik Samfund 16.10.36

Da Zaslawski er syg, bliver Haandværkerforeningens Teateraften den 1.11.36 ændret til *Saaledes og Saadan. 12 billeder af Sholem Aleykhem, Tunkeler, Brudersohn m.fl. 200.000* bliver ikke til noget.
Mosaik Samfund 23.10.36

Forestillingen den 1.11.36 bliver Zaslawskis Afskedsforestilling.
Mosaik Samfund 30.10.36

230. *Nusia Gold*
Hasomir/Nusia Gold/Ingemannsvej (Mosaik Drengeskole)/10.11.1936

Mosaik Samfund 6.11.36

Nusia Gold

232. Nusia Gold: Værker af Abraham Reisin, Izi Charik, Bialik, Olgin, Møjsche Nadir og Itzik Pfeffer, Ritterband: "Der Schuster"
JAKF/Nusia Gold/Empiresalen Blegdamsvej 26/9.12.1936

Jødisk Arbejder Kulturforening
arrangerer en

Nucia Gold Aften

Onsdag den 9. December Kl. 20 pr. i Empiresalen,
Blegdamsvej 26
(udvidet og nyrestaureret Sal)

Al det rigtholdige Repertoire fremføres:

Værker af

Abraham Reisin
Izi Charik („Keilechdike Wochen“)
Bialik
Olgin
Møjsche Nadir
Itzik Pfeffer
Ritterband („Der Schuster“)

Da Nucia Gold forlader København, bliver det **absolut sidste Gang**, der bliver Lejlighed til at høre og se denne vidunderlige talentfulde Skuespillerinde.

Skuespillerinde **Nucia Gold** er fuldkommen i Stand til ved sin glimrende Gengivelseskunst **en hel Aften** at begeistre og glæde et Publikum fra først til sidst.

Nucia Gold ikke blot reciterer, men ved sin uforlignelige evnerige Skuespilkunst giver hun Digtene Liv og Blod, saa man ser Personer, Typer og Omgivelser lyslevende for sig.

Fra Nucia Gold.

Billetpriser: Kr. 2.00 - 1.50 - 1.00 - 0.75
og laas hos alle Bestyrelsesmedlemmerne og pr. Telefoner: Katznelson, Nora 463 s. Bialer, Nora 462 s. Geller, Palse 1856, Zipinski, Vester 824 s. Feder, Taga 1404 s. Promberg, Byen 987 s. Tikotsky, Gth. 3801 s. Kuznetsov Amager 6711 s.

233. *Morsom Sketch m. Sange*

IKORs Kvindegruppe/Vera Sacharova/Guldbergsgade 10/12.12.1936

En interessant Aften.

Ikors Kvindegruppe

arrangerer LØRDAG den 12. Decbr. 1936 Kl. 20⁰⁰
en litterær-musikalsk Aften i Lokalerne Guldbergsg. 10

Programmet består af 3 Afdelinger.

Oplæsning.

Herr S. BEILIN vil læse interessante Skildringer,
som aldrig før er hørt i København.

2. Der oplæses en

Morsom Sketsch m. Sange
under Regie af
Vera Sacharova.

3. Den berømte sovjetrussiske Filmskuespillerinde
Vera Sacharova.
der ved flere Lejligheder er optraadt for jødiske
Kredse og vundet Popularitet ved sine ypperlige og
humørfyldte Sange vil optræde med et nyt Repor-
toire af morsomme russiske og jødiske Sange.

Vil De tilbringe en glimrende og fornøjelig Aften saa
kom paa Lørdag Aften og tag Venner og Bekendte
med.

Entre 75 Øre iberegnet Kaffe

Ikors Kvindegruppe.

234. *Shlachmones* [*Purimgaver*], purimspil i 2 akter opført af børn

235. *A doktor* [En læge], humoreske af Sholem Aleykhem omarbejdet i moderne stil opført Yidisher yugnt-teater

Jødisk Syklub af 1/12 1924/G. Levin/??/21.2.1937

Jødisk Syklub af 1/12 1924, Bazar 21.2.37. Aabning af Rabbiner W.S.

Jacobson. Derefter *Shlachmones*, purimspil i 2 Akter opført af Børn,

samt musikalk Underholdning Kl. 20: Yidisher yugnt-teater opfører

A doktor, Humoreske af Scholoum Aleichem omarbejdet i moderne

Stil, instruktion: G. Levin. Tombola.

Mosaisk Samfund 12.2.37

236. *Di kischefmachern fun Kastilien* [Troldmændene fra Kastilien] af Schalom Asch, værker af Sholem Aleykhem, Mendele og Perez. Jødisk Haandværkerforenings Selvhjælpskasse/Niusia Gold/Ritz Selskabslokaler Dr. Tværgade 1/17.3.1937

Jødisk Haandværkerforenings Selvhjælpskasse

KØBENHAVN

Vi har Fornøjelsen at indbyde Dem til den anden og sidste **Oplæsnings- og Recitationsaften** af den kendte Skuespillerinde fra jødisk Kunstteater i Paris

Niusia Gold

Onsdag d. 17. Mars Kl. 19⁰⁰ pr.
i Ritz Selskabslokaler
Dronningens Tværgade 1-3

BILLETTER KR. 4.00, 3.00, 2.00

Niusia Gold, som kommer hertil fra sine store kunstneriske Succes'er i Frankrig, Holland, Belgien, England, Schweiz og Sverige, hvor Pressen fremhævede Prestationerne med Begering, bringer os denne Gang et helt nyt Program.

1. Afdeling
Schalom Asch' store Mesterværk: **»Di Kischefmachern fun Kastilienn«**

2. Afdeling
Værker af vore Klassikere: **Mendele, I. L. Perez og Scholem Alesichem**

Vi opfordrer alle Jøder i København til at benytte denne sjældne Lejlighed til at nyde virkelig jødisk Kunst. ✽ Efter Oplæsningen bliver der en Afskedsbanket med fælles Kaffebrød

Forening Marts 1937	Forening Marts 1937	Forening Marts 1937	Forening Marts 1937	Forening Marts 1937	Forening Marts 1937	Forening Marts 1937	Forening Marts 1937	Forening Marts 1937
------------------------	------------------------	------------------------	------------------------	------------------------	------------------------	------------------------	------------------------	------------------------

237. Hertz Grossbart

Forældreforeningen/Hertz Grossbart/??/after 9.4.1937

Hertz Grossbart, forældreforeningens celebre gæst.

Mosaik Samfund 9.4.37

238. Herts Grosbart vort-kontsert

??/HertzGrossbart/Weinolds/

18.4.1937

Pga af Grossbarts store succes kommer der endnu en optræden 18.4.37 i Weinolds. Overskriften på jiddish.

Mosaik Samfund 16.4.37

S. Beilin anmelder Grossbarts første aften overstrømmende.

Mosaik Samfund 16.4.37

Grossbart i Buenos Aires

239. Herts Grosbart vort-kontsert

De jødiske foreninger/Hertz Grossbart/HK, Studiestræde 1/6.5.1937

Hertz Grossbarts Afskedsaften, Forældreforeningen tog Initiativ til, at de jødiske Foreninger arrangerede endnu en Aften, 6.5.37 i HK.

Mosaik Samfund 30.4.37

Handels- og Kontoristforeningens Festsal,
Studiestræde 1

Torsdag, den 6.
Maj, 1937,
Kl. 20 pr.

דאנערשטיק דעם 6
מאי, 1937
20 א וויינער

גרויסער געזענענענס-קאנצערט
פון דעם גרויסן קינסטלער

הערץ גראסבארט

פולשטענדיק נייער פראגראם:	נוצט אים די זעלבע געלעגנהייט און קומט אלע איבערקעגן א גייסטרייכן אוונט:
------------------------------	--

PROGRAM	פראגראם
I.	I.
Guldkæden..... I. L. Peretz	די גאלדענע קייט..... י. ל. פרעץ
Vaguen..... Kuchmitow	זענע..... קיטומיטאוו
Ballade..... M. L. Halpern	באלאדע פונעם קיט..... מ. ל. האלפערן
II.	II.
Fablier..... El. Steinsborg	פאבליער..... אליעזר שטיינבורג
a) zob Chamarisch	א) רי באמאריש
b) Ekster	ב) עקסטר
c) Kryet	ג) דער קייט
Krig..... M. Nadir	מלחמה..... מ. נאדיר
Chelamer Melamed..... I. L. Peretz	געלענער מלמד..... י. ל. פרעץ
Sovet over..... M. Nadir	פארשלאגן..... מ. נאדיר
Doktore..... Scholem Alechem	דאקטוירים..... שלום עליכם
III.	III.
Ved Rabbins Bord..... A. Lunski	ביים רבינס טיש..... א. לונסקי

(Programmet ender med en reception)

(דער פראגראם ענדיגט מיט א רעסעפציע)

ידישער פאלקס-מאגאזין	ידישער האנדל-קאמערס-מאגאזין	ידישער עלטערן-מאגאזין
אי.קאר-מאגאזין	ידישער ארבעטער-קולטור-מאגאזין	געזאנצטאג-מאגאזין, הומיר

240. *Hertz Grossbart med et nyt program*

IKOR/Hertz Grossbart/Rosenvængets alle 3/23.5.1937.

IKOR s Jubilæumsfest 23.5.37 i Rosenvængets alle 3, Festtale ved formanden J. Wulff, Prolog af S. Beilin, Hertz Grossbart med et nyt Program, Oplæsning ved A. Krakowski.

Mosaisk Samfund 21.5.37

241. *Grossbart-aften*

IKOR/Hertz Grossbart/Rosenvængets alle 3/10.7.1937

Mosaisk Samfund 2.7.37

242. *To enaktere og deklamation*

Foreningen Zukunft/??/??/18.7.1937

Mosaisk Samfund 28.5.37

243. Hertz Grossbart og Børge Rosenbaum

Skandinavisk Jødisk Ungdoms Forening/Ingeniørhuset/28.7.1937

SJUF 17. Kongres i
København 26.-
28.7.37 i Ingeniør-
huset. Den 28.7
festbanket under
medvirken af Hertz
Grossbart og Børge
Rosenbaum.
Jødisk Ugeblad
16.7.37

Børge Rosenbaum, senere kendt som Victor Borge.

244. Mentshn [Mennesker] af Sholem Aleykhem
Tsukunft og Hakoah/S. Belin/Emdruplund/22.8.1937

245. *Afskedskoncert med Hertz Grossbart*
 Hasomir/Hertz Grossbart/Kvindernes Bygning/12.9.1937

Jødisk Ugeblad 27.8.37

246. *Levende avis om stævnet på Jomsborg*
 Jødisk Ungdom/??/??/22.9.1937

Jødisk Ugeblad 17.9.37

247. *Kontsert fun retsitatsie un gezang* [Koncert med recitation og sang]
 Zukunft/Lola Zilbermann og Semmy Weinstok/Weber, Linnegade
 25/3.11.1937

248. *Josche Kalb, sang og deklamation*, bl.a. Sholem Aleykhem, I.Manger, J.Singer, M. Gebirtig
Zukunft/Lola Silbermann og Semmy Weinstok/??/10.11.1937

249. *Lola Silbermann og Semmy Weinstok*
??/ Lola Silbermann og Semmy Weinstok/Empiresalen, Blegdamsvej/21.11.1937

250. *Lola Silbermann og Semmy Weinstok*
IKOR/Lola Silbermann og Semmy Weinstok/Rosenvængets alle
3/4.12.1937

Jodisk Ugeblad 3.12.37

251. *200.000 af Sholem Aleykhem*
Tsukunft/Semmy Weinstok med Lola Silbermann/Palælokalerne/12.12.1937

12.12.37 opfører Zukunft *200.000* af Sholem Aleykhem indstuderet af Semmy Weinstok, Palælokalerne.

Jodisk Ugeblad 3.12.37

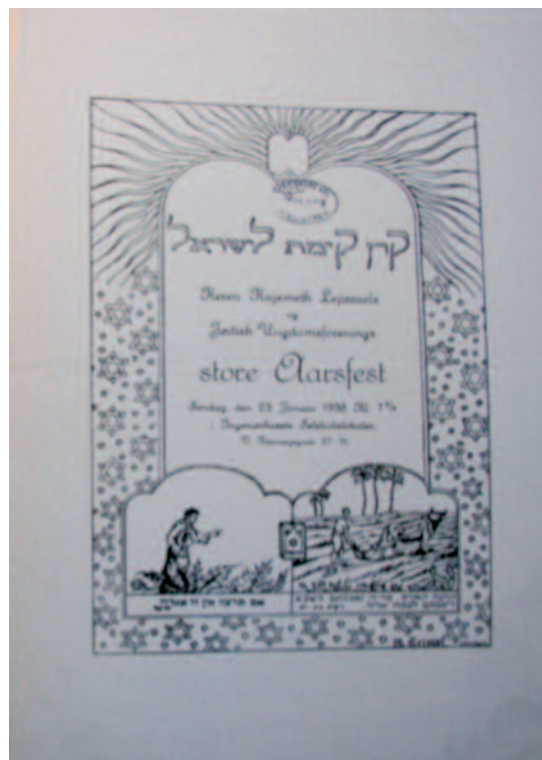

252. Man Weib Man XJZ af Klarbund.

Lola Silbermann og Semmy Weinstok/Malernes Hus/26.12.1937

26.12.37 Afskedsforestilling med Silbermann og Weinstok. Der opføres Klarbunds komedie Man Weib Man XJZ i Malernes Hus.

Jødisk Ugeblad 17.12.37

D12? Vin og vand, en sketch og uddrag af JUFs revy

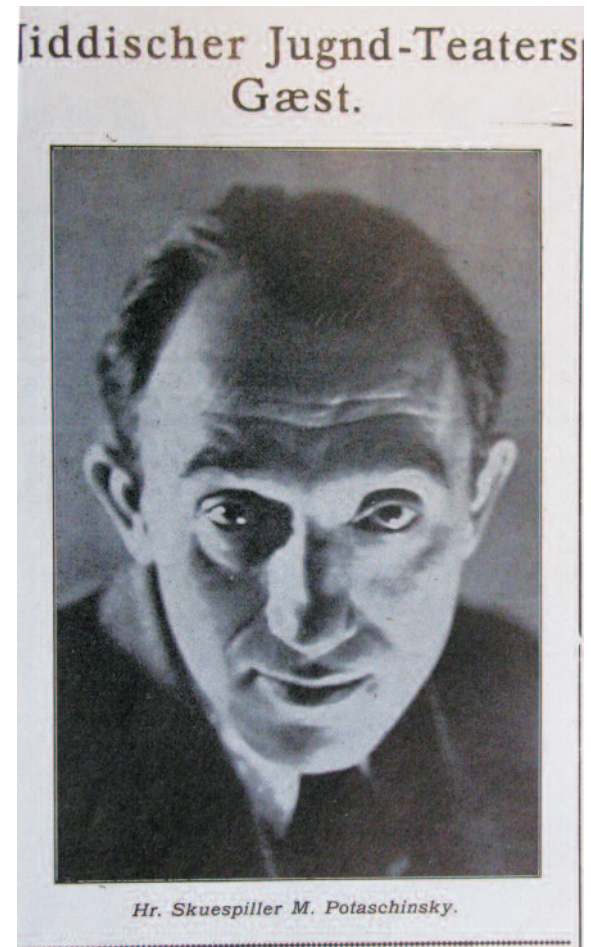
Keren Kajemeth Lejisrael og Jødisk Ungdomsforening/??? Ingeniørhusets selskabslokaler, V. Farimagsgade 27/23.1.1938

253. *S. Anski, Gorelik, Sholem Aleykhem, Peretz, Nadir, Stenberg, Mutzki og Trunkeler*

Yidisher yugnt-teater/Mila Weislitz-Potaschinsky og M. Potaschinsky/Boulevardpalæet, Hammerichsgade 14/30.1.1938

Jodisk Ugeblad 28.1.38

Jodisk Ugeblad 21.1.1938

254. *Ordkoncert* med Weislitz/Potaschinsky
IKORs Kvindegruppe/Mila Weislitz-Potaschinsky og M. Potaschinsky/Rosenvængets alle 3 o.g./20.2.1938

Jødisk Ugeblad 18.2.38

255. *Parnuss* [Udkomme] af Chrone Gottesfeld.
Yiddisher yugnt-teater/ Mila Weislitz og M. Potaschinsky/??/27.2.1938

Jødisk Ugeblad 25.2.38.

Hallo! Hallo!

Det er nu paa Søndag, den 27. Februar 1938 Kl. 19.45 (7 $\frac{3}{4}$) at

Jiddischer Jugnt Teater's

store Teateraften finder Sted i Palestokalerne i Klerkegade.

Der opføres en 3 Akts Tragikomedie af Ch. Gottesfeld:

»PARNOSSE«

Med Gæstetredten af Mila Weislitz og M. Potaschinsky.

Spændende! — Humoristisk! — Satirisk!

Alle Medlemmer af J. J. T. medvirker. Regi: M. Potaschinsky.

Efter Forestillingen Bal til Kl. 2. — Stort Orkester.

Haak at reservere Billetter 4 Kr. 3.00 — 2.50 — 2.00 — 1.50 og 1.00.

Faa hos: S. Silber, Øbro 174 v. — M. Rosenbaum, Pale 45 y. — N. Unterschlag, Øbro 2940 u. — Ida Senderovitz, Amager 5511.

Jødisk Ugeblad 21.1.1938

256. *Optræden af Børge Rosenbaum og Weislitz/Potaschinsky*
Jødisk Syklub af 1/12 1924s basar/Børge Rosenbaum og Weislitz/Potaschinsky/??/6.3.1938

Jødisk Ugeblad 25.2.38

257. *Ordkoncert med Weislitz og Potaschinsky, program: M. Kulbak, M. Ravitz, Schulstein m.fl.*
IKORs Kvindegruppe/Weislitz og Potaschinsky/??/9.3.1938

Jødisk Ugeblad 4.3.38

258. *Weislitz/Potaschinsky og A. Krakowski*
Haandværkerforeningen/ Weislitz/Potaschinsky og A. Krakowski/??/13.3.1938

Jødisk Ugeblad 11.3.38

259. *To purimbørneforestillinger.*
Forældreforeningen/S. Beilin/Griffenfeldtsgade 7/15.3.1938

Jødisk Ugeblad 4.3.38

260. *Underholdning*
Hasomir/Weislitz og Potaschinsky/Mosaisk Drengeskole, Ingemannsvej/27.3.1938

Hasomirs Sangbog er nu færdig, og Bidragyderne indbydes til Sammenkomst 27.3.38 paa Drengeskolen, Underholdning med Weislitz/Potaschinsky.

Jødisk Ugeblad 25.3.38

IKUF/Tsukunft/ M. Potaschinsky og M. Weislitz/Weinold/
10.4.1938

IKUF-sektionen: Zukunft, IKOR, JAKF, Jødisk Haandværkerforening, Hasomir, Hakoah, Forældreforeningen og Folkeforeningen arrangerer stor Peretz-aften 10.4.38 i Weinold. Tale, Recitation, Sang og Teater. Hasomir, Beilin, Goldberger, Potaschinsky/Weislitz med Zukunfts teaterensemble.

[illegible]

262. *Et par enaktere opf af Weislitz/Potaschinsky.*
 IKOR/ Potaschinsky/Weislitz/24.4.1938

Farvel og tak fra Weislitz/Potaschinsky.
Jodisk Ugeblad 22.4.38

263. *A shnirl perl [Et perlehalsbånd] af Schalom Asch.*
 IKUF/Tsukunft/S. Beilin/Palælokalerne/15.5.1938

Den store Kulturaften, IKUF, 15.5.38: deklamation af jødiske digte ved skoleelever, Violin: Karen Fridericia, ved flyglet fru London, Krakowski læser op, scenisk monolog: S. Beilin, Jødiske sange: Minna Wulf, ved flyglet fru London, recitation: Sam. Besekow, Aktuelt: Leibl Beilin, Zukunft spiller Schalom Asch' *Et perlehalsbånd*, Hakoah viser interessante sportsnumre.
Jodisk Ugeblad 6.5.38

264. Et jødisk lystspil

Zukunft/??/ Zukunft/Hakoah stævne/14.8.1938

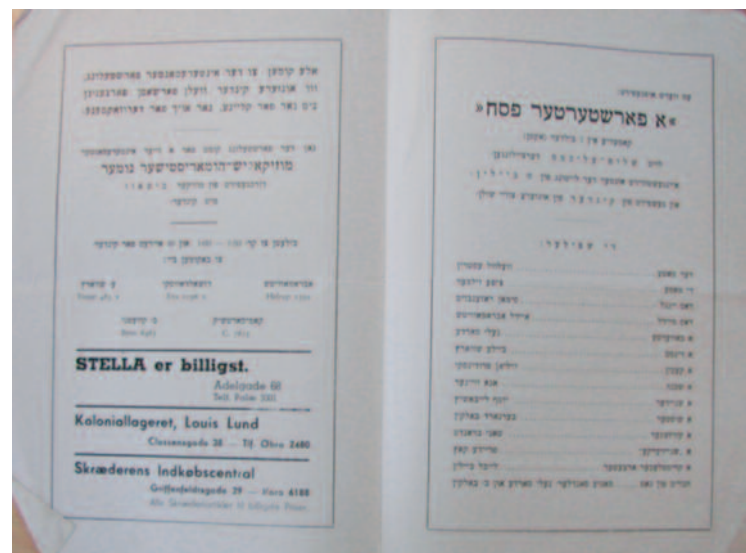
Jødisk Ugeblad 12.8.38

265. A farsherter peysekhh [En forstyrret pesakh] af Sholem Aleykhem.

Yidisher eltern-fereyn/S. Beilin/Griffenfeldtsgade 7/11.9.1938

Forældreforeningen opfører med 15 børn fra de to skoler *A farschærtær Pesach*, komedie i 7 billeder bygget over fortælling af Sholem Aleykhem, instrueret af S. Beilin., den 11.9.38 i Griffeldtsgade 7.

Jødisk Ugeblad 9.9.38

266. *Paa Grænsevagt*, aktuel komedie i 4 billeder.

IKOR/??/Palælokalerne/18.9.1938

IKOR afholder Films- og Teateraften 18.9.38 i Palælokalerne. Først 3 Sovjetfilms, saa opføres *Paa Grænsevagt*, aktuel komedie i 4 billeder.

Jødisk Ugeblad 9.9.38

267. *Medlemsaften med Weislitz og Potaschinsky*

Håndværkerforeningen/Weislitz og Potaschinsky/??/30.10.1938

Jødisk Ugeblad 28.10.38

268. *Weislitz og Potaschinsky med nyt program, bl.a. fragmenter af J.L.*

Peretz' Bai nacht offen alten Mark

Håndværkerforeningen/ Weislitz og Potaschinsky/Odd Fellow Palæet/6.11.1938.

Jødisk Ugeblad 4.11.38

269. *A shnirl perl* [*Et perlehalsbånd*] af Schalom Asch
Yidishe kultur-stsene/Yidisher handverker-fareyn/S. Beilin/Palæloka-
lerne, Klerkegade 2/11.12.1938

P. Welner anmelder *A Schnirl Pærl* ret godt. Men han klager over en af skuespillerne: “det er snart paa Tide, at han spytter den kogende Kartoffel ud, naar han taler Jiddisch, saa Tilskuerne ogsaa kan forstaa, hvad han siger.”

Jødisk Ugeblad 16.12.38

Anmeldelse: Aftenens clou havde været Yiddisher kultur-stsenes opførelse af enakteren *Jankl Petach*, med bl.a. brødrene J. og L. Beilin. *Jødisk Ugeblad* 24.2.39

271. *Optræden*

Jødiske Foreningers Hjælpekomité/Shloyme Naumow-Zaslafsky/HK,
Stuðiestræde 1/25.3.1939

Jødisk Ugeblad 24.3.39

272. *Jiddisch Underholdningsaften*

Jiddische Kultur Scene og Ungdomsforeningen/??/ HK, Stuðiestræde
1/27.3.1939

Jødisk Ugeblad 24.3.39

273. A groyse Leyvik-fayerung [En stor Leyvik-fejring]: *Hirsh Lekert in turme* [*Hirsh Lekert i fængsel*]

IKUF/Yidisher kultur stsene/Isak Garbash og S. Beilin/HK, store sal, Studiestræde 1/11.5.1939

Anmeldelse af Læjviks 50 Aars fest. God kritik, især roses *Hirsch Lekert i Fængsel* med Jiddischer Kultur Scene instrueret af Isak Garbasch og S. Beilin. Til slut:

“N.B.!

Kan vi ikke i Fremtiden blive fri for det evige Rend op og ned ad Salens Midtergang, medens der er Optræden paa Scenen? Eller stille sig op foran Scenen hele Aftenen som en “Cæsar”? – vise sit Skyggebillede bag Fortæppet eller Søgen og Raaben efter en Optrædende gennem hele Salen-?

Alt dette bidrager kun til, at man bringer hele Aftenens Milieu ned paa et Niveau, der totalt ødelægger Helhedsbilledet.

Lad os passe bedre paa Rammen omkring det kostbare Billede svarer nogenlunde – helst *helt* – til Billedets Værdi.

A. Krotoschinsky.”

Jodisk Ugeblad 19.5.39

274. *Aften med Hertz Grossbart*

Folkeforeningen, Hasomir, Forældreforeningen, Jødisk Haandværkerforening og IKOR/Hertz Grossbart/HK, Studiestræde

1/21.5.1939

Hertz Grossbart kommer!

Som en smuk Afslutning paa Sæsonen foranstalter Hasomir, Jød. Forældreforening, Jød. Folkeforning, Jød. Haandværkerforening og Ikorforeningen en *Hertz Grossbart-Aften* Søndag den 21. Maj Kl. 20 i Handels- og Kontoristforeningen, Studiestræde 1, Festsalen.

Jødisk Ugeblad 12.5.1939

275. Grossbart siger farvel

Hertz Grossbart/HK, studiestræde 1/14.6.1939

Jødisk Ugeblad 9.6.39

Grossbart siger Farvel!

Den 14. Juni tager Hr. Grossbart Afsked med os.

Husk!
HERTZ GROSSBART's Afskedsaften
Onsdag den 14. Juni Kl. 20 i Handels- og Kontoristforeningen,
Studiestræde 1.
Nyt Program. Absolut sidste Optræden. Festlig Afskedsaften
Angaaende Billetter henvises til Meddelelsen under Foreningsstof.

Jødisk Ugeblad 9.6.1939

FORESTILLINGERNE I PERIODEN 1940-1956

Da gæstespillene holdt op, søgte den hjemlige jiddishe scene igen at overtage initiativet. Amatørspillene havde i hele perioden været der og som sagt havde nogle af de besøgende også brugt amatører i forskellige op-sætninger. I løbet af 1938 og 1939 var der en del amatørforestillinger, ja selv 1940, 1941, 1942 og 1943 blev der spillet jiddish teater. Den 3. maj 1941 var det instruktøren Samuel Besekow, som iscenesatte Peretz Hirschbeins *Di puste kretshme* [Den tomme kro]. Besekow (1911-2001) var et ægtefødt barn af den københavnske jiddishe scene, og han havde i 30erne fået en uddannelse som dansk skuespiller på Det kgl. Teater. Han drev det så vidt, at han optrådte som en jiddish-talende skrædder i filmen *Skaf en Sensation*.

I landflygtigheden i Sverige blev der af den danske klub i Göteborg spillet tre moderne enaktere med Georg Levin og Nora Unterschlak. Efter krigen blev det til 9 opførelser. Så var det slut.

I oversigtsform ser det således ud med de jiddishe forestillinger:

	<i>Stykker</i>	<i>Forestillinger</i>
1940	2	2
1941	2	2
1942	2	2
1943	3	2
1945	3	3
1948	3	3
1950	1	1
1952	1	1
1956	1	1
I alt	18	17

4. PERIODE 1940-56

REGISTRANT

Oplysningerne kommer i denne rækkefølge:

Titel, forfatter. Trup/instruktør/teatersal/dato

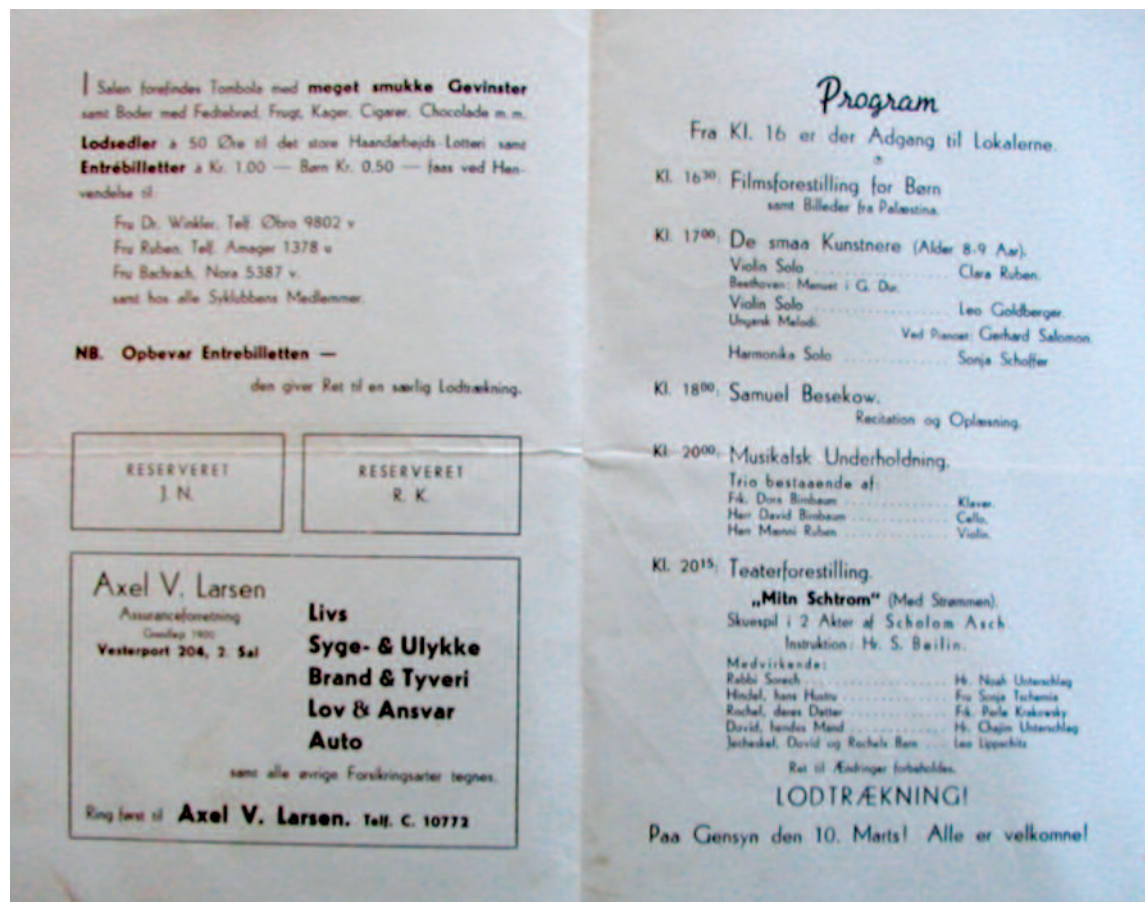
276. *Shver tsu zain a yid* [Svært at være en jøde] af Schalom Asch.
Yidishe kultur stsene/Michail Jo/Borgernes Hus/28.1.1940

28.1.40 opfører Jiddische Kultur Scene Aschs *Schwær su sain a Jid*
til fordel for Hjælpekomiteen i Borgernes Hus. 3 akter instr. Af
Michail Jo. 15 medvirkende.
Jødisk Ugeblad 5.1.40

JIDDISCHE KULTUR-SCENE
opfører til Fordel for
»Hjælpekomiteen for de ved Krigen ulykkeligt stillede Jøder«
Søndag den 28. Januar 1940, Kl. 19,30 pr.
i Borgernes Hus, Rosenborggade 2:
Scholem Alejchem's
straalende, aktuelle Komedie
**»SCHWÆR ZU
SAIN A JID«**
Instruktion: MICHAEL JO — 15 Medvirkende
Efter Forestillingen stort BAL!
BILLETTER à Kr. 3,00 - 2,50 - 2,00 og 1,00 hos:
Lichtmann: C. 11256, Lichtin: C. 7753, Djaldowski: Eva 1196x,
Fromberg: Byen 918v og Palæ 6713y, Gelfer: Palæ 1886 samt
hos de øvrige Komitémedlemmer og Medlemmerne af
Jiddische Kultur-Szene

Jødisk Ugeblad 5.1.1940

277. *Mitn Schtrom* [Med strømmen] af Schalom Asch.
Jødisk Syklub af 1/12 1924/S. Beilin/Weinold/10. marts 1940

JØDISK FORÆLDREFORENING — JIDDISCHE KULTURSCENE

arrangerer Sjældene eneste jiddische

TENTER-FORESTILLING

Lørdag d. 3. Maj 1941. Kl. 19⁰⁰

i Borgernes Hus, Rosenborgs L.

Der opføres:

„Di puste Kretschme“

af P. HIRSCHBEIN.

Under Ledelse af den populære Instruktør SAM. BESEKOW.

Resume:

En primitiv jødisk Landsvend fortæller sin Datter til Hvidens Gæst. Dette er en storartet Følge, som har været allerede udsat og en Tilkommerende af Børnenes til Faderen. Derfor er det her Faderens Datter, da denne er en stor Fortællende med Børnenes, som man altid under Faderens fortællende er i Tiden. Denne dramatiske Handling fortæller af de primitive Mennesker, at en stor Aandel har forsvundet det, som Landsvendene har været et stort, stort Gæstgiver, som han vilde bygge sig og forsvare det store, og forsvare det store, som det er en stor Opførelse. Til sidst er det Gæstgiveren, som det er.

Efter Forestillingen — stort Bal til Kl. 1.

De bør komme og opleve denne enestående Begivenhed paa det københavnske-jødiske Teater.

Ring til amt. Telef. og foresøg Dem allerede nu med Billetter, der er stor Rigt om dem.

Th. Ferslew-Jensens KOLONIALMAGASINER

NORREBROGÅDE 166
VALBY LANGGÅDE 226
JERNBANEVEJ 5, LYNGBY

Kvalitet og Værdi har været det Bg.
Vare bringes overalt i det Bg.

B. S. Griegst

Guld- & Sølvmed
Lørdagsstude 16. - Tøll. Byen 7256

MANUFAKTUR - TRICOTAGE
HERRE - DAMELINGER
STRØMPER - SMAATING

Aage Lund

Ndr. Frihavnsgade 68
Tøll. Øbro 8115 - København Ø.

Husk

nedenstående to Adresser, hvis De vil købe godt og billigt Fodtøj.
Arbejdsg. J. SOLBEEK.

Slettemagasin **LYGTEN**
Nørrebrogade 219
Tøll. 3090

Slettemagasin **SORGENFRI**
Nørrebrogade 177
Tøll. 3891

Resten af

SKRÆDERENS INDKØBSCENTRAL

GRIFFENFELDTSGADE 29.

Moderne Bævningsartikler og Kjølestoffer.

K. Skovboe - Bogtrykkeri, København

279. *Mazl-tow* [Tillykke] af Sholem Aleykhem og
 280. *Mayn waybs meschugaes* [Min kone er tosset] af M. Arnstein
 Yidishe kultur-stsene og Eltern-fareyn/S. Beilin/ Weinold/1.2.1942

EN GLAD AFTEN.

Vi lægger vel alle efter nogle fornøjelige
Tidre. — Her kommer de.

Søndag d. 1. Februar 1942 Kl. 18⁰⁰ pr.
opføres i Weinold's Salteaterlokale,
Nørre Voldgade 23.

2 morsomme Komedier:

„Mazl-Tow“
(Til Lykke) af Sholom Aleichem.

„Main Waibs Meschugaes“
(Min Kones Vanvid) af M. Arnstein.

Stykkerne indføres af vore øvede Kræfter
fra „Jiddische Kultur-Scene“ under Ledelse
af Hr. S. Beilin.

PERSONERNE I „Mazl-Tow“

Belle, en Kædepige.....	Frk. B. Schwartzbart.
Pradel, en Tjenestpige.....	Frø L. Markin.
Mr. Alter, en Bøgeslager.....	Mr. J. Beilin.
Chajim, en Karl.....	Mr. A. Markin.
Madam, Hustru.....	Frk. E. Israel.

I „Main Waibs Meschugaes“

Gabriel Stein, en Betjende.....	Mr. J. Beilin.
Rosa, hans Hustru.....	Frø B. Beilin.
Klara, hendes Søster.....	Frk. E. Israel.
Aron, Vokser, Dances Ven.....	Mr. A. Markin.
En Gæstgæve.....	Frk. B. Schwartzbart.

Efter Forestillingen
- start 15 min til Kl. 1.

Billetter a Kr. 1.50 - 2.00 - 2.50 fra 3.00

Abrahamson, Høved 2398	Konstantin, C. 3411
B. Krenoy, C. 3412	A. Markin, Tager 2413
Dzidlowsky, Tager 2414	Frø L. Markin, Ølser 2415
E. Schwartz, Vokser 2416	E. Israel, Nørre 2417

og hos alle Musikhandlere.

BESTYRELSEN
for
JØDISK FORÆLDREFORENING,
KØBENHAVN.

פריידעכע נייעס

הען האטן מיר אויפגעשטעלט נאך א מאד מיליטענע
שטובע ווי גראד איבערן 1 -

אין אס קענען זיי

הענט דעם 1 - סעפטעמבער 1942 - האלט דא דיניר
אין אויפן ברינגען מיר

א טעאטער-אוונט
מיט צוויי פריידעכע זאכן
היינט נאך דער אנדערער -

עס וועט געשעען:

„מזל-טוב“ אין שלום-על-בם
און „מיין ווייבס משוגעת“
אין פארק ארעסטאטאן

אין די צוויי וועגן מיליטענע קאנטערעס
הענטן אנטויל אוועקגעבן 20000 קאנטער
שטילע אין קולטור-געבעדן אויסער
דער היינטע פון ס - ביילין.

פערזאנען אין „מזל-טוב“:

בילד א קעגן..... פיל רעכט שווארצבארט.
פראדל א רעכט..... פיל רעכט שווארצבארט.
די אלטע א בילד-קעגלעך..... די רעכט בילד.
הייט א בארעכט..... די אברעם שווארצבארט.
פארמאגט בארעכט..... פיל אסער איראקעל.

אין „מיין ווייבס משוגעת“:

גאברעל שטיין א רעכט..... די רעכט בילד.
הענט זיין פיל..... פיל רעכט בילד.
קלארה איר שווארצבארט..... פיל רעכט שווארצבארט.
און רעכט שטיין שטיין..... די רעכט שווארצבארט.
רעכט שטיין..... פיל רעכט שווארצבארט.

נאך די אנדערערע פארשטעלונגען -

- סאנץ ביי 1 -

הענטעס און דאס קעטן מאד
הענט דעם 1 - סעפטעמבער 1942 -
אין היינצליי בארעכטע 23

די פארשטעלונגען
אין
יודישן עלטערן-פאריין
קאנטאן

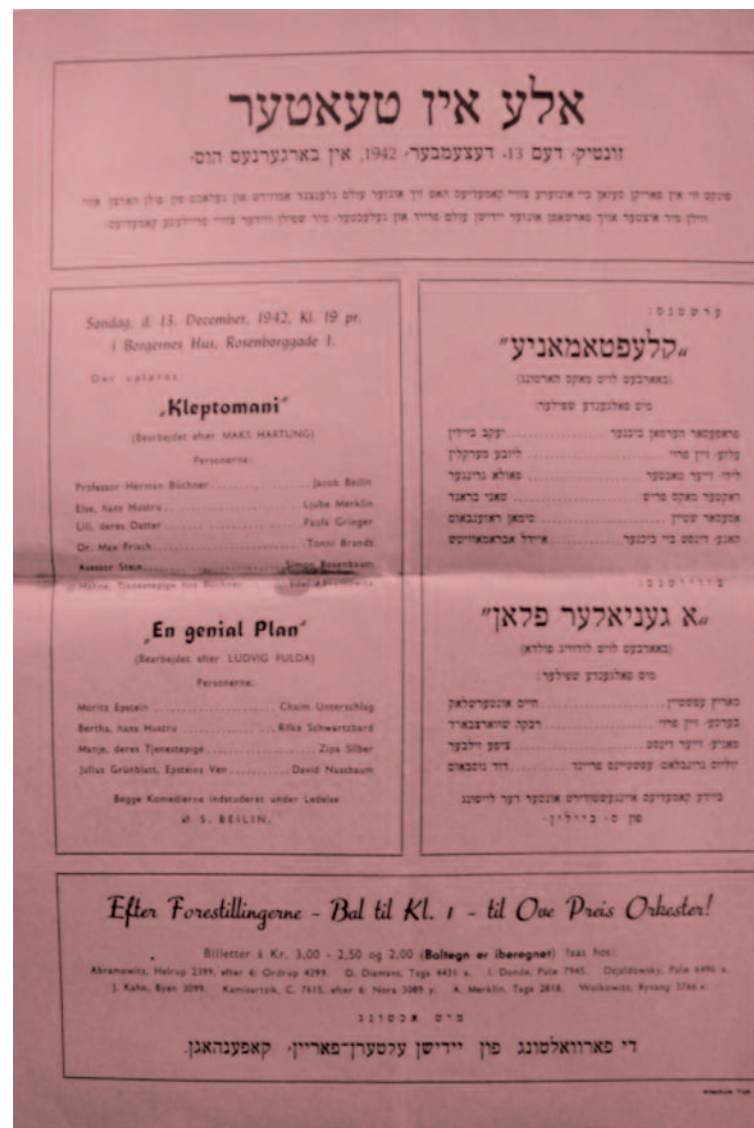
281. *Purimforestilling.*

8 børn og Eltern-fereyn/Empiresalen, Blegdamsvej 26/3.3.1942

283. *A genialer plan af Ludvig Fulda.*

Eltern-fareyn/S. Beilin/Borgernes Hus/13.12.1942

284. *Vider in shule/Atter i skole* af Leybl Beilin.

285. *Vos mir zeynen/Hvad vi er* efter L. Horowitz.

Eltern-fareyn/S. Beilin/HK, Nørregade/17.1.1943

TEATER MUSIK SANG

Herved har vi Fornøjelsen at indbyde til en meget smuk og fornøjelig Aften

SØNDAG DEN 17. JANUAR 1943 KL. 18 PRC.

i Handels- og Kontoristforeningens Lokaler, Nørregade.

מוזיק געזאנג

PROGRAM :

PROGRAM :	Nr.	פראגראם:
Formanden byder Velkommen ... G. Abramovitz	1	קעטנונג פארזיצער ג. אבראמאווטש
Prolog til Teaterstykket ... En Skolepige	2	פראלאג צום טעאטערשטיק א שולמיידי
1. Teaterstykke: »ATTER I SKOLE« Komædie med Sang Skrævet specielt for vore Skolebørn af Leibl Beilin Spilles af 9 større Skolebørn.	3	1. טעאטערשטיק: וידער אין שולע קאמדיע מיט געזאנג. געשריבן ספעציעל פאר אונזערע שולקינדער פון לייבל ביילין געשפילט פון 9 גרעסערע שולקינדער.
Solosang ... Kantor L. Grabowski	4	סאלא-געזאנג חזן ל. גראבאווסקי
Deklamation Vore Skolebørn	5	דעקלאמאציע אונזערע שולקינדער
Violinspil ... En af vore Skolepiger	6	סידלשפיל אונזערע א שולמיידי
Sang Kantor L. Grabowski	7	געזאנג חזן ל. גראבאווסקי
2. Teaterstykke: »HVAD VI ER« Børnespil efter L. Horowitz Spilles af 7 Skolebørn. Forestillingerne og Deklamation ledes af S. Beilin.	8	2. טעאטערשטיק: וואס מיר זיינען קינדערשפיל לויט ל. הוראוויטש געשפילט פון 7 שולקינדער. די פארשטעלונגען און דעקלאמאציעס געלייטעט פון ס. ביילין.
Eventuel Dans.	9	עווענטועל טאנץ.

Entré: 1 Kr. for voksne, Børn - fri Entré.

אריינגאנג: 1 קר פאר דערוואקסענע, פאר קינדער - פריי.

Abramovitz, Helrup 2399, efter 6: Ordrup 4399.

D. Diamant, Taga 4431 x.
Kamizartzik, C. 7615, efter 6: Nørk 3089 y.

I. Donde, Palæ 7945.
Dzjaldowsky, Palæ 6496 x.
J. Kahn, Byen 3099.

Nævne alle Aftens Deltagere vil blive meddelt i Teaterbladet. - Der deltag 25 Børn.

דער נאמען פון אלע אונזערע אונטערזאגערס וועט געווען צוועקט אין דעם נאכערן טעאטער-בליט.

286. Purim forestilling

6 skoleelever/S. Beilin/Palæ-Lokalerne, Klerkegade/21.3.1943

Sensationel

PURIM-FEST

יידישער עלטערן-פארין אין קאפענהאגן

JØDISK FORÆLDREFORENING, KØBENHAVN

סענסאציאנעלער

פורים-פעסט

Herøed har vi Fornøjelsen at indbyde til vor store Purim-Fest, som afholdes

מיר רופן אלע יידן אין קאפענהאגן צו קומען צו אינזער גרויסן פורים-פעסט וואס וועט פארקומען בייטאג

Søndag d. 21. Marts, 1943, Kl. 13.30 (Eftermiddag) i Palæ-Lokalerne, Klerkegade.

PROGRAM

פראגראם

Formandens Velkommen	G. Abramowitz	1	פאר-ג. אבראמאווויטש
Til Purim (Digt)	En Skoleelev	2	א שול-יינגל
Schalach-maanot (Digt)	En Skoleelev		א שול-יינגל
Skuespilleren JACOB TEXIERE fortæller		3	דער שוישפילער יאקאב טעקסיערע דערציילט
Sang	Kanter E. Goldberger	4	חזן גאלדבערגער
Skuespilleren IB SCHÖNBERG underholder		5	דער שוישפילער איב שויןבערג פארוויילט
Deklamation	Skoleelever	6	דעקלאמאציעס
PURIM-FORESTILLING	6 Skoleelever	7	טעאטערספיל: פורים-גראבער געטפילט פון 6 שול-קינדער געלייטעט פון ס. ביילין
Serveering for Børnene.		8	סערווירונג פאר קינדער
Uddeling af Schalach-maanot.		9	אויסטיילונג פון שלח-מנות
Eventuel Dans.		10	עווענטועל טאנץ

Entré: 1 Kr. for Børn som for Voksne.
(For Børnene er Garderoben iberegnet.)

אריינגאנג: 1 קר. פאר קינדער ווי פאר דערוואקסענע.
(פאר קינדער איז גארדעראבע אריינגערעכנט)

Abramowitz, Helrup 2399, efter 6; Ørdrup 4399.

D. Diamant, Taga 4431 x.

I. Dondé, Palæ 7945.

Dzjaldowsky, Palæ 6496 x.

J. Kohn, Byen 3099.

Kamirartzik, C. 7615, efter 6; Nora 3089 y.

Fru Wolkowitz, Ryvang 3766 x.

287. *Frie Mennesker* af Z. Levin,

288. *Poesi og Prosa* af Z. Levin og

289. *Den originale filosof* af E.I. Peretz.

Den danske klub i Göteborg/Georg Levin og Nora Unterschlak/Valand/29.4.1945

ALBION
Kyrkogatan 27
Tel. 176490

FIEBOLAGET
son & Katz
NOSTORGET 1

dam- och goss-
ekipering

ss
ngsskrädderi

ARELLICK
STRA LAHMGATAN 3
ELEFON 132633

NORA UNTERSCHLAK

DEN DANSKE KLUB I GÖTEBORG

Jödisk Teateraften med Dans

Söndag den 29. April Kl. 19.30 på Valand

1945

TRE MODERNE ENAKTERE
Inscenist af Georg Levin
Solför Jsa Bakrinsky
Skuespillerinde Frk Nora Unterschlak som Gäst

FRIE MENNESKER
af Z. Levin
Personerne:
Langman Georg Levin
Erel Nora Unterschlak

POESI OG PROSA
af Z. Levin
Personerne:
Grubin Georg Levin
Anna Nora Unterschlak

DEN ORIGINALE FILOSOF
(Der mæghænger Bollen) af E. I. Peretz
Editors af Georg Levin

Pause på 15 Min. mellem hver Akt

Billetter kan bestilles hos Samson Blachman hver
Dag mellem Kl. 13-14 på Telefon 13 89 26 samt
på Danske Hjemmet og Flygtningekontoret

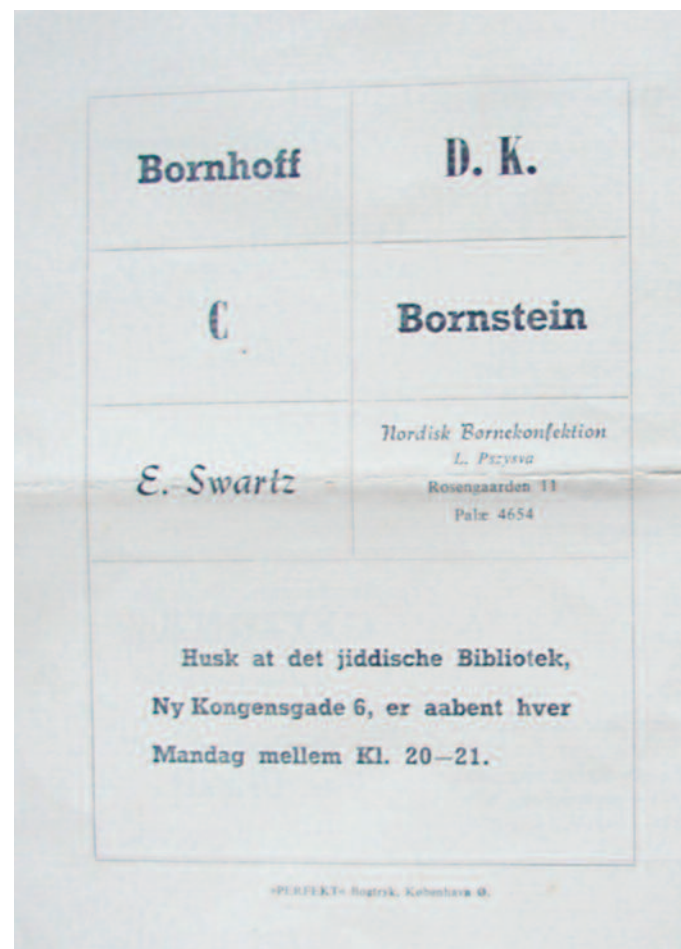

GEORG LEVIN

290. *Der fremder* [*Den fremmede*] af Jacob Gordin

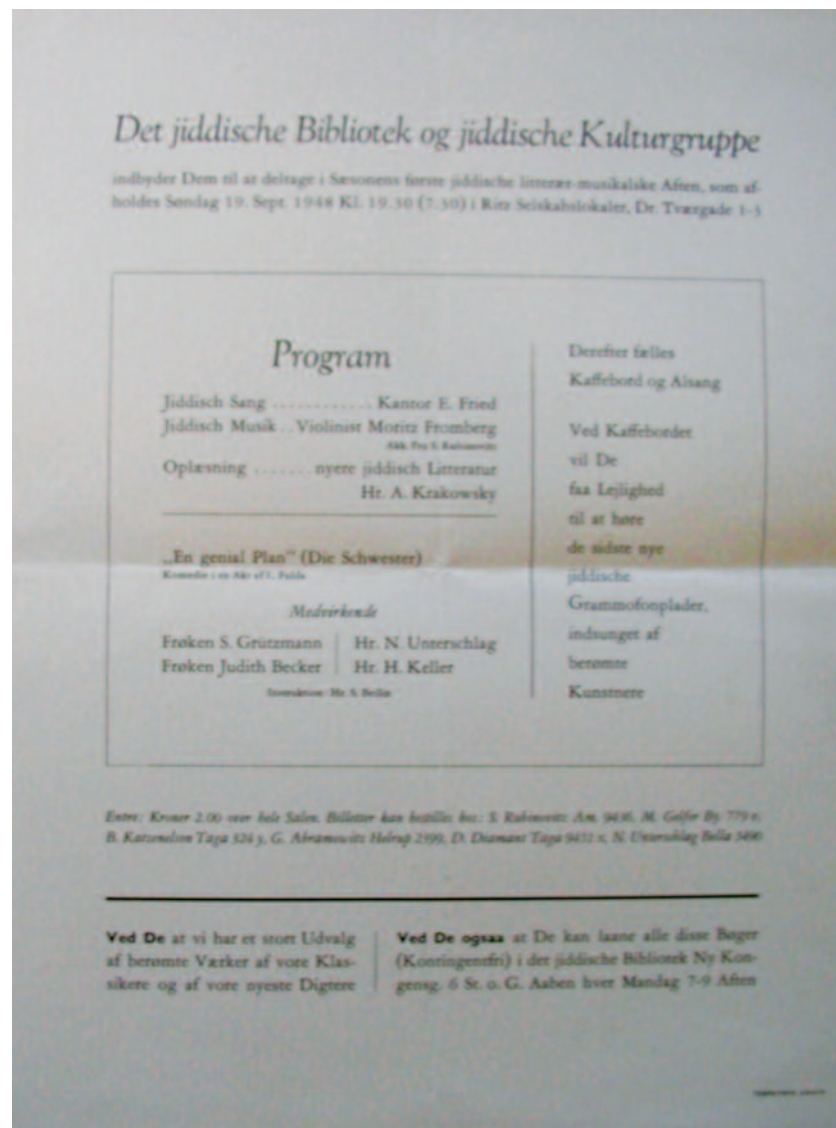
Jødisk Haandværkerforening og Jødisk Forældreforening/S. Beilin/Borgernes Hus, Rosenborggade 1/14.1.1948

Forestillingen spilles til
Fordel for Hjælpekomiteen

Skrædernes Indkøbscentral Griffenfeltsgade 29 Nora 6118	Frugthorretningen «Gunlog» <i>D. Benedek</i> Snorrengade 3, Sundby 6219 Æbler og Sydfrugter Husk Kartofler til Vinter	Benklædesystuen ved <i>N. Unterschlag</i> Maalkonfektion og Skråderi Danoo-Stacks Højlandsvangen 6 Bella 2493 — 2459 y	M. Gelfer Antikvitetidender Kompagnistræde 25 Byen 779 v.
Nordisk Konfektion	Personliste: Naftoli Hertz (Der Frømdet) Hr. Walther Weisendorff Blume, hans forh. Hustru Fru F. Feldstein Pini Starodub, hendes Mand Hr. Ch. Unterschlag Kalmen-Mojsche Hr. Neach Unterschlag Sore-Henje Blumes Forældre Fru Sonja Tschernia Benni Blumes Børn Hr. Herman Keller Lilli Frk. Sonja Gritzmann a Row Hr. Isak Gringer a junge Frau Frk. Rifke Feldstein Sufflor: Hr. Hermann Senderowitz I. Akt: I Rusland De øvrige Akter: I Amerika		Delmagasinet »PERSIAN« Aabonleværdien 11 Nora 9320 Specialet: Persiamerskindkæber
Selv- og Guldsmed <i>Baruch Griegst</i> Vester Voldgade 94 Byen 7256			WALLY <i>v. W. Weisendorff</i> HERRE- & DAMESKJÆDERI Chr. d. 9 s Gade 10 Palæ 1346
Dondes Konfektionsfabrik LYNGBY ved <i>L. DONDE</i> Telf. Lyngby 3520			GEFIONA
Slagterforretningen RYESGADE 5 C. 1166 <i>Kolni og Ruben</i>	Billetter à Kr. 2,00—2,50—3,50 og 5,00 kan faas i Biblioteket d. 8—12. Januar 1946 Kl. 19—20 samt hos følgende: N. Unterschlag, Bella 2493 efter Kl. 6 Bella 2459 y — M. Cipikoff, Søborg 4009 y — D. Lietmann, Søborg 2476 — Frøysa, Øbro 3794 x — Rubinowitz, Ang. 9436 — Ch. Fromberg, Nora 1199 y — J. Brandt, Tøge 9560 — I. Donde, Lyngby 3520.		Jac. Brandt

Det jiddische Bibliotek og Jiddische Kulturgruppe/S. Beilin/Ritz Selskabslokaler, dr. Tværgade 1-3/19.9.1948

292. *Jankel der schmid* [Jankel Smed] af David Pinski
Jødisk Haandværkerforenings Selvhjælpskasse/S.Beilin/Borgernes Hus,
Rosenborggade 1/17.11.1948

I anledning af "Jødisk Håndværkerforening"s 35 års jubilæum, og som led i dens kulturelle arbejde, opførtes – i samarbejde med flygtninge i Malmø – onsdag den 17. november i "Borgernes Hus" David Pinski's dramatiske folkeskuespil "Jankel der Schmid". Det var anden opførelse. Premiøren foregik i Malmø.

At man har valgt "Jankel der Schmid" må betragtes som en hyldest til forfatteren, der er bosiddende i New York og fornylig fejrede sin 75 års fødselsdag. David Pinski er en højt anset forfatter og har en stor produktion bag sig, deriblandt mange skuespil. [...] Opførelsen var ikke ilde. Den glædeligste overraskelse var Walter Weisdorf (Kbhvn.) som Jankel. Man vidste han havde talent, men overraskelsen var, at han kunne gøre rede for en så vanskelig rolle som Jankels og føre den til sejr. [...] Alt i alt en rosværdig forestilling, som begge foreninger og instruktøren, hr. S. Beilin, kan være stolt af.

Pinches Welner: "Jankel der Schmid", *Jødisk Samfund* 12/december 1948, s. 11.

Jødisk Samfund 9/sep 50

214

295. Et tidsbillede fra 1906 ved A. Krakowsky.
Yidishe bibliotek/A. Krakowsky/Ny Kongensgade 6/11.2.1956

OVERSIGT OVER ALLE FIRE PERIODER

	<i>Stykker</i>	<i>Opførelser</i>
1906-1921	118	103 ⁶⁷
1921-1926	32	28
1927-1939	152	127
1940-1956	18	17
I alt	320	275

Hertil kommer 12 danske, 5 hebraiske, 1 russisk og 1 tysk opførelse.

LITTERATUR

- Baker, Zachary M.: *The Lawrence Marwick Collection of Copyrighted Yiddish Plays at The Library of Congress. An Annotated Bibliography*, Washington 2004.
- Bang, Karin (udg.): Georg Brandes – K.E. Franzos. Ein Briefwechsel, *Småskrifter fra CØNK* 4, Roskilde 2001.
- Berkowitz, Joel (red.): *Yiddish Theatre. New Approaches*, Oxford 2000.
- Berkowitz, Joe: The Bard of old Constantine, *Pakn treger* 41/winter 2004/5764.
- Besekow, Sam; *Fra Majonæsekvarteret til det kongelige teater*, Kbh. 1994.
- Blüdnikow, Bent: Jiddish teater, *Dansk Jødisk Historie* 1982/9/s. 28-37.
- Blüdnikow, Bent: *Immigranter. Østeuropæiske jøder i København 1904-1920*, Kbh. 1986.
- Butzer, Evi: *Die Anfänge der jiddischen purim shpiln in ihrem literarischen und kulturgeschichtlichen Kontext*, Hamburg 2003.
- Böhm, Hermann: Ein Dichter aus Halb-Asien, *Småskrifter fra CØNK* 3, Roskilde 2000.
- “Den fine Hertz og Jakob Kusk”. Dr. Louis Fränkel fortæller om de russiske Jøders Dialektkomedie paa Søndag, *Politiken* 7.11.07.
- Den jødiske Forestilling hos Wittmack iaftes, *Politiken* 17.2.08.
- Den russiske Kolonis Theaterforestilling, *Dannebrog* 11.11.07.
- Det jødiske Drama “Familien Zwi”, *Mosaik Samfund* 17.4.8.
- En ejendommelig Forestilling. Den jødiske Komedie, *Ekstrabladet* 11.11.07.
- En original Teaterforestilling iaftes, *Politiken* 16.11.08.
- Euchel, Isaak: *Reb Henoch, oder: Woß tut me damit. Eine jüdische Komödie der Aufklärungszeit*, udg. Marion Aptroot og Roland Gruschka, Hamburg 2004.
- Ezra, A.: The Vilna Troupe. Beginnings, Itsik Manger, Yonas Turkov og Moyshe Perenson (red.): *Yiddish Theatre in Europe between the Two World Wars. Poland*, New York, 1968, s. 23-34.
- Fra “Hebraisk russisk Dramatisk Forening”s Forestilling, *Politiken* 11.11.07
- Franzos, Karl Emil: *Fra Halvasien. Noveller og Skizzer*, 1-2, Kbh. 1879.
- Grossmann, Povl: Det hebraiske Teater “Habimah” i København, *Jødisk Familieblad* 15.10.30 og Habimah’s Gæstespil paa Casino, *Jødisk Familieblad* 1.11.30.
- Hasomir, *Social-Demokraten* 20.4.14.
- In yidishen teater, *Vokhen blat* 25.2.16.
- Jakubowski, Jackie: Jiddisch-teatern i Sverige: Teatern med gamla anor, *Jødisk krönika* 8-9/1982.
- *Jewish Women. A comprehensive Encyclopedia* om Glik Bilavsky, <http://jwa.org/encyclopedia/article/bilavsky-glika>
- *Jewish Women in America* om Glik Bilavsky, <http://books.google.dk/books?id=gEj0oLYK10sC&pg=PA151&lpg=PA151&q=Morris+Bilavsky&source=bl&ots=V2mpf5fG1Q&sig=A3MzlfLnGAVW-pVol7vu2MXJmJo&hl=da&sa=X&ei=1U82T8fTAsnRsgbhqujKDA&ved=0C DUQ6AEwAw#v=onepage&q=Morris%20Bilavsky&f=false>
- Jødisk Komedie i Kjøbenhavn, *Berlingske Tidende*, aften, 5.11.07
- Kaynor, Gad: National Theatre as Colonized Theatre: The Paradox of Habima, *Theatre Journal* 50.1/1998, s. 1-20.
- Krotoschinsky, Abram, A.K.: Vegene der ordenung, oyf a yidishe-teater-farsthelung in Kopenhagen, *Yidishe gezelschaft* 17.7.14.
- Lifson, David S.: *Epic and Folk Plays of the Yiddish Theatre*, Rutherford 1975.
- Prager, Leonard : A Catalog of Yiddish Play Manuscripts and Typescripts at the American Jewish Archives, Cincinnati, *Yiddish Theatre Forum*, 2/2 og 2/3, <http://yiddish.haifa.ac.il/tmr/ytf/ytf02/ytf02toc02.htm>
- Riss, Heide: *Ansätze zu einer Geschichte des jüdischen Theaters in Berlin 1889-1936*, Frankfurt/M 2000.
- Russisk-jødisk Theater, *Jødisk Tidsskrift* 7.2.8.

- Sandrow, Nahma: *Vagabond Stars. A World History of Yiddish Theater*, New York 1977
- Schach, Fabius: Das Juedische Theater, sein Wesen und seine Geschichte, *Ost und West* 1901/5/sp. 347-58.
- Sholem Aleykhem: *Blondzhende shtern* [Vandrende stjerner] New York 1912.
- Weisdorff, Ida og Bent Blüdnikow: Jiddish teater, *Dansk jødisk historie* 9/1982/s. 31.
- Welner, Pinches: Jødisk Teater i København, *Social-Demokraten* 28.12.27.
- Zilbertsvayg, Zalman: *Leksikon fun yidishn teater*, bd. 1, Nyu York 1931; bd. 2, Varshe 1934; bd. 5 Meksiko Siti 1967.

SKUESPILLENE ALFABETISK

Titlerne er anbragt alfabetisk, dog sådan, at artiklen på jiddish (a, an, der, di, dos) og pronominerne en, et, den, det springes over. Numrene henviser til den kronologiske liste af jiddiske skuespil.

200.000 af Sholem Aleykhem: 251

Der alter un der nayer dor [*Den gamle og den nye generation*] af Felix Breschel: 145

Arestant numr 7 [Arrestant nr. 7] af Herman Heyermans, 112

Arno af John Rose: 96

Bai nacht offen alten Mark af J.L. Peretz: 268

Ballade om Moderen til den faldne Soldat Nr. 1603 af M. Ravitsch: 175

Bar-kokhba, historisk operette af A. Goldfaden: 44

Bebele af Peretz Hirshbein. 111

Der ber [*Bjørnen*] af Anton Tjekhov: 90

Blimele oder aliles-dam af Joseph Lateiner: 58

Der blinde muzikant [*Den blinde musikan*] af Leon Kobrin: 64

Di brider Lurie [*Brødrene Lurie*] af Jacob Gordin: 117

Chofni og Pinchos eller Jehuda-Stammens Bane af A. Scharkanski: 7

Chorban Jeruscholajim: 43

Der dibuk [*Dæmonen*] af An-ski; 140, 173

Doktorn [Lægen] af Sholem Aleykhem: 29, 235

Dora eller Millionæren som Tigger af Slifferstein: 6

Dovid's fidele [*Davids violin*] af Joseph Lateiner: 42

Dray matones [*De tre gaver*] af J.L. Peretz: 157

Dwourelle Mejochesses, Den noble Dora af Jacob Gordin: 8

Den døbte jøde: 43

Der emes [*Sandheden*] af Jakob Gordin: 120

Di emes'e kraft [*Den sande kraft*] af Jacob Gordin: 32, 33, 122, 144

Di ershte nokht [*Den første nat*](oversat af M. Bilavski): 91

Den evige Sang, af Mark Arnstein: 17

Di eybige mame [*Den evige moder*] af Lisa Lebowskaja: 163

Der eybiger yud [*Den evige jøde*] af Dovid Pinski: 93

Eyferzukunft [*Jalousi*] af Avrom Reyzen: 89

An eytse [*Et råd*] af Sholem Aleykhem: 79, 84, 98

Familien Zwi af David Pinski: 3

Farbittene jotres [*Forvekslinger*] af Sholem Aleykhem: 150

Farborgene khupes [*Hemmeligt ægteskab*] af P. Bimka: 121

A farsherter peysekhe [En forstyrret pesakh] af Sholem Aleykhem: 265

Far unzer gloybn [*For vores tro*] af Schalom Asch: 146

Ferborgene Kejches [*Skjulte gisp*] af P. Bingen: 194

Der ferlorener gan-eyden [*Det tabte paradis*] af Leon Kobrin: 56

A fervorfener vinkel [*Et afsides hjørne*] af Peretz Hirschbein: 73

Dos forblontschete Meidele [*Pigen der for vild*]: 183

Den forrykte paa Hospitalet af Gogel [Gogol]: 11

Der foter [*Faderen*] af August Strindberg: 71, 95, 200, 201

Foter un zun [*Fader og søn*] af Sh. An-ski: 151

Der fremder [*Den fremmede*] af Jacob Gordin: 125, 290

Frie Mennesker af Z. Levin: 287

Froy mentsh teyvl [*Fru menneske djævel*]: 185

Fun'm fayer [*Fra ilden*] af Shmuel Deyksel: 156

Ganovim [*Tyve*] af P. Bimka: 103

A gast fun yener velt [*En gæst fra den anden verden*] af J.D. Berkovitz: 147

Di gaystige yorshim [*De åndelige arvinger*] af Schalom Asch: 209

Di gebrokhene hertser [*De knuste hjerter*] af Z. Libin: 63, 83

Gei sei a Naawi un treff [*Gå vær en profet og gæt*] af J.D. Berkowitz: 177

Di gele lote [*Den gule lap*] (*Professor Mamlokh*) af Friedrich Wolff: 217

A genialer plan af Ludvig Fulda: 283, 291

Den gerrige (på jiddish) af Jean-Baptiste Molière: 143

Dos glik [*Lykken*] af Stanisław Przybyszewski: 81, 133

Di goldene kayt [*Den gyldne kæde*] af J.L. Peretz: 166

Di goluekh-kinder af Sophie Bielo: 53

Got fun nekome [*Hævnens gud*] af Schalom Asch: 67

Got, mentsh un teyvel [*Gud menneske og djævel*] af Jacob Gordin: 142

Gots gejerke [*Guds vandreske*] af D. Marschak: 199, 202
Grine felder [*Grønne enge*] af Peretz Hirschbein: 159, 176
Der groyser yud [*Den store jøde*] af Leon Kobrin: 45
Di gute brider [*De gode brødre*] af A. Reyzen: 110
Helgos Schabbes [*Helgos sabbat*] af I. Charik: 190
Herkules af G. Bel: 136
Herzele mejuchos oder der jekel bal agolah (*Rige Hertz og kusken Jacob*) af Moses Richter: 1
Hirsh Lekert in turme [*Hirsh Lekert i fængsel*] af Halpern Leivick: 273
I Havnen af L. Tolstoj: 174
Ihr Schwester [*Jeres søster*] af ??: 132
In keller [*I kælderens*] af Peretz Hirschbein: 161
Ja khasene hobn, oder nit khasene hobn? [*Skal vi gifte os, eller skal vi ikke gifte os?*] af J. Trunkeler: 162
Jodinden af J. Lerner: 5, 61
Di jiddische chasene [*Det jødiske bryllup*] af Stenberg: 196
Kapzensohn und Hungermann eller Den paastaaelige Datter af Abraham Goldfaden: 4
Khanale di neytorin [*Syersken Hanale*] af Zigmund Feinmann: 47
Khanah'le oder di gefehrlikhe froy, Den farlige Hustru af Wolf Lipsitz: 40
Khasene-nokht [*Bryllupsnat*] af Peter Nansen: 80
Khashe die yesoyne [*Khashe den forældreløse*] af Jacob Gordin: 82
Kidush hashem [*Helliget være navnet*] af Schalom Asch: 152
Di kischefmachern fun Kastilien [*Troldmændene fra Kastilien*] af Schalom Asch: 236
Kleptomanie af Maks Hartung: 282
Kol nidre, oder di shpanishe inkvizitsion [*Kol nidre eller den spanske inkvisition*]: 36
Kong Ahaschvejreiss [*Ahasverus*] af Jacob Gordin: 21
Kreytser sonate/Kreuzer-Sonato af Jacob Gordin: 12, 55, 107, 223
Kritikeren af John Rose: 97
Der landsman [*Landsmanden*] af Schalom Asch: 127
Der letster yud [*Den sidste jøde*] af Peretz Hirschbein: 39
Levende Avis: 188, 191, 193, 195, 203, 210, 225, 228, 246
Leyder [*Lidelser*] af A. Reyzen: 78

Di lustige amerikanerin [*Den lystige amerikanerinde*] af Anshel Shorr: 59
Man Weib Man XJZ af Klarbund: 252
Mazl tov [*Tillykke*] af Sholem Aleykhem: 75, 102, 129, 279
Mayn vaybs meshugas [*Min kone er tosset*] af Mark Arnstein: 92, 101, 280
Di mekubolim [*Kabalisterne*] af J.L. Peretz: 160
Medea oder di vilde printsesin [*Medea eller den vilde prinsesse*] af Jacob Gordin: 66
Mensh un teyvel [*Menneske og djævel*] af Jacob Gordin: 70
A mensh zol men zayn [*Et menneske skal man være*], opera af A. Shur [Anshel Shorr]: 25
Mentshn [*Mennesker*] af Sholem Aleykhem: 87, 134, 196, 244
Der meshugener batlen [*Den gale kabalist*] af J.L. Peretz: 158, 167
Der Meturoff/Meturef [*Den vanvittige*] af Jacob Gordin: 15, 93, 192
Der milioner als betler [*Millionæren som tigger*] af Shlifershteyn: 62
Mirele Efrot [*Mirele Efros*] af Jakob Gordin: 23, 76, 141, 154, 206, 294
A misferstendnish [*En misforståelse*] af Mark Arnstein: 124
Mitn Schtrom [*Med strømmen*] af Schalom Asch: 277
Di modelke [*Den (kvindelige) model*] af Moyshe Minkus: 119
Moderen af Maksim Gorki: 202
Motie mielekh der stolier, a lebens bild [*Snedkeren Motie Meilekh et livsbillede*] af Z. Kornbluth: 22
Motke Ganef [*Tyven Motke*] af Schalom Asch: 155
Moyshe Hayt af Moyshe Richter: 34
Di muter fun Meichiach [*Messias' moder*] (fun *Eybigen id* [*Den evige jøde*]) af D. Pinski: 179
Naftoli Herts af Jacob Gordin: 149
Nekome nemer [*Hævneren*] af Schlowes [Henri Sloves]: 293
Di neshume khaper's [*Sjalefangere*] af Jacob Gordin: 65
Di neveyle [*Det døde dyr*] af Peretz Hirschbein: 30, 94
Naach Kwure [*Endnu en begravelse*] af J.L. Peretz: 180
On aheym [*Hjemløs*] af Jacob Gordin: 123
Den originale filosof af E.I. Perez: 289
Parnuss [*Udkomme*] af Chrono Gottesfeld: 255
Poesi og Prosa af Z. Levin: 288
Pupenhoyz af Henrik Ibsen: 35

Purimforestilling: 281, 286
Di puste kretshme [*Den tomme kro*] af Peretz Hirschbein: 278
Paa Grænsevagt, aktuel komedie i 4 billeder: 266
Rachels rettergang med Gud (Stefan Zweig oversat til jiddish): 171
Di repetitsie [*Proven*] af A. Reyzen : 19, 77
Den russiske Don Juan: 43
Den røde Itzik (middelaldertragedie oversat til jiddish): 170
Saffo [*Sapfo*] af Jacob Gordin: 14, 104
Schan und Madlena af Octave Mirbo [Mirbeau]: 13
Seit farscholten [*Vær forbandet*] af I. Fefer: 189
Der sharlatan [*Charlatanen*] af Jacob Gordin: 148
Shir hashirim [*Sanges sang, Højsangen*] af Anshel Shorr: 31
Die Shkhite [*Slagtingen*] af Jacob Gordin: 10, 51, 16
Shlachmones [*Purimgaver*]: 234
Shloym'ke sharlatan [*Sloym'ke charlatan*] af Jacob Gordin: 39, 60, 105
Shma Israel [*Hør Israel*] af Ossip Dimov: 16, 74
A shnirl perl [*Et perlehalsbånd*] af Schalom Asch: 263, 269
Shturm foygel [*Stormfugl*] af Leon Kobrin: 118
Shver tsu zain a yid [*Svært at være en jøde*] af Schalom Asch: 276
Die shvester [*Søsteren*] af Ludvig Fulda: 113
Di shvue [*Eden*] af Jakob Gordin: 48, 128
Sir John af Leib Halpern: 178
Skinsyge, sidste akt af Mikhail Artsybashevs drama: 168
Der talmed-khokhem [*Den takmud-lærde*] af Rakov: 69, 85
Tewje der milchiker af Sholem Aleykhem: 218, 220
Et tidsbillede fra 1906 ved A. Krakowsky: 295
To purimbørneforestillinger: 259
Tog un nocht [*Dag og nat*] af An-ski: 197
Tre bibelske børnespil af Albert Baer: 131
Tsetzeyt un tsushpreyt [*Spredt vidt omkring*] af Sholem Aleykhem: 49, 86
Tsurik tsum folk [*Tilbage til folket*] af Shmuel Deyksel: 138
Tsu shpet [*For sent*] af Moyshe Richter: 114
Di tsvey porlekh [*De to elskende par*] af Mark Arnshtein: 88
Ukrainsk Bondetragedie af Sonja Altschul: 198
Der umbekanter [*Den fremmede*] af Jacob Gordin: 100, 184

Uriel Acosta af Carl Gutzkow: 17, 37, 115, 186
Di vayse shklafen: 24
Die Verlobung [*Forlovelsen*] af Wolf Lipsitz: 20
Vider in shule [*Atter i skole*] af Leybl Beilin: 284
Der vilner balebesl, *Cantoren fra Wilna* af Mark Arnstein: 28
Di vorheyt [*Sandheden*] af Jacob Gordin: 46
Der wilder Mensch (*Den forrykte Søn*) af Jacob Gordin: 2, 9, 68, 108
Der vitse kenig oder der shtrasenzinger, Vice Kongen eller Gadesanger af Zygmund Feinmann: 26
Vos mir zeynen [*Hvad vi er efter*] L. Horowitz: 285
Wos mir seinen, bleiben mir [*Hvad vi er, forbliver vi*]: 182
Yankl der smid [*Yankl smed*] af Dovid Pinski: 135, 292
Yankl Petakh af Sholem Aleykhem: 270
Der Yeshive-bokher, oder, Der Yidisher Hamlet [*Yeshiva-eleven eller den jødiske Hamlet*]: 43
Di yesoyme [*Den forældreløse pige*] af Jacob Gordin: 41
Yom hakhupeh [*Bryllupsdagen*] af Joseph Brody: 137
Di yorshim [*Arvingerne*] af Schalom Asch: 57, 116, 113
Yoshke der shtot klezmer [*Bymusikeren Yoshke*] af Ossip Dimov: 231
Di yudin, [*Zhidovka, Jødinden*] af J. Lerner: 5, 61
Der yudishe goluekh af Jacob Gordin: 18
Dos yudishe harts, Det Jødiske Hjerte af Joseph Lateiner: 27
Der yudisher kenig Lir [*Den jødiske kong Lear*] af Jacob Gordin: 52, 106
Yudishe neshome: 38
Zayn vaybs man [*Hans kones mand*] operette af Abraham Izaak Kaminski: 54
Der Zelmenjaner [*Zelmenjanerne*] af Moses Kulbach: 187

IKKEJIDDISHE SKUESPIL DANSKE SKUESPIL

Muk-Revue 1907: D1
Shabes shabosin (*Den store Sabat*) af M. Sukenikov: D2
Salomon af Oscar Wilde: D3

Børneskuespil: D5

En Søndag paa Amager af Johanne Louise Heiberg: D6

JUrevy 1929: D7

Gæld: D8

Min Kones Parfume af Leo Lang: D9

Racerne af Ferdinand Bruckner: D10

Moderne Purim-Legender: D11

Vin og vand, en sketch og uddrag af JUFs revy: D12

HEBRAISKE SKUESPIL

En hebraisk forestilling: H1

Golem [Et kunstigt menneske] af Leiwik: H2

Dibbuk [Daemon] Khaym N. Bialik: H3

Davids Krone af Calderon: H4

Isaks historie: H5

RUSSISK SKUESPIL

Zhenitba/Ægteskabet af N. Gogol: R1

TYSK SKUESPIL

Uns treibt die Geschichte: T1

DE MEST SPILLEDE SKUESPIL

Der er 25 skuespil, som blev opført to gange, fem, der blev opført tre gange.

Følgende skuespil blev opført fire gange: *Der emes'e kraft*, *Der foter*, *Kreytser sonate*, *Mazl tov*, *Mentshn* og *Uriel Acosta*. Det mest spillede er *Mirele Efros*, som blev opført seks gange.

Levende avis blev opført mindst ni gange, men da det er en genre og ikke et bestemt skuespil, tælles det ikke med.

NOTER

1. Den første artikel om jiddish teater i København er Bent Blüdnikow: Jiddish teater, som bestod af erindringer af Ida og Walter Weisdorf, *Dansk Jødisk Historie* 1982/9/s. 28-37.
2. Registret bygger på annoncer og omtaler af enhver art i den jødiske, såvel danske som jiddishe, presse, programmer og plakater, som findes enten på Dansk Jødisk Museum eller i Det kgl. Biblioteks småtrykssamling. Registret er ikke udtømmende og tallet er i virkeligheden noget højere.
3. Det jiddishe teater var også langt mere udbredt i Danmark end i Sverige, se til en sammenligning Jackie Jakubowski: Jiddisch-teatern i Sverige: Teatern med gamla anor, *Judisk krönika* 8-9/1982.
4. Evi Butzer: *Die Anfänge der jiddischen purim shpiln in ihrem literarischen und kulturgeschichtlichen Kontext*, Hamburg 2003.
5. Isaak Euchel: *Reb Henoch, oder: Woß tut me damit. Eine jüdische Komödie der Aufklärungszeit*, udg. Marion Aptroot og Roland Gruschka, Hamburg 2004.
6. Se bl.a. Nahma Sandrow: *Vagabond Stars. A World History of Yiddish Theater*, New York 1977; Joel Berkowitz (red.): *Yiddish Theatre. New Approaches*, Oxford 2003; Zachary M. Baker: *The Marwick Collection of Copyrighted Yiddish Plays at The Library of Congress. An Annotated Bibliography*, Washington 2004; David S. Lifson: *Epic and Folk Plays of the Yiddish Theatre*, Rutherford 1975; Heideleore Riss: *Ansätze zu einer Geschichte des jüdischen Theaters in Berlin 1889-1936*, Frankfurt/M 2000; for en tidlig fremstilling af det jødiske teaters historie, se Fabius Schach: *Das Juedische Theater, sein Wesen und seine Geschichte, Ost und West* 1901/5/sp. 347-58.
7. 13 for hele året, men kun 6 i første periode.
8. Tak til Østerbros Lokalhistoriske Arkiv for oplysninger om ejendommen.
9. Ida Weisdorffs beretning, Bent Blüdnikow: Jiddish teater, *Dansk jødisk historie* 9/1982/s. 31.
10. "Det kunstneriske niveau var lavt. Timanoff og Bilawski må nærmest betegnes som frikadeller. Klart overspil." Bent Blüdnikow: *Immigranter. Østeuropæiske jøder i København 1904-1920*, Kbh. 1986, s. 95.
11. 'Adolf Timianov' i Zalman Zilbertsvayg: *Leksikon fun yidishn teater*, bd. 2, Varshe 1934, sp. 882f og interview med A. Temianoff, *Vore Damer* 22.2.1928. De to kilder stemmer ikke overens.
12. Ifølge De danske Filminstitut debuterede han på film hos Nordisk Film i 1914, hvor han medvirkede i statist- og småroller i en række film frem til 1921, <http://www.dfi.dk/faktaomfilm/nationalfilmografien/nfperson.aspx?id=144858>.
13. 'Glike Bilavski' og 'Moris Bilavski' i Zalman Zilbertsvayg: *Leksikon fun yidishn teater*, bd. 1, Nyu York 1931, sp. 163f.
14. *Jødisk Samfund* 16.1.13.
15. Jødisk Komædie i Kjøbenhavn, *Berlingske Tidende*, aften, 5.11.07.
16. Tilladelse fra Politidirektøren i den kongelige Residentsstad Kjøbenhavn no. 846 af 1.11.07, Louis Frænkels arkiv, ks 27, RA.
17. "Den fine Hertz og Jakob Kusk". Dr. Louis Frænkel fortæller om de russiske Jøders Dialektkomædie paa Søndag, *Politiken* 7.11.07.
18. *Jødisk Tidsskrift* 15.11.07.
19. Karl Emil Franzos (1848-1904) var en galizisk-østrigsk forfatter af sefardisk-jødisk oprindelse. Af hans store produktion ikke mindst om jøderne i Galizien er meget oversat til dansk fx *Fra Halvasien. Noveller og Skizzer*, 1-2, Kbh. 1879. Se i øvrigt Hermann Böhm: Ein Dichter aus Halb-Asien, *Småskrifter fra CØNK* 3, Roskilde 2000 og Karin Bang (udg.): Georg Brandes – K.E. Franzos. Ein Briefwechsel, *Småskrifter fra CØNK* 4, Roskilde 2001.
20. Fra "Hebraisk russisk Dramatisk Forening"s Forestilling, *Politiken* 11.11.07, Den russiske Kolonis Theaterforestilling, *Dannebrog* 11.11.07, En ejendommelig Forestilling. Den jødiske Komædie, *Ekstrabladet* 11.11.07.
21. Russisk-jødisk Theater, *Jødisk Tidsskrift* 7.2.8.
22. Den jødiske Forestilling hos Wittmack iaftes, *Politiken* 17.2.08.
23. *Jødisk Tidsskrift* 21.2.8.
24. Det jødiske Drama "Familien Zwi", *Mosaik Samfund* 17.4.8.
25. En original Teaterforestilling iaftes, *Politiken* 16.11.08.
26. Bent Blüdnikow og Ida Weisdorf: Jiddish teater, *Dansk jødisk historie* 9/1982, s. 31.
27. In yidishen teater, *Vokhen blat* 25.2.16.

28. En reference til en anmeldelse af det jødiske sangkor Hasomir i *Social-Demokraten* 20.4.14, hvor publikum blev karakteriseret som halvasiatisk.
29. A.K.: Vegen der ordenung, oyf a yidishe-teater-farsthelung in Kopenhagen, *Yidishe gezelshaft* 17.7.14.
30. *Jødisk Ugeblad* 19.5.39.
31. *Yidishe folks-tsaytung* 21.12.14.
32. *Jødisk Samfund* 10.11.16.
33. *Yidishe folks-tsaytung* 15.3.15.
34. ? : Fun yidishen teater, *Yidishe folks-tsaytung* 30.8.15.
35. *Yidishe folks-tsaytung* 21.3.16.
36. *Vokhen blat* 26.10.17.
37. Di hebreishe farshtelung, *Yidishe folks-shtime* 7.12.15.
38. Jødisk Komædie i Kjøbenhavn, *Berlingske Tidende*, aften, 5.11.07.
39. Ifølge *Jewish Women. A comprehensive Encyclopedia* døde Glikla Bilavsky I 1964. <http://jwa.org/encyclopedia/article/bilavsky-glika>. Se også *Jewish Women in America*, <http://books.google.dk/books?id=gEj0oLYK10sC&pg=PA151&lpg=PA151&dq=Morris+Bilavsky&source=bl&ots=V2mpf5fG1Q&sig=A3MzlfLnGAVWpVoI7vu2MXJmJo&hl=da&sa=X&ei=1U82T8fTAsnRsgbhqujKDA&ved=0CDUQ6AEwAw#v=onepage&q=Morris%20Bilavsky&f=false>
40. Nahma Sandrow: *Vagabond Stars. A World History of 1977*.
41. *Kopenhagener tribune* 15.3.27.
42. P. Welner: Jødisk Teater i København, *Social-Demokraten* 28.12.27.
43. Walter Weisdorf, i: Bent Blüdnikow: *Immigranter*, Kbh. 1986, s. 100.
44. Se bl.a. Gad Kaynor: National Theatre as Colonized Theatre: The Paradox of Habima, *Theatre Journal* 50.1/1998, s. 1-20.
45. Povl Grossmann: Det hebraiske Teater "Habimah" i København, *Jødisk Familieblad* 15.10.30 og Habimah's Gæstespil paa Casino, *Jødisk Familieblad* 1.11.30.
46. Zalman Zilbertsvayg: *Leksikon fun yidishn teater*, bd. 2 Warszawa 1934, sp. 1571-75; *Mosaik Samfund* 30.12.32.
47. Heidelore Riss: *Ansätze zu einer Geschichte des jüdischen Theaters in Berlin 1889-1936*, Frankfurt/M 2000, 91ff.; A. Ezra: The Vilna Troupe. Beginnings, Itsik Manger, Yonas Turkov og Moyshe Perenson (red.): *Yiddish Theatre in between the Two World Wars. Poland*, New York, 1968, s. 23-34 og opslaget 'Vilner trupe' i Zalman Zilbertsvayg: *Leksikon fun yidishn teater*, bd. 1, Nyu York 1931, sp. 704-717.
48. *Jødisk Familieblad* 1.1.33.
49. *Mosaik Samfund* 6.1.33.
50. *Jødisk Familieblad* 5, jan 34, *Mosaik Samfund* 12.1.34 og 19.1.34.
51. Opslagene 'Dovid Vardi' og 'Vardi-Joelit-teater-studia' i Zalman Zilbertsvayg: *Leksikon fun yidishn teater*, bd 1, Nyu York 1931, sp. 663ff.
52. *Jødisk Familieblad* 5, feb. 34, *Mosaik Samfund* 23.2.34.
53. *Mosaik Samfund* 13.4.34.
54. Opslaget 'Beni Adler' i Zalman Zilbertsvayg: *Leksikon fun yidishn teater*, bd 1, Nyu York 1931, sp. 10f.
55. *Mosaik Samfund* 20.4.34.
56. *Mosaik Samfund* 4.5.34, *Jødisk Familieblad* 9, maj 34, *Mosaik Samfund* 18.5.34.
57. *Mosaik Samfund* 7.12.34, 28.12.34, 25.1.35.
58. *Mosaik Samfund* 6.9.35.
59. *Mosaik Samfund* 8.11.35, 15.11.35.
60. *Mosaik Samfund* 6.12.35.
61. *Mosaik Samfund* 17.4.36, 24.4.36, 1.5.36, 6.5.36 og 29.5.36.
- 62 Opslagene 'Rudolf Zaslavski' og 'Shloyme Naumov' i Zalman Zilbertsvayg: *Leksikon fun yidishn teater*, bd. 1, Nyu York 1931, sp. 751f. og bd. 5, Meksiko Siti 1967, sp. 4843f.
63. *Mosaik Samfund* 17.7.36, 31.7.36, 14.8.36, 21.8.36, 28.8.36, 11.9.36, 17.9.36, 25.9.36, 2.10.36, 9.10.36, 16.10.36, 23.10.36, 30.10.36, 6.11.36, 13.11.36, 20.11.36, 4.12.36.
64. *Mosaik Samfund* 9.4.37, 16.4.37, 23.4.37, 30.4.37, 14.5.37, 21.5.37, 2.7.37, 16.7.37, 27.8.37, 17.9.37, 27.8.37.
65. *Jødisk Ugeblad* 29.10.37, 12.11.37, 19.11.37, 3.12.37, 17.12.37.
66. *Jødisk Ugeblad* 7.1.38, 28.1.38, 11.2.38, 18.2.38, 25.2.38, 4.3.38, 11.3.38, 25.3.38, 1.4.38, 8.4.38, 22.4.38.
67. Her er medregnet tre opførelser, som jeg ingen information har om, se stykke nr. 43.